

NOUĂ

**ȘI REMARCABILĂ
FILĂ IN CRONICA
RELAȚIILOR
ROMÂNNO-SIRIENE**

(Comentariu in pagina 6)

Un dialog al marilor răspunderi

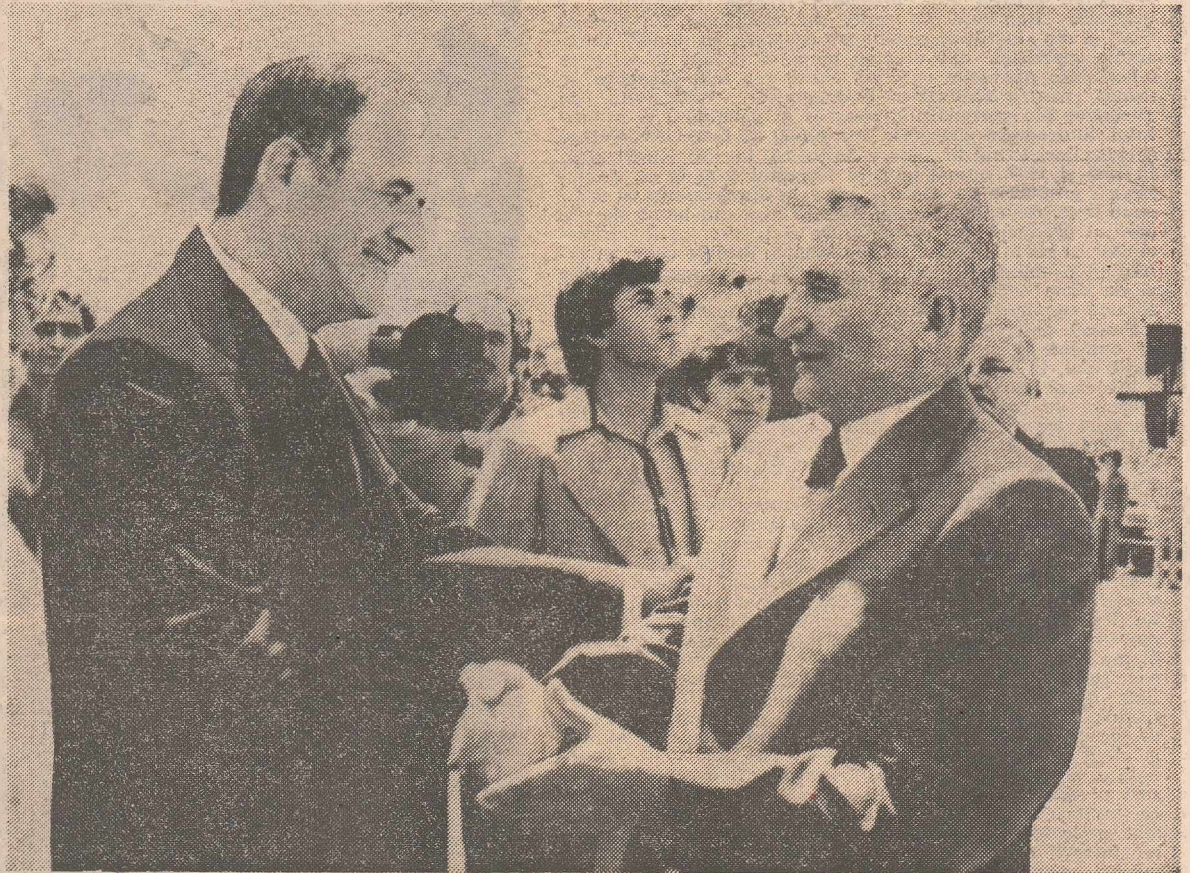
Un dialog pasionat, deschis, desprins din palpitul fierbinte al vieții, din adevărul ei, și reîntors în viață încărcat de reverberațiile unor mari idei, încărcat de sporurile unor înalte semnificații, un dialog despre marile noastre probleme vitale, fixind în autentică lor strălucire realizările, cuceririle, dezgolind în cruda lor lumină greutățile, lipsurile, un dialog sintetizând magistral starea de revoluție sau exigențele revoluției, adică însăși condiția existenței și devenirii noastre, s-a desfășurat, din nou, în aceste zile, între secretarul general al partidului, președintele României socialiste, și oamenii muncii din câteva importante centre ale acestei țări. Recenta vizită de lucru a tovarășului Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, în județele Gorj, Mehedinți, Hunedoara și Dolj, întâlnirea de la București a secretarului general al partidului cu reprezentanții celor ce muncesc pe ogoarele patriei ne-au readus, din nou, pe buze, o dată cu uralele dragostei și recunoștinței pentru cirmaciul destinului nostru, gustul suprem, stimulator de adânci sentimente, de inegalabile energii ale sufletului și ale minții, al adevărilor răspiccate muncitorește, drept, singurele în stare să pledeze cauza socialismului, fiindcă socialismul progresează numai prin adevăr, în numele adevărului.

Am asistat, timp de trei zile, în aceste zile premergătoare marelui jubileu al Augustului revoluției și al libertății, la o activitate a secretarului general al partidului care, ca totdeauna, ni s-a impus prin exemplul muncii neobosite, necruțătoare cu sine, al inteligenței și al conștiinței pururea treze, necunoscând altă preocupare decât binele țării și al poporului. Aceste zile cu o sufocant de densă agendă (vizite pe mari platforme industriale, în mine, în incinte de centrale termoelectrice, în întreprinderi ale industriei grele, ale industriei construcțiilor de mașini, ale industriei aeronautice, ale industriei ușoare, în unități agricole, în sedii de concepție și de prospectare ale obiectivelor viitorului, întâlniri cu oameni ai muncii, cu specialiști în diferite domenii, cu cadre de conducere, cu activiști de partid, mari adunări populare la Rovinari, Lupeni și Craiova), având în centru problemele de stringență însemnate ale progresului națiunii pe calea socialismului și a comunismului, pe calea deschisă de Proiectul de Directive ale Congresului al XII-lea al partidului și de proiectul programului energetic, probleme legate de asigurarea și întărirea independenței noastre energetice, de asigurarea și întărirea locului nostru demn în lume, de întărirea zelului creator, a efortului constructiv al poporului, dar și de scurtarea distanței dintre efort și răsplata lui, ne-au luminat, din nou, niște infailibile adevăruri, niște adânci înțelesuri ale istoricului ceas pe care-l străbatem.

Un ceas în care, măsurând cu satisfacție victoriile cucerite, sintem în stare (rezemindu-ne tocmai pe aceste victorii, pe certitudinea lor, pe dimensiunea marilor certitudini de viitor ce se deschid din proiectul lor!) să ne autoanalizăm lucid, să privim sincer, deschis critic, auto-critic, ce am făcut și ce nu, ce sintem și ce trebuie să putem să fim. Un ceas în care partidul — acest partid comunist ce, pentru prima oară în istoria noastră, a înțeles ce sintem, cine sintem, ce vrem, ce putem — ne cheamă, prin voca sa cea mai autorizată, la acea bătălie a calității, a acelei „noi calități” care, din clipa în care a fost rostită de secretarul general, ni s-a impus tuturor, cu limpezime și forță

(Continuare în pag. 3)

ILIE PURCARU ■

Pe Dunăre, de la Baziaș la Sulina

Nostalgia Brăilei, prezentul Brăilei

Mulți cunosc Brăila fără a o fi văzut vreodată. Amurgurile din Balta Brăilei au aprins ferestrele multora dintre noi, misterul și poezia lumii lui Panait Istrati peste care domină părul desfăcut ca o baladă al Kirei Kiralina, corăbiile grecești și turcești încărcate cu mirodenii, grinele umplind cala vapoarelor urcând pînă la ultimul port maritim al țării, cum pe bună dreptate i se mai spune astăzi Brăilei, numai atât, și încă ar putea întreține în oricare dintre noi nostalgia unui tărâm întotdeauna al nostru. Înnoblată de cîntecul vienez, oglindă a podurilor Budapestei, convertită în fulger la Porțile de Fier, Dunărea la Brăila ametește sufletele cu nuferi și păsări, devine

personaj de legendă, răsfrîngîndu-și reflexele pe chipurile celor care sînt de aici. Poate că de aceea, la Brăila, în orașul grădina, fetele trec tulburate de însăși frumusețea lor. Alături de construcțiile moderne, ale noii urbanistici, dragostea brăilenilor pentru orașul lor a conservat case vechi după perdelele cărora au răsunit și mai răsună încă acordurile pianului, sunetele viorii ori ale flautului. Mari personalități muzicale s-au născut la Brăila ori au dat aici concerte de neuitat, Brăila fiind socotit un oraș al muzicii, Societatea Filarmonică Lyra ducîndu-și aici neobosită activitatea încă din secolul trecut.

L-am găsit pe președintele societății și totodată dirijorul orchestrei, neobositul medic radiolog Nicu Teodorescu, în febrile repetiții, pentru că în zădărnici să se prezinte la fuza pe țară a celei de-a 2-a ediții

(Continuare în pag. 7)

ADI CUSIN ■

Covalitinul cucerește atenția și interesul unor cercuri de specialitate din întreaga lume

Cunoscut și recunoscut pentru virtuțile sale terapeutice în numeroase cercuri medicale și clinici de profil din întreaga lume, Covalitinul, medicament românesc anti-tiazic, conceput și realizat de dr. chimist Tina Covaliu, s-a bucurat recent de o nouă și strălucită confirmare internațională. Este vorba de prezentarea produsului în cadrul unor largi și prestigioase întruniri de specialitate, desfășurate la Saturnia, în Italia, la Madrid și Paris. Pretutindeni — așa cum o vor dovedi și rîndurile care urmează — prezentarea Covalitinului a cucerit de îndată interesul oamenilor de știință prezenti, numeroși urologi din clinici universitare ale Europei, Americii și Extremului Orient exprimîndu-și dorința de a folosi în mod curent medicamentul românesc în combaterea afecțiunilor litiazice. Mai notăm, de asemenea, faptul că mai multe firme comerciale din Italia, Franța și Spania s-au angajat să încheie contracte ferme cu țara noastră pentru achiziționarea unor cantități apreciabile de Covalitin.

Pentru a conferi rîndurilor care urmează o cit mai strictă și riguroasă obiectivitate, ne vom mărgini să prezentăm, fără comentarii, filmul acestor evenimente. Folosind cu precădere declarațiile unor specialiști în materie și, în traducere românească, fragmente din mai multe articole apărute în ziarele italiene de mare tiraj. În Italia, Covalitinul a fost experimentat timp de doi ani în secția de urologie a clinicii universitare din Ancona. Testarea produsului a avut loc sub supravegherea profesorului dr. Franco Bianchi, care în cadrul unui simpozion italo-român, ținut la Saturnia, a prezentat în legătură cu aceasta o amplă comunicare. Întrunirea, intitulată „Progrese în terapia calculozei

GIORNATE DI SCIENZA

Della Ricerca in farmacia che scioglie i calcoli renali

urinare”, organizată de Ministerul Sănătății din Italia și consacrată în exclusivitate prezentații produsului românesc, a durat trei zile, începînd cu 25 mai a.c. și a fost prezidată de ambasadorul țării noastre, Ion Mărgineanu. Evenimentul a fost consacrat pe larg de numeroase cotidiane și săptămînale de mare tiraj din Italia. Iată

(Continuare în pagina 8)

LIVIU TIMBUS ■

Spre binele patriei

Pe Omul muncii laudă-l, cîntec al meu ;
Pe cel ce de pe Pămînt
Privește cutezător către Soare ; laudă-l
Pe omul cu palmele aspre, cuprinse
De-un neastîmpăr continuu, pe omul
Ce trăiește-n popor, ce lucrează
În atelierele zilei de azi și-n atelierele
Zilei de mîine, apropiînd viitorul
Spre binele patriei...
Laudă Omul, cîntec al meu,
Laudă temerarul cu brațe puternice.
Pe pieptul lui strălucesc
Medaliile muncii ; el ține treaz și incins
Al libertății furnal
Ca poezii lumii
Să aibă în versuri căldură.
Laudă Omul ! Pe cel înfrățit
Cu acest pămînt, laudă-l, cîntec al meu !
Doar adevărul OMULUI MUNCII
Slăvește-l !

BĂGYONI SZABÓ ISTVÁN ■
În românește de DIM. RACHICI ■

Anchetă Flacăra :

Unde ne sînt sucurile naturale ? (II)

De la Centrala bere, spirt, amidon — coordonatorul balanței capsulelor pe țară — tovarășul Marian Tudorache, șeful serviciului desfacere pe centrală, ne relatase, cu ocazia vizitei noastre, că toate greutățile în materie de capsule veneau de la Miercurea Ciuc. Și iată de ce, după părerea dumnealui. Linile de fabricat capsule de la Miercurea Ciuc aparținuseră, pînă în urmă cu 2-3 ani, de industria locală, fiind apoi repartizate, numai după principiul teritorial, întreprinderii de producție industrială pentru construcții de căi ferate (fostă întreprindere de industrie locală). Or, cum C.F.R.-ul nu are nici în clin, nici în mîinecă cu fabricarea capsulelor, nu ar fi depus interesul necesar pentru bunul lor mers. Mai mult, odată cu preluarea capsulelor de către C.F.R., oamenii calificați ar fi plecat, cei ce le-au luat locul reușind să strice

(Continuare în pag. 21)

GEORGETA BLĂNARU ■

Vizita de lucru a tovarășului Nicolae Ceaușescu

In mijlocul minerilor
și energeticienilor din Gorj

In principalele unități ale celui mai mare bazin carbonifer al țării — bazinul carbonifer al Olteniei — și la două din întreprinderile energetice de primă mărime ale României acestor ani, tovarășul Nicolae Ceaușescu a analizat, împreună cu cadre de conducere din județul Gorj și din instituții economice centrale, cu mineri, muncitori, specialiști din diverse domenii modul în care se desfășoară planurile curente, căile cele mai eficiente de urmat pentru realizarea prevederilor Proiectului de Directive ale apropiatului congres al partidului și proiectului de program energetic. Un dialog de lucru deosebit de cuprinzător, având în vedere faptul că, în anii viitori, până în 1985 și 1990, numai bazinul Gorjului trebuie să-și sporească producția de cărbune până la aproximativ 50 milioane tone, devenind primul loc din țară din punct de vedere al producției de cărbune. De aici, complexitatea sarcinilor ce revin colectivelor de muncă, tuturor celor antrenate în probleme legate de producție în primul rând, dar și de buna organizare și conducere a activităților din această importantă ramură a industriei noastre naționale.

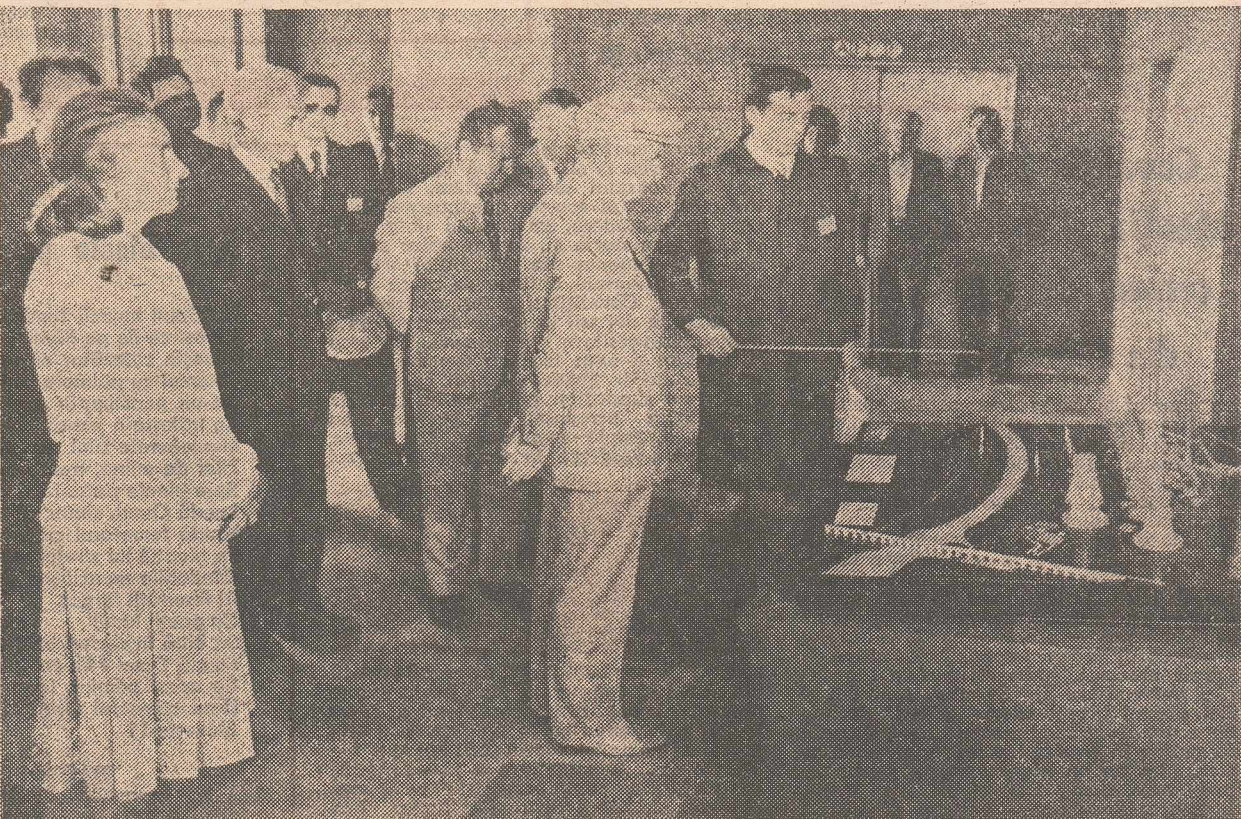
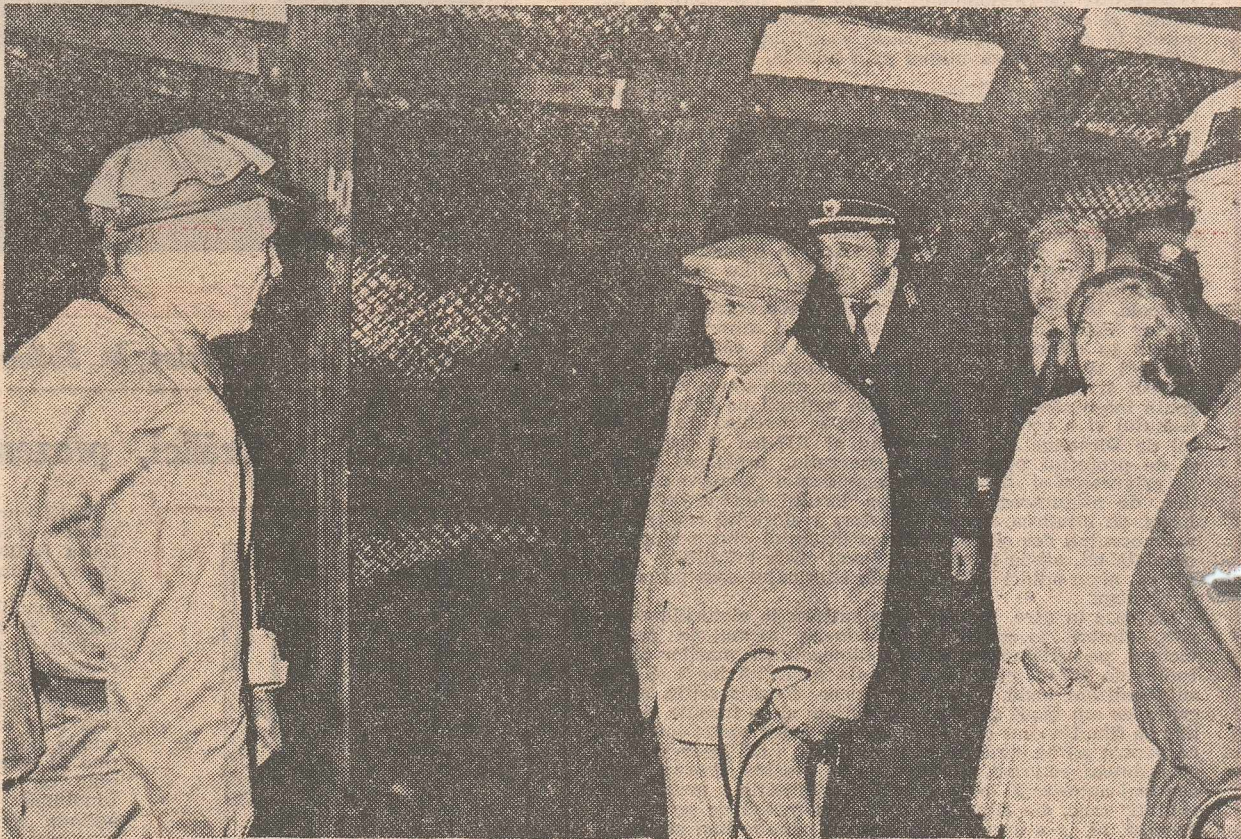
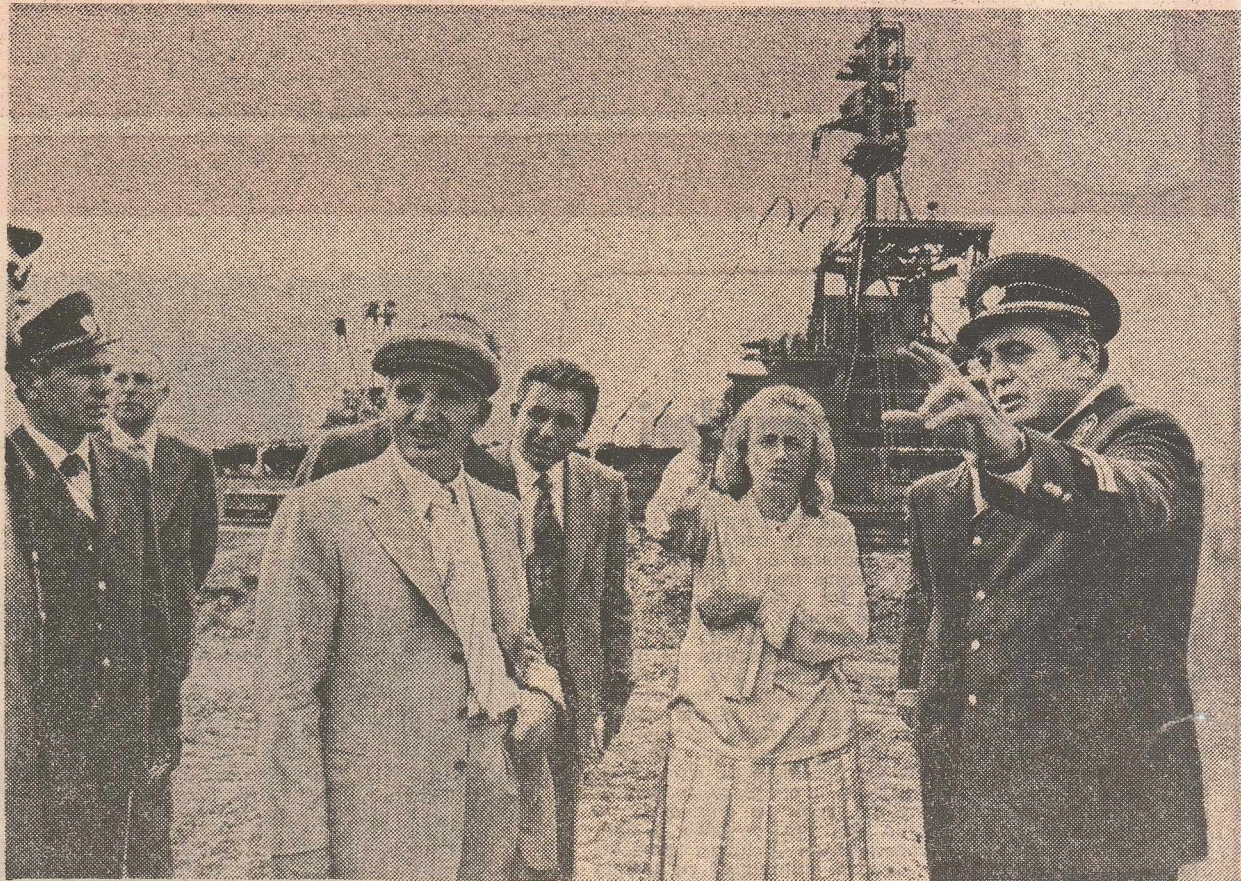
Primul obiectiv al vizitei, **termocentrala Turceni**. Mii de oameni ai muncii de pe aceste meleaguri sînt prezenți aici, în întâmpinarea tovarășului Nicolae Ceaușescu, a tovarășei Elena Ceaușescu, a celorlalți tovarăși din conducerea de partid și de stat pentru a da expresie vie bucuriei lor de a se reîntîlni cu secretarul general al partidului. În cursul vizitării întreprinderii electrocentrale Turceni, cea mai mare unitate energetică din țara noastră aflată în construcție, care va furniza anual economiei naționale 15-16 miliarde kWh energie electrică, tovarășul Nicolae Ceaușescu este informat de directorul termocentralei, ing. Alexiu Matic, asupra mersului lucrărilor de construcție, despre preocuparea colectivului acestei întreprinderi de a atinge parametrii tehnico-economici prevăzuți. În timpul amplului dialog de lucru pe care secretarul general al partidului îl angajează cu specialiștii termocentralei, cu reprezentanții ministerului de resort, probleme deosebit de importante — reducerea consumurilor specifice de cărbune și energie, îmbunătățirea principalelor parametri de ardere a cărbunelui în cazane, perfecționarea necentenită a echipamentelor, pregătirea cadrelor și asigurarea unor condiții cât mai bune de muncă și viață pentru energeticienii de la Turceni — sînt abordate și analizate direct la fața locului. O serie de neajunsuri prezente încă în activitatea acestei unități energetice, mai cu seamă depășirea nepermisă a consumurilor, sînt criticate cu asprime de tovarășul Nicolae Ceaușescu, iar factorii de răspundere sînt chemați să asigure, prin măsuri conjugate, întreprinse fără întârziere, agregatele energetice necesare, în condiții de maximă eficiență.

Probleme ale producției actuale și de perspectivă revin, apoi, și în dialogul conducătorului partidului și statului nostru cu minerii de la **Urdari**, unde se află una dintre cele mai tinere unități miniere din bazinul carbonifer al Gorjului. Aici, prin buna folosire a mijloacelor din dotare, prin asigurarea disciplinei în muncă, printr-o vastă și eficientă muncă politico-educativă s-a asigurat, începînd din prima decadă a lunii iunie, dublarea producției zilnice de cărbune. Pe lângă problemele de muncă, secretarul general al partidului se interesează și de condițiile de viață ale minerilor, vizitează cantina minei și cere să se manifeste grijă maximă pentru ca, zi de zi, minerii să beneficieze de hrană bună, să li se asigure o aprovizionare corespunzătoare.

Un moment deosebit de emoționant la următorul obiectiv al vizitei, **Cariera de extracție la suprafață Tismana**: întîlnirea cu brigadierii de la Șantierul național al tineretului de la Combinatul minier Oltenia. Tovarășul Nicolae Ceaușescu i-a felicitat călduros pe tinerii brigadieri pentru activitatea desfășurată de ei pe acest șantier. A avut loc în continuare un dialog de lucru asupra problemelor privind intensificarea producției de cărbune în cariere. Secretarul general al partidului se informează, totodată, despre felul în care au fost transpuse în viață indicațiile date la vizita anterioară și formulează noi sarcini, în concordanță cu actualele cerințe ale economiei naționale. Și la **Cariera Gîrla**, pe care să devină o unitate etalon a bazinului Rovinari, după ce tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu coboară în carieră, sînt abordate detaliat probleme ale mecanizării în carierele de lignit, astăzi, ca și în perspectivă. Se caută și se propun soluții concrete în acest sens, pe baza celor constatate la locul vizitei, a discuțiilor purtate.

Ultimul obiectiv al vizitei, **Termocentrala de la Rovinari**, unul dintre cele mai importante obiective ale județului Gorj și ale întregii economii naționale, prilejuiește același rodnic dialog. Sînt vizitate grupurile termoenergetice, sala mașinilor. Sînt prezentate, de asemenea, principalele dificultăți cu care se confruntă colectivul acestei unități în asigurarea continuității funcționării agregatelor, pregătirea forței de muncă și, mai ales, încadrarea în consumurile specifice prevăzute. Secretarul general al partidului insistă din nou asupra necesității de a se face totul pentru ca această importantă unitate a industriei noastre energetice să-și aducă o contribuție corespunzătoare la sporirea producției de energie electrică a țării, corespunzătoare potențialului tehnic instalat. Tînărul colectiv de muncă de aici va trebui să-și onoreze prin fapte, și de acum înainte, titlul de cel mai mare obiectiv energetic românesc aflat în funcțiune la ora actuală. Calea este una singură: muncă de înaltă calitate, muncă de înaltă eficiență.

Despre tot ce a văzut, analizat și constatat, secretarul general al partidului se va exprima, în aceeași zi, la marea adunare populară de la Rovinari, care a constituit momentul culminant al vizitei. În prezența a peste 50 000 de mineri, energeticieni, constructori, a familiilor acestora, a numeroși locuitori ai meleagurilor gorjene, tovarășul Nicolae Ceaușescu a dezbătut, în mod democratic, comunist, probleme de importanță vitală ale țării, ale prezentului și viitorului energetic.

În județe din sud-vestul țării

Ample perspective de dezvoltare a melegurilor mehedintene

Și în Mehedinți, județ care a cunoscut profunde prefaceri economice și sociale în anii socialismului, vizita de lucru a secretarului general al partidului, noua întâlnire cu oamenii muncii de pe aceste meleaguri au avut ca temă principală aceeași responsabilă analiză a modului cum sînt îndeplinite sarcinile prevăzute în actualul cincinal, precum și măsurile ce se impun pentru perfecționarea și sporirea eficienței întregii activități. Dezbaterea acestei teme cu factorii de răspundere din județ s-a impus cu atît mai mult cu cît Mehedințiul a cunoscut și va cunoaște în anii viitori un ritm de creștere economică dintre cele mai înalte, o puternică diversificare în industrie, un intens proces de profilare și specializare în ramurile de bază ale economiei, precum și un înalt ritm de dezvoltare urbanistică.

Ca pretutindeni pe traseul noii vizite de lucru a secretarului general al partidului, sosirea tovarășului Nicolae Ceaușescu, a tovarășei Elena Ceaușescu la Hinova — localitate situată în apropierea municipiului Drobeta-Turnu Severin — a fost salutată cu deosebit entuziasm, cu manifestări de ales omagiu de mii de locuitori ai municipiului și ai satelor din zonă.

Specialiștii și proiectanții au prezentat apoi secretarului general al partidului, cu ajutorul unor hărți și planșe, diferite variante de amplasare a unor obiective economice care vor fi construite în acest județ în cincinalul următor. Este vorba, în primul rînd, de o centrală electrică de termoficare care să folosească, drept sursă energetică, cărbunii inferiori existenți în zonele Balota, Ghelmeșioaia, Husnicioara, Livezile și Izvorul Aneștilor. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a fost informat că în urma prospecțiunilor geologice în această regiune au fost descoperite zăcăminte importante de lignit, a căror exploatare, potrivit studiilor, se va ridica la sfîrșitul cincinalului viitor la peste 3 milioane tone anual. În contextul crizei energetice ce se manifestă în întreaga lume și al deficitului balanței energetice a țării noastre, secretarul general al partidului a indicat să fie intensificate lucrările de deschidere și punere în exploatare a noilor bazine carbonifere din Mehedinți. Viitoarele mine trebuie să fie dotate cu cele mai noi tehnologii de exploatare, iar întregul volum de lucrări să se execute mecanizat. De asemenea, în ceea ce privește soluțiile de amplasare a viitoarei termocentrale, tovarășul Nicolae Ceaușescu a stabilit ca aceasta să fie situată cît mai aproape de exploatarea miniere carbonifere. Secretarul general al partidului a indicat o cît mai bună organizare a realizării investiției, astfel încît să se asigure o înaltă economicitate, să fie

redușe termenele de execuție, iar obiectivul să atingă parametrii din proiecte în perioade cît mai scurte.

Importanța deosebită a amplasamentelor stabilite în timpul vizitei de săptămîna trecută în județul Mehedinți este conferită de importanța ce revine soluțiilor energetice avute în vedere pentru viitoarele unități aflate în curs de realizare sau pe planșetele proiectanților: viitoarele întreprinderi de anvelope, de piese forjate și maritrate grele, de aparate de măsură și control, de laminate ușoare și mecanică navală, Sistemul hidroenergetic și de navigație „Porțile de Fier II” etc.

Noi și valoroase soluții pentru ridicarea la un nivel

superior a întregii activități economice au fost indicate de tovarășul Nicolae Ceaușescu și în continuarea vizitei, în timpul survolării zonelor carbonifere, precum și a platformelor industriale ale municipiului Drobeta-Turnu Severin. Elicopterul prezidențial a aterizat apoi la Gura Văii, în vecinătatea Sistemului hidroenergetic și de navigație „Porțile de Fier I”, la reședința rezervată oaspeților, unde, din nou, un mare număr de mehedinteni au salutată cu dragoste și deosebită căldură pe tovarășul Nicolae Ceaușescu, au ovacionat îndelung pentru partid și secretarul său general.

Un dialog al marilor răspunderi

(Urmare din pag. 1)

drept platformă națională de muncă, de creație și de existență, drept condiția sine qua non a înaintării, a devenirii noastre.

Vizita de lucru în Valea Jiului, coincidentă simbolic cu împlinirea în zidirea contemporană a aspirațiilor pentru care s-au jertfit luptătorii-eroi din Lupeni anulul '29, vizita de lucru în județele din sud-vestul țării, cîndva atît de înapoiate,

ste de drumurile industriei, ale civilizației, azi redutabile centre dinamice ale noului, afirmînd indicii de dezvoltare aflați la cota cea mai de sus a demersului constructiv al țării, s-au transformat astfel, pornind tocmai de la victoriile cucerite, de la realitatea de forță pe care o concentrează aceste victorii, într-un indemn, dictat de inesenși nevoile vieții, la depășirea stadiilor atinse, la eliminarea grabnică a neajunsurilor, a lipsurilor și a greselilor ce întîrzie întîlnirea noastră cu viitorul, la orientarea atenției, deci a eforturilor, spre acele probleme-cheie, spre acele puncte sensibile, acut-vitale, ale organismului nostru economic și social, care sînt problemele energiei, ale asigurării, valorificării, economisirii și chibzuirii ei. În Valea Jiului și în Gorj, în marile centre energetice ale țării, acolo unde se decide soarta energiei, a forței noastre, a independenței noastre, analiza întreprinsă de secretarul general al partidului, dialogul lui cu minerii, cu muncitorii centralelor termoelectrice, cu cadrele de specialiști, au reliefat noi resurse ale producției, vîdite pregnant și prin calculele (însușind sute de milioane de dolari, sacrificiul importului) restanțelor în livrarea de energie, restanțelor față de plan. Sint calcule, a arătat secretarul general al partidului, asupra cărora trebuie meditat cu răspundere, cu gravitate. Sint calcule pe care, în toate domeniile de activitate, trebuie să le facem cu toții, fiindcă toți ținem un creion în mînă și știm să facem socoteli, fiindcă acel ce pierde trebuie să știe cît cîntărește, cît de greu cîntărește pierderea lui pentru țară, fiindcă, așa cum arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu la marea adunare populară de la Lupeni, „toți sîntem membrii marii familii a României socialiste și, ca în orice familie, fiecare trebuie să înțeleagă că are datoria să contribuie la bunul mers al întregii activități. la economisirea mijloacelor pe care le avem pentru a satisface în condiții cît mai bune necesitățile tuturor membrilor familiei noastre socialiste, ale întregului nostru popor”. De aici, așa cum sublinia secretarul general al partidului, nevoia efortului, a efortului viu, susținut, tenace, nevoia organizării, a ordinii, a apelului mai intens și mai intensiv la nou, la cuceririle științei și ale

tehnicii, nevoia perfecționării neîntrerupte, a dialogului cît mai concret, mai profund, cu viața, cu problemele ei, astfel încît între deșiderat și faptă să se interpună cît mai puțin abstracțiunea, nevoia dialogului rezolut cu lipsurile, a războirii necruțătoare cu neajunsurile și cu erorile. „Trebuie să luăm atitudine mai fermă, mai hotărîtă față de lipsuri și neajunsuri! — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu la marea adunare populară de la Rovinari. Să nu le trecem cu vederea, să nu le ascundem, pentru că atunci ele se răzbuună grav; dimpotrivă, să le dezvăluim cu curaj și să acționăm pentru lichidarea lor. Să criticăm pe aceia care nu își fac datoria, care nu înțeleg că, fiind puși într-o muncă sau alta, au răspunderea în fața clasei muncitoare, a poporului, a partidului, a patriei și față de toți pentru a asigura bunul mers al activității. De aceea, critica din partea muncitorilor, a oamenilor muncii este esențială pentru a dinamiza activitatea organizațiilor de partid și a conducătorilor administrative, a consiliilor oamenilor muncii din toate domeniile. Aceasta este necesară inclusiv pentru a dinamiza activitatea organelor centrale din București, care și ele au nevoie să mai fie zgîlțuite din cînd în cînd de muncitorii, să li se reamintească că trebuie să gîndească permanent la muncitorii, la popor, să lucreze pentru muncitorii, pentru popor, pentru patrie”.

Sint cuvinte care, rostite de omul din fruntea partidului și a țării, de cel care reprezintă, în gradul cel mai înalt, mai tulburător, însăși conștiința partidului și conștiința țării, ne reamintesc ce înseamnă, azi și aici, în România anulul 1979, a fi comunist, a fi revoluționar, a fi purtător și promotor al noului, a fi om muncitor al unei țări muncitoare, în a cărei edificare te-ai implicat cu sudoarea, cu inima, cu suflarea. A fi comunist, a fi revoluționar, a fi om muncitor al acestei țări muncitoare, înseamnă, ne spune omul din fruntea țării, a fi dușmanul neîmpăcat al lipsurilor și al stagnării, a fi omul eternei nemulțumiri creatoare față de cele ce sînt, în numele celor ce pot să fie, înseamnă a fi doritor — și apt — să corodezi cu ferăstrăul acestei nemulțumiri creatoare toate prejudecățile ce te tin pe loc, să-ți pronunți răspicat protestul împotriva tiraniei prejudecăților care spun „mai mult nu se poate”, împotriva solidarității prin împăcare cu cistigul mărunț — sau cu eroarea! — împotriva contagiunii paralizante, fataliste, a împăcării cu neajunsurile și cu greselile.

„Mi-ar fi făcut plăcere să pot să evidențiez rezultatele bune în toate domeniile — a arătat tovarășul Nicolae Ceaușescu în cuvîntul rostit la marea adunare populară

de la Craiova. Desigur, sînt și asemenea rezultate; dar aspectele generale nu-mi permit să afirm că lucrurile merg cum trebuie”. Analizînd realitățile economice ale Craiovei și ale Doljului, analizînd carențele ce persistă în unități de mare însemnătate pentru economia întregii țări, oprindu-se, ca totdeauna, cu cea mai mare atenție asupra problemelor omului, ale vieții lui, secretarul general al partidului nostru a criticat cu severitate stadiul înapoiat al construcțiilor de locuințe, al eforturilor pentru eradicarea nefastelor consecințe ale cutremurului din 1977. „Am chiar în fața mea — spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu — și mă uit la aceste construcții de abia începute, care, printr-o bună organizare, cu simț de răspundere, trebuiau terminate de acum un an. Este inadmisibil ca, după doi ani și jumătate de la cutremur, să se fi făcut atît de puțin pentru lichidarea urmărilor acestei calamități care ne-a produs pagube foarte mari. Din acest punct de vedere aș putea spune că Craiova este orașul cel mai rămas în urmă, unde nu s-a lucrat așa cum trebuie pentru realizarea locuințelor stabile. Vreau să spun deschis că atît comitetul orașenesc de partid cît și comitetul județean nu și-au îndeplinit îndatoririle ce le aveau în această privință”. Zecile de mii de locuitori ai Băniei prezente în piața centrală a municipiului, scandînd „Ceaușescu — P.C.R.!” ne-au dezvăluit tuturor, celor prezenți în fața televizoarelor, răspunsul emoționat și fierbinte, plin de dragoste și recunoștință, de muncitorească mobilizare a forțelor, la adîncă înțelegere a partidului, a secretarului său general, pentru nevoile lor, ale oamenilor, la intransigența cu care, spunînd lucrurilor pe nume, partidul și omul din fruntea lui înțeleg să-și exercite, în această țară, rolul istoric cu care țara însăși i-a investit. „Am considerat necesar — a spus tovarășul Nicolae Ceaușescu — să pun aceste probleme în fața tuturor oamenilor muncii prezenți la această mare adunare populară, a tuturor oamenilor muncii din municipiul Craiova, din județul Dolj și, — prin televiziune, — în fața tuturor oamenilor muncii, a poporului. Am făcut aceasta pentru că activitatea partidului nostru nu este o activitate secretă. Ea se desfășoară în vîzul întregului popor, rezultatele ei sînt verificate în munca practică. Tot ceea ce facem este în interesul dezvoltării patriei, al bunăstării poporului — și este cunoscut de popor. Trebuie deci cunoscut atît ceea ce este bine, cît și ceea ce este rău, pentru că numai în strînsă unitate cu întregul popor vom asigura victoria socialismului și comunismului în România!” Citim limpede, în aceste cuvinte, însăși forța partidului, asigurînd ca factor de permanență, ca factor motor al dezvoltării civilizației și progresului, unitatea de interes, simțire, ideal cu masele largi, cu poporul, în numele

căruia acționează, neascunzîndu-i acestuia neajunsurile, nerăstălmăcînd o realitate în care toți ne-am implicat cu eforturi, ci, dimpotrivă, arătînd clar unde, cînd, cum trebuie acționat, ca să înfrîngem tot ce ne ține pe loc, ca să punem mai sus niște borne ale înaintării, ca să impunem cît mai sus niște idei.

Sub același semn, în lumina aceluiași mari exigențe ale stării noastre de revoluție, de perfecționare continuă, de ascensiune continuă, s-a desfășurat, la București, în aceste zile, sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, lucrările consfătuirii de lucru cu cadre de răspundere ale agriculturii noastre socialiste. S-au trecut în revistă cistigurile pămîntului românesc — cele mai mari, în anii din urmă, din întreaga istorie a acestui pămînt! — și s-au trecut în revistă, în spirit critic, nevoile cu care încă ne confruntăm, dorințele care, incurcîndu-se încă în neglijențe, dezordine și birocrație, întîrzie să devină faptă, întîrzie să ne răspundească cu bunurile acestui bogat pămînt. S-a repus în înalte drepturi agricultura, ca direcție de primă însemnătate a dezvoltării, a bunăstării, prin măsuri ce se întrevăd radicale, adînc stimulatoare de energie. S-a insistat, ca și în zilele anterioare, la întîlnirile cu oamenii muncii din industrie, asupra necesității, de a gîndi în tot și în toate, economic, adică în spiritul prevederilor Directivelor, în spiritul pe care ni-l impune acest ceas, cu nevoile lui, cu cerințele lui. Economic trebuie să procedeze, în agricultură ca și în întreaga noastră activitate economico-socială, cei ce minuesc fondurile, dîndu-le acestora cele mai judicioase și mai fertile destinații. Să nu uităm că, nu o dată (cazul atîtor unități agricole o confirmă), cu bani puțini, dar printr-o gîndire și o organizare eficiente, s-au scos producții exemplare. Aflată, ca întreaga noastră economie, în stadiul trecerii la o calitate nouă, sprijinită prin importante măsuri în modernizarea și dezvoltarea ei, agricultura are de împlinit încă mari datorii, dar are, pentru asta, și posibilități și condiții.

„Am asistat, din nou, în aceste zile, la un dialog al partidului, al secretarului său general, cu țara, care, din nou, ne-a dovedit — și dovedește tuturor celor ce ne privesc — că aici, la noi, partidul și țara sînt una, că momentul istoric pe care-l străbatem este un moment al răspunderilor extreme, dar al răspunderilor însușite adînc și plener de cei ce muncesc în această țară, înțelegînd că numai astfel — că numai prin munca lor — țara va fi aptă să răspundă nădejdiilor care scinteiază pe chipul ei.

Vibrantele chemări la noi eforturi și la noi împliniri pe care ni le-a adresat, în aceste zile, neobositul cirmaci al destinelor noastre, vor căpăta astfel — au și început să capete! — un răspuns pe măsura unui popor eroic, devenit o singură ființă cu munca și cu creația sa.

Vizita de lucru a tovarășului Nicolae Ceaușescu

Vibrant omagiu eroismului
și hărniciei Văii Jiului

Întâlnirile tovarășului Nicolae Ceaușescu cu colectivele unor întreprinderi reprezentative din cel mai important bazin carbonifer al țării — Valea Jiului — au fost rodnice. Desfășurată în preajma apropiatului jubileu, — împlinirea a 35 de ani de la eliberarea patriei —, în zilele cînd s-au împlinit cinci decenii de la eroicele lupte ale minerilor din Lupeni și s-a sărbătorit „Ziua minerului”, întreaga vizită a stat sub semnul dragostei și recunoștinței fierbinți pe care le nutresc minerii de aici față de partid, față de secretarul său general, pentru condițiile cit mai bune de muncă, pentru grija statornică manifestată față de viața și bunăstarea lor.

Intr-o atmosferă de mare entuziasm, de manifestări înflăcărâte ale miilor de cetățeni din Petroșani și alte localități ale județului Hunedoara, au fost întâmpinați tovarășul Nicolae Ceaușescu, tovarăsa Elena Ceaușescu, pe stadionul din Petroșani, unde a aterizat elicopterul prezidențial. Primul obiectiv din programul vizitei — *Întreprinderea de utilaj minier Petroșani*. Secretarul general al partidului este informat despre succesele obținute de colectivul de aici în realizarea sarcinilor de plan pe perioada care a trecut din acest an.

Vizitînd noile hale de producție, tovarășul Nicolae Ceaușescu, tovarăsa Elena Ceaușescu se opresc în mai multe locuri, stau de vorbă cu muncitorii, se interesează de problemele lor de muncă și de trai. În noua hală de montaj, dată în funcțiune cu patru luni înainte de termen, sînt examinate o serie de utilaje aflate în curs de montaj, precum și utilaje și instalații a căror fabricație a fost finalizată, fiind gata pentru a pleca spre mină. Printre acestea se află și noul tip de complex mecanizat pentru susținerea în abataje, prima combină de abataj CA-2, adecvată condițiilor de zăcămint din Valea Jiului, o modernă foreză electrohidraulică pentru forat găuri mari în steril — utilaje miniere realizate în spiritul indicațiilor primite cu ocazia precedentei vizite efectuate de secretarul general al partidului în întreprindere.

Felicînd pe constructorii de mașini de aici pentru realizările deosebite obținute, tovarășul Nicolae Ceaușescu a cerut Ministerului Industriei Construcțiilor de Mașini și Ministerului Minelor, Petrolului și Geologiei ca, pînă în luna septembrie a.c. să finalizeze programul de tipizare a fabricației utilajelor miniere pînă în anul 1985.

Următorul obiectiv vizitat este *Întreprinderea de tricotațe Petroșani*, unitate construită în timp record la indicația dată de tovarășul Nicolae Ceaușescu în timpul precedentei vizite în Valea Jiului, cu doi ani în urmă. Întregul colectiv al acestei întreprinderi — în majoritate femei — de la intrarea în producție în septembrie, anul trecut, a înregistrat succese remarcabile încă din primele luni. Vizitînd expoziția ce cuprinde produsele întreprinderii, secretarul general al partidului este informat despre realizările creatorilor de aici, demne de evidențiat.

În continuare este vizitată o altă unitate a industriei ușoare — *Întreprinderea de confecții din Vulcan*. Aceeași caldă bucurie, aceleași cuvinte pornite din inimă constituie dominantă atmosferei. În timpul vizitării întreprinderii, tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a interesat îndeaproape de modul în care este organizată munca în secțiile de croit și confecții, cum este folosită tehnica de dotare. Secretarul general al partidului a recomandat conducerii tehnice, muncitoarelor să acorde o deosebită atenție utilizării raționale a suprafețelor de producție, fiecărui metru de tricot.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarăsa Elena Ceaușescu au fost invitați în subteran. Secretarul general al partidului este rugat să onoreze colectivul minei inaugurînd noul orizont productiv din care se va extrage cea mai mare parte a producției întreprinderii în viitorul cincinal. Momentul tăierii panglicii tricolore inaugurale de către tovarășul Nicolae Ceaușescu, la acest orizont unde se află cel mai adînc loc de muncă al minei, a fost unul dintre cele mai emotionante. În continuare, cu deosebit interes, tovarășul Nicolae Ceaușescu, tovarăsa Elena Ceaușescu au urmărit o operație demonstrativă executată cu o instalație mobilă de perforare dotată cu două perforatoare pentru săparea galeriilor în roci tari. Este o instalație cu bune performanțe.

Un ultim popas înainte de a-și lua rămas bun de la minerii din Paroșeni are loc la cantina întreprinderii, unde minerii iau o masă caldă gratuit înainte de intrarea în schimb. O întîlnire care a prilejuit minerilor exprimarea angajamentului lor ferm de a-și onora în mod exemplar sarcinile importante ce le revin.

Lupeniul, străvechea așezare minieră, care a înscris un moment de seamă în istoria mișcării muncitorești din România, a transformat în aceste zile sărbătorirea „Zilei minerului” și aniversarea eroicelor lupte din august 1929 într-o vibrantă manifestare de dragoste și recunoștință față de partid, față de secretarul său general. După clipele de emoție trăite de numeroșii locuitori ai Lupeniului față de prezența conducătorului partidului și statului nostru printre ei, alături de ei în aceste zile, urmează un alt moment de mare emoție: la *Întreprinderea minieră Lupeni* tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a oprit cu venerație în fața plăcii comemorative situată pe locul unde, în urmă cu cinci decenii, au fost uciși mai mulți mineri greviști, din ordinul cercurilor guvernante de atunci. În semn de profund omagiu pentru eroii de atunci, secretarul general al partidului, președintele țării, a depus o coroană de flori.

După aceste deosebit de vibrante clipe, în sala de consiliu a întreprinderii miniere, tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a întîlnit cu activul de bază de la mina Lupeni și de la celelalte unități miniere ale Văii Jiului.

Parcînd din nou străzile orașului însuflețite de o atmosferă sărbătorească, s-a sosit apoi la Monumentul „Lupeni '29”. În piața din jurul acestui monument, în prezența a peste 60 000 de persoane a avut loc o mare adunare populară, dominată de aceeași atmosferă simbolică pentru unitatea întregului nostru popor în jurul partidului și al secretarului său general.

În județe din sud-vestul țării

Îndemn la exigență și muncă exemplară

Principalul obiectiv al vizitei în județul Dolj a secretarului general al partidului, președintele țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu, l-a constituit exprimarea modalităților de dezvoltare rapidă a unor ramuri industriale moderne, a căror pondere va crește considerabil în perioada următoare.

Prima întâlnire cu doljenii a avut loc în orașul Băilești, unde un mare număr de muncitori și țărani cooperatori l-au întâmpinat pe tovarășul Nicolae Ceaușescu cu toată căldura, cu sentimente de dragoste și profundă recunoștință. Aproape imediat după sosirea pe meleagurile doljene, secretarul general al partidului a poposit în lanurile de porumb ale I.A.S. și ale Cooperativei agricole din Băilești. A avut loc cu acest prilej un amplu dialog cu privire la modernizarea agriculturii, creșterea mai rapidă a producției vegetale și zootehnice și au fost examinate aspecte esențiale legate de activitatea consiliilor unice agro-industriale. Au fost prezentate realizările și preocupările agricultorilor din această parte a țării. Secretarul general al partidului a subliniat necesitatea aplicării ferme a măsurilor pentru stringerea la timp și fără pierderi a recoltei acestui an, pentru pregătirea în cele mai bune condiții a producției anului viitor. Apreciind rezultatele obținute, tovarășul Nicolae Ceaușescu a observat, totodată, că în timp sunt unele lucrări întârziate, că vegetația porumbului nu este tocmai corespunzătoare timpului și a adresat îndemnul la muncă tenace, pentru înfăptuirea cu deplin succes a măsurilor de dezvoltare a producției agricole și industriale, pentru creșterea eficienței întregii activități.

De la Băilești, tovarășul Nicolae Ceaușescu, tovarăsa Elena Ceaușescu, tovarășii din conducerea de partid care l-au însoțit în această vizită s-au îndreptat spre Craiova. Este vizită pentru început o tinărită unitate a industriei aeronautice românești — **Întreprinderea aeronautică Craiova**. Muncitorii și specialiștii acestei moderne unități și-au exprimat mândria de a putea înfățișa secretarului general al partidului rezultatele concrete ale muncii lor pline de pasiune și dăruire închinată dezvoltării și modernizării producției. Tovarășul Nicolae Ceaușescu este informat despre rezultatele obținute de colectivul întreprinderii în domeniul autofabricării, al valorificării inteligenței proprii. Subliniind că rezultatele obținute de acest colectiv puteau fi mai bune, secretarul general al partidului a indicat, în încheierea vizitei, să se acționeze cu toată hotărârea pentru realizarea indicatorilor proiectați la producția fizică și a arătat că perfecționarea tehnologiilor de producție, asigurarea neîntârziată cu forță de muncă cu înaltă calificare sunt cerințe esențiale, pe măsura exigențelor impuse de industria aeronautică.

Pe platforma de est a Craiovei, din marea constelație de unități industriale aflate aici, a fost vizitată **Întreprinderea de utilaj greu**. Această unitate industrială, realizată la indicia secretarului general al partidului, a intrat parțial în funcțiune, urmînd ca în 1982 să producă la întreaga capacitate. În hala principală a întreprinderii, tovarășului Nicolae Ceaușescu i-a fost prezentată cea dintîi mașină înscrisă în programul de fabricație al unității — mașina de frezaj longitudinal, cu portal, avînd lățimea mesei de 700 mm. Este cea mai mare mașină de acest fel fabricată în țară, avînd caracteristici tehnico-funcționale competitive pe plan mondial. Realizată cu o lună mai devreme, a intrat chiar în dotarea unității producătoare: alte trei asemenea mașini se află în fază de montaj. La expoziția amenajată în incinta halei de prelucrări mecanice grele, tovarășului Nicolae Ceaușescu i-au fost prezentate, de asemenea, alte câteva produse realizate în premieră pe țară de întreprinderea craioveană.

Apreciînd rezultatele de pînă acum, secretarul general al partidului a recomandat să fie intensificate lucrările de montare a instalațiilor, pentru punerea grabnică în funcțiune a viitoarelor capacități, pentru sporirea considerabilă a producției de utilaje complexe destinate realizării viitoarelor obiective de investiții din țară.

Penultima etapă a vizitei de lucru a tovarășului Nicolae Ceaușescu în municipiul Craiova a reprezentat-o **Întreprinderea de autoturisme „OLTCIT”**. Și aici primirea este deosebit de călduroasă, animată. Alături de constructorii și specialiștii români se află cei francezi, care realizează împreună, prin colaborare, această uzină de autoturisme de mic litraj. Revine, firesc, în memoria tuturor celor prezenți, acea zi de ianuarie 1977 cînd, tot într-o vizită de lucru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu specialiștii, a examinat și a ales locul, amplasamentul optim pentru viitoarea întreprindere de autoturisme. Vizitînd ceea ce s-a făcut pînă în prezent, secretarul general al partidului a analizat la fața locului, într-un constructiv dialog de muncă, stadiul execuțiilor, a apreciat rezultatele obținute și a indicat să se ia toate măsurile pentru ca rămăncirile în urmă să fie recuperate în cel mai scurt timp.

Trecînd apoi pe magistralele orașului, tovarășul Nicolae Ceaușescu a reținut faptul că în municipiul Craiova nu s-a acționat cu toată răspunderea și perseverența pentru refacerea fondului locativ distrus de cutremur.

Concluziile pe care secretarul general al partidului le-a formulat după această vizită de lucru, aprecierile și îndemnul sale la perfecționarea vieții de partid, a întregii noastre vieți economice și sociale, au fost exprimate într-o amplă cuvîntare, rostită de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Marea adunare populară de la Craiova, desfășurată în Piața Unirii din centrul municipiului Craiova, într-o atmosferă vibrantă, înflăcărată.

DOINA FRUNTELĂ

Vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu și a tovarășei Elena Ceaușescu în Siria

O nouă acțiune de politică externă a României socialiste, a președintelui Nicolae Ceaușescu se află în aceste zile în prim-planul atenției opiniei publice din țara noastră și de peste hotare. Începând de luni, 13 august, președintele Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, se află într-o vizită oficială de prietenie în Siria, ca urmare a invitației secretarului general al Partidului Baas Arab Socialist, președintele Republicii Arabe Siriene, Hafez Al-Assad, și a soției sale, Anisse Al-Assad. Este cea de-a șasea întâlnire la nivel înalt româno-siriană, într-un interval de numai 5 ani. Într-adevăr, începând cu vizita în Siria în februarie 1974 a tovarășului Nicolae Ceaușescu s-a inaugurat o perioadă fructuoasă pentru relațiile de prietenie și colaborare dintre partidele, țările și popoarele noastre. Un conținut dinamic și tot mai bogat, care și-a adăugat, cu fiecare nouă întâlnire la nivel înalt, noi și expresive valențe. Referindu-se la acest curs deosebit de dinamic, tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia, dealtfel, chiar pe parcursul actualei vizite: „În acești cinci ani, colaborarea româno-siriană a cunoscut o dezvoltare intensă, puternică. S-au realizat contacte la diferite niveluri și schimburi de delegații de partid. S-au încheiat acorduri de colaborare între partidele noastre, precum și o serie de acorduri economice între cele două țări, s-au realizat, în colaborare, o serie de obiective importante în Siria. Putem deci spune că acești ani au fost ani foarte fructuoși pentru colaborarea multilaterală dintre România și Siria“. Aprecieri în același sens a făcut și președintele Hafez Al-Assad: „În cursul ultimilor 5 ani cele două țări s-au legat prin acorduri de cooperare între cele două partide, în domeniul cultural, al informării în masă, industrial și economic; am pus la baza relațiilor siriano-române prietenia, înțelegerea și respectul reciproc. Astăzi putem exprima satisfacția noastră deplină pentru cele realizate de la începutul acestei etape de colaborare.“

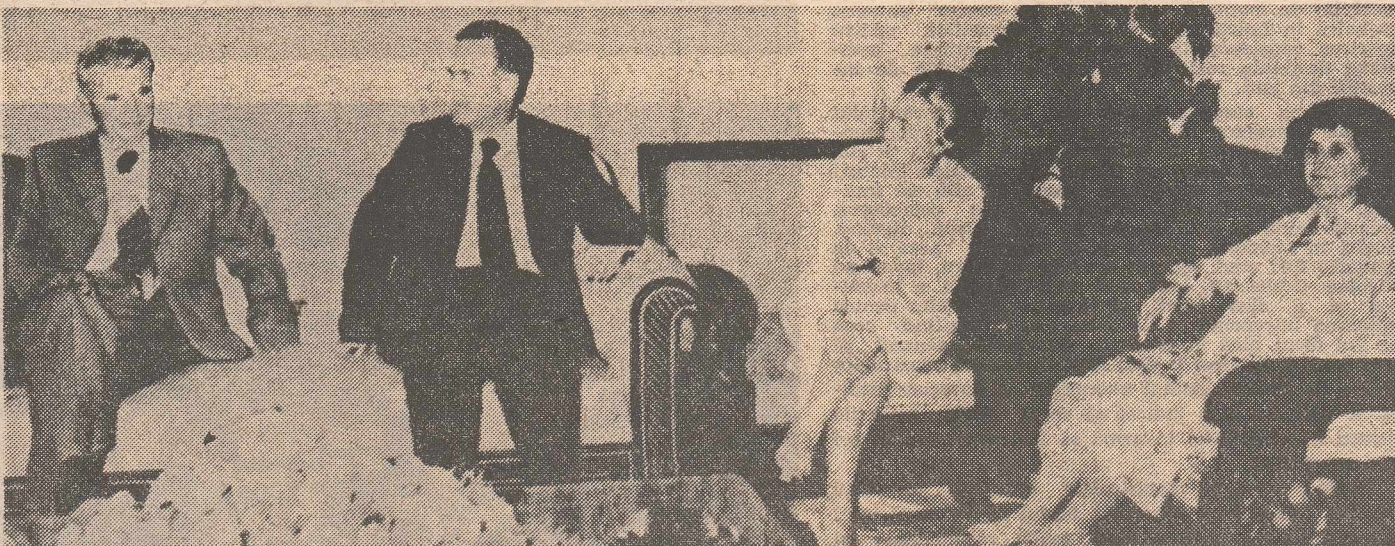
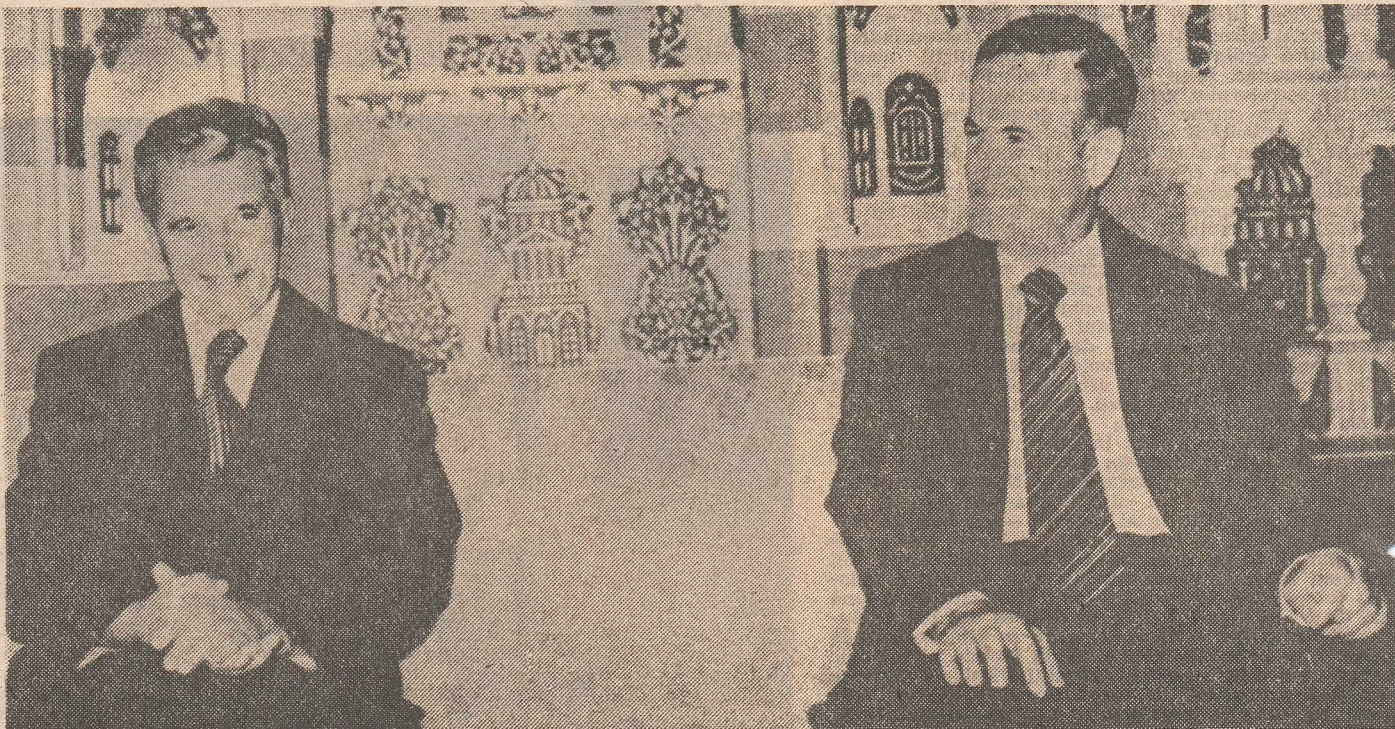
Existența unor premise atât de favorabile pentru evoluția în continuare pozitivă a relațiilor dintre România și Siria, în consens cu aspirațiile de progres și bunăstare, pace și înțelegere în lume ale popoarelor române și siriane conferă noului dialog la nivel înalt româno-sirian valoarea unui nou moment în cronica prieteniei și cooperării dintre cele două țări și popoare.

Hotărârea de a da un nou impuls cooperării româno-siriene, promovării unei largi și fructuoase colaborări a fost exprimată dealtfel chiar în prima zi a noii întâlniri, în cadrul întrevederii de luni după-amiaza dintre președintele Nicolae Ceaușescu și președintele Hafez Al-Assad.

Examinând stadiul relațiilor bilaterale pe diverse planuri, cei doi conducători de partid și de stat au constatat cu satisfacție că acordurile și înțelegerile convenite cu prilejul întâlnirilor precedente de la București și Damasc au creat o bază trainică pentru extinderea și dezvoltarea lor în continuare, în multiple domenii. Aceste aprecieri, ca și referiri la unele probleme ale actualității internaționale abordate cu prilejul întâlnirii au fost, dealtfel, exprimate și în toasturile rostite de cei doi președinți în timpul dîneului oficial oferit în onoarea președintelui Nicolae Ceaușescu.

O convorbire cu privire la activitatea organizațiilor de femei din România și Siria, un schimb de opinii referitor la rolul mișcării de femei în construcția vieții noi, în formarea tinerei generații, în afirmarea tot mai largă a femeilor în toate domeniile vieții sociale a avut loc, de asemenea, luni după-amiaza, între tovarășa Elena Ceaușescu și doamna Anisse Al-Assad.

Atenția deosebită acordată de președintele Nicolae Ceaușescu și președintele Hafez Al-Assad problemelor internaționale era de așteptat, avînd în vedere evoluțiile rapide și deseori contradictorii ale lumii contemporane, avînd în vedere că ceea ce se întîmplă în Europa sau în Orientul Mijlociu interesează și influențează situația politică generală. Problemele Europei nu mai sînt demult numai ale Europei, după cum „situația explozivă din zona Orientului Mijlociu“ — cum s-a exprimat președintele sirian — are implicații multiple și profunde asupra întregii comunități internaționale. Abordarea problemelor securității europene și ale Orientului Mijlociu a reținut, firesc, atenția, mai ales în cadrul de ansamblu, exprimat cit se poate de limpede de tovarășul Nicolae Ceaușescu, al existenței încă, în viața internațională, a unor manifestări ale politicii de forță — prin acțiuni politice, dar și militare — care urmăresc consolidarea zonelor de influență sau reimpărțirea acestora. Politică în flagrantă contradicție cu voința tot mai puternică a popoarelor de a pune capăt dominației imperialiste, colonialiste și neocolonialiste, de a fi stăpînite pe bogățiile naționale, pe destinele lor, de a-și asigura dezvoltarea independentă și de a trăi în colaborare și pace. Interdependențele crescînde din lumea contemporană au fost din nou evocate de președintele României: „...preocuparea pentru securitate în Europa, pentru desfiindere și dezarmare constituie nu numai o necesitate pentru continentul nostru, dar și pentru pacea și securitatea întregii lumi. Și trebuie să spun că, după părerea mea,

progresele în direcția destinderii în Europa vor exercita o influență pozitivă și în Orientul Mijlociu.“

În ceea ce privește situația din Orientul Mijlociu, România are aceeași poziție fermă, consecventă: o pace trainică, justă în această parte a lumii nu este posibilă în afara unor acțiuni intense și concrete, care să ducă la retragerea Israelului din teritoriile ocupate în 1967 și la soluționarea problemei poporului palestinian pe baza dreptului la autodeterminare, inclusiv la constituirea unui stat palestinian independent, România aflîndu-se printre primele țări

care s-au pronunțat ferm pentru un stat palestinian independent.

Subliniind rolul activ ce trebuie să revină O.N.U. pentru a se ajunge la o pace globală în regiune, tovarășul Nicolae Ceaușescu a spus, printre altele: „Noi apreciem că în această privință Siria are de jucat un rol important — și sperăm că va juca acest rol.“

Voința României și Siriei de a-și intensifica colaborarea pe plan internațional, de a-și aduce o contribuție și mai activă la cauza destinderii și înțelegerii în lume, a independenței și dezvoltării

libere a popoarelor, pentru pace și colaborare internațională a fost reafirmată de cei doi președinți și în timpul convorbirilor oficiale care au început la Damasc în după-amiaza zilei de marți. La ora cînd revista noastră intră sub tipar, vizita oficială de prietenie a președintelui Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, în Siria continuă în aceeași atmosferă de cordialitate, de prietenie, de stimă și înțelegere reciprocă.

DOINA IOVĂNEL ■

Pe Dunăre, de la Baziaș la Sulina

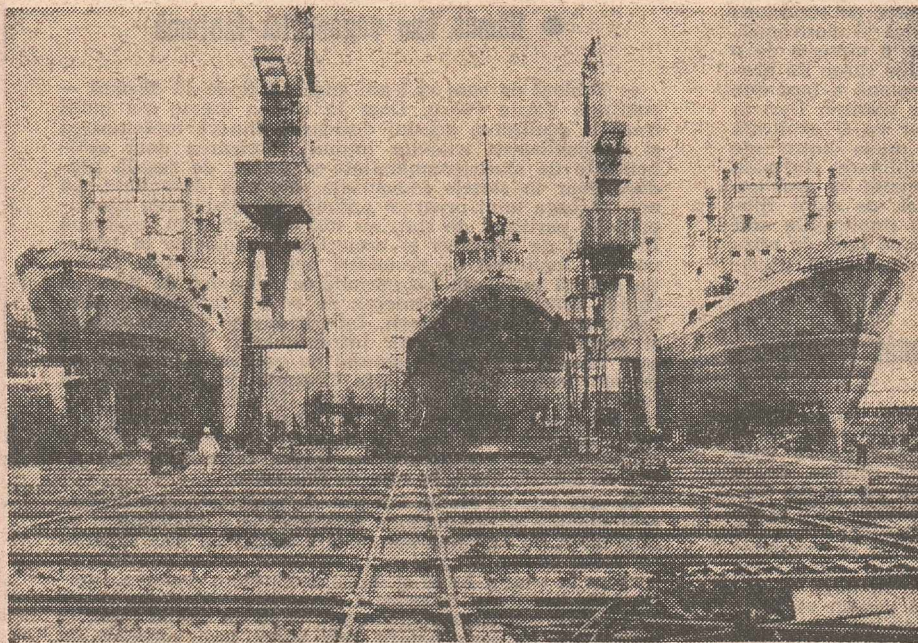
Nostalgia Brăilei, prezentul Brăilei

(Urmare din pag. 1)

La Festivalul național „Cântarea României”. Sediul societății se află într-o splendidă clădire cu coloane albe și cu balcon. Ce caută în același edificiu un cinematograful ce ocupă sala necesară pentru spectacole și repetiții, n-am înțeles. După cum ne doare să aflăm că de câțiva ani trupa Teatrului municipal „Maria Filotti”, deși dispune de sală proprie, o perlă a artei arhitectonice, joacă și acum pe scena unui club. La tot pasul, pe străzile Brăilei, busturi, sculpturi, plăci comemorative amintesc de personalități trecute în istorie, de viața spirituală a Brăilei. Iată casele în care au locuit Constantin Hepites, primul medic al carantinei din Brăila, întemeietorul primei farmacopel românești, Anton Bacalbașa, casa în care s-a născut și a trăit marele nostru istoric literar Perpessicius. Numele lui Edmond Nicolau, Ana Aslan, Barbu Ștefănescu-Goangă, savanți și artiști, se asază într-o lungă galerie de portrete ce dau strălucire bătrânului municipiu și țării.

Peste Dunăre, Insula Mare a Brăilei leagănă 72 de mii de hectare de grâu aurit. Colindăm orașul. Descoperim istoria și prezentul. În dreptul unei case din strada Ștefan cel Mare ne oprim și citim: „Aici a fost sediul sindicatelor muncitorilor din port, centrul mișcărilor greviste din Brăila, care au avut loc în anul 1910, la organizarea cărora au participat Ștefan Gheorghiu, Gheorghe Cristescu, Alecu Constantinescu, Panait Istrati, N. D. Cocea și alți conducători ai mișcării muncitorești”. Porturile noastre au fost adevărate școli ale proletariatului. Raportăm evenimentele la timp. O zi de vară cum sigur va mai fi fost și în 1810 și în 1819 sau 1920. Sirenele vaselor de mare tonaj, de pe mările și oceanele lumii se aud jos, pe Dunăre. Autobuze întesate de muncitori se îndreaptă către „Braiconf” Brăila, către întreprinderea de utilaje grele „Progresul”, oameni despre rezultatele muncii cărora s-a dus vestea. Să-i cunoaștem pe brăilenii de azi.

Șantierul naval Brăila. Împreună cu secretarul cu propagandă, tovarășul Aurel Ciobotă, cu Sandu Dumitracu, președintele comitetului sindical, și șeful atelierului proiectare și tehnologie, inginerul Petru Buleci, străbăteam în lung și în lat șantierul aflat la ultima milă a Dunării maritime. Se realizează aici nave de 4500 t.d.w. și 7500 t.d.w. nave pentru aprovizionarea platformei de foraj maritim „Gloria” și o performanță industrială, supra-traulerul de 5000 de tone, de tip Atlantic. Prvim impresiionanta construcție în secțiune. Armătura puternică, sutele, mii de instalații de bord, specifice acestor vase de pescuit oceanic, dau imaginea forței și a supletei. „Acest supertrauler, ne spune Aurel Ciobotă, este o fabrică în fabrică. La bordul ei sînt amplasate instalații de frigoriger, depozite frigorifice, instalații de pescuit și o fabrică de prelucrare a peșteului. Ne confruntăm cu tehnologii ce ne solicită toată priceperea și atenția. Izolațiile în construcțiile navale cu spumă de poliuretanic pe care noi trebuie să o împregnăm în pereții navei, se realizează cu instalații speciale. Iar aceste instalații

vor trebui cit mai repede puse la punct”. Deși întesat de macarale, de vase în reparație sau în construcție, nu e greu de observat că șantierul realizat după ultima modă (e și o modă a șantierelor), este bine gospodărit, curat, există o ordine în toate. Lucrează aici peste 5500 de muncitori. Foarte mult tineret, media de vîrstă fiind de 21 de ani. Iar cui îi place simetria și ordinea, rămîne. În construirea navelor, acestea sînt atribute esențiale. Au fost necesare foarte multe lucrări de scule și dispozitive. Nava încă nu are nume, dar are suflul. „Avem un colectiv sudat, intervine președintele de sindicat, dintre cei care pleacă de aici la armată mulți ne scriu interesindu-se despre cum merg treburile pe șantier iar dintre ei s-au și întors la vechile locuri de muncă 183 de tineri. Avem un liceu de construcții navale la care se predau toate meseriile ce se practică aici, asigurându-se astfel forța de muncă, și aceasta calificată. Cunoașteți acum un șantier de mare eficiență economică — 1 leu investiția, 2 lei productivitatea. Totul se realizează numai cu priceperea oamenilor, cu economiile realizate de ei. Iată în acest sens și invenția inginerului Vasile Datu — **schelele modulare** care au o mare reducere de consum de materiale, folositoare la construcția oricărei nave. Navele oceanice, fluviale, oamenii care le construiesc și le circumsiesc dau Dunării măreție.

Să trimiți în lume zece milioane de cămăși pe an este cum ai trimite omenirii zece milioane de porumbel pentru ca oamenii să fie mai curăț și mai ușori. Rampa de lansare — întreprinderea „Brai-conf”, Brăila. „Tovarășe director Aurel Anghel, cine cumpără o cămașă cu această

marcă, la noi sau în străinătate, este sigur că ia un lucru de calitate recunoscută și că se îmbracă după ultima modă. Cum a evoluat fabrica în decursul anilor și ce ați făcut pentru a deveni o marcă de prestigiu?” „Cămășile noastre, ne spune tovarășul director, sînt solicitate de 25 de țări printre care R.F.G., Franța, Elveția, Danemarca, U.R.S.S., Canada, Suedia, Statele Unite. Avem clienți vechi care ne apreciază mult. Meseria mea este de tehnician confecții și sînt director aici de 24 de ani. Fabrica a luat ființă în 1950 doar cu 250 de oameni. Datorită dezvoltării sale rapide, în 1970 și în 1977, datorită introducerii unor tehnologii superioare, la „Brai-conf”, în ziua de azi, lucrează peste 4000 de muncitori. Fabrica a dat de lucru atîtor femei din Brăila! E un aspect social care nu poate fi trecut cu vederea. În oraș, fabrica are două magazine de prezentare în care oamenii solicită noutățile, ultima modă”.

„În afară de croiul impecabil al cămășilor, cum reușiți să țineți pas cu moda, avînd în vedere că alte fabrici sînt deficitare la acest capitol?” „La baza tuturor stau conștiința profesională a lucrătorilor noștri și testarea. Trebuie să știți că participăm anual la cîte 10-12 târguri internaționale. La noi se discută despre tendințele modei în viitor, modelele noi le căpătăm rapid. Facem cămăși și bluze pentru femei, gen bărbătesc, rubașcă, tot ce se caută anul acesta pe piața mondială. Avem circa 300 de modele. Din punctul de vedere al capacității de producție este acoperit întreg anul 1979. Acum perfectăm comenzi pentru 1980. Treburile ar merge și mai bine dacă uzinele textile din Botoșani, Arad, București, Giurgiu, care sînt colaboratorii noștri, ar fi mai prompti în

furnizarea materiilor prime și dacă ar respecta proporționalitatea la desene și culori”. „Ne-ar trebui în fabrică un designer, intervine inginer Elena Roșu, șefa biroului tehnic de creație. Trebuie să ținem cont că în problema adaptării la modă românii sînt mai conservatori. Se cer acum în lume gulere noi. Ne străduim să le realizăm. Am trimis în acest sens modele la târgurile internaționale de la Bagdad, Köln, Paris. „În vederea creșterii eficienței economice a întreprinderii am organizat un simpozion la care au participat vreo 12 întreprinderi, prezentîndu-se tehnologii noi, la care capitol „Brai-conf” a fost considerat ca etalon”. Întrăm în secții, conștii de tinăra ingineră Maria Ionescu, șefa biroului producție. Maistrul Mina Fătu, care conduce de 4 ani atelierul nr. 1, schimbul 1, unde lucrează 300 de muncitoare, ne precizează: „La crearea unui model îmi trebuie patru oameni. Dacă lipsește unul sînt nevoită să-l înlocuiesc cu altul dar care trebuie să cunoască operațiunea. De aceea este necesară policalificarea. După cum vedeți, la noi e curat, se cîștigă bine”. O imagine de neuitat — 300 de femei la mașina de cusut. Femei care ne fac cămășile ușoare, primele care se îmbracă dimineața, cu gîndul la o zi bună, însetați de curățenie. Între constructorii de nave și cei care lucrează la întreprinderea de utilaje grele „Progresul”, cămășile de Brăila își au importanța lor.

Nu există obiectiv nou și mare în care această din urmă întreprindere „Progresul” să nu fie implicată. „Sîntem o unitate de șoc, ne lămurește tovarășul Alexandru Fuierea, secretarul cu propagandă al întreprinderii, în sensul că, în afara prevederilor planului, executăm și urgente, produse unice. Chiar în incinta întreprinderii avem un institut de cercetare. Mindria noastră este excavatorul electric, realizat anul trecut, de 8-10 metri cubi.

„Acest excavator, ne precizează inginerul Dumitru Neagu, a fost realizat ca urmare a sarcinii date de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, colectivului întreprinderii noastre, cu tot ciclul de proiectare-execuție într-un an de zile. Normal, o astfel de lucrare durează între 3 și 4 ani. Acum cînd trebuie valorificate și sursele bituminose care necesită munți de excavat, cînd lucrările canalului cer mașini mamut, excavatorul nostru a venit la timp. Ca o urgență, ca o necesitate. Nu mai este o noutate, roata motoare, o invenție cu posibilități de utilizare nelimitate, la realizarea căreia un merit deosebit îl au cercetătorii Ștefan Aramă, Cezar Ferat, Ștefan Dașchevici. Rezultatele ei aduc importante economii în consumul de metal și la consumul de combustibil, la vehiculele care sînt acționate cu motoare termice”. O întreprindere unde lucrează peste 10 000 de muncitori, situată ca tehnicitate la nivelul întreprinderilor similare pe plan mondial. Decorată cu Ordinul Republicii clasa I, ponderea ei în economia județului este dintre cele mai importante. S-au pus bazele construirii în fața întreprinderii a unui cartier muncitoresc modern, dotat cu sală de sport și cinematografe, cu parcuri și școli. O lume care construiește și se construiește pe sine. În mijlocul orașului străjuiește vechiul turn, cu ceas, în jurul căruia oamenii Brăilei se plimbă la ceasul serii în cămășile lor multicolore, respirînd ozonul nesfîrșitelor grădini. Dar adevărata fotosinteză, cea care primeste viața oamenilor Brăilei, are loc prin înseși iscusința, efortul și curățenia lor.

Cursele lungi sînt marea mea plăcere

— Tovarășe Andrei Ștefan, chiar sînteți lup de mare?

— Depinde ce înțelegeți prin lup de mare. După cum vedeți, nimic nu trădează că aveți în fața dumneavoastră un om care la 38 de ani se poate mîndri că de 15 ani navighează și chiar pe aproape toate mările lumii. Probabil că îmi lipsește barba, pipa și burta. Ce vreți, de la lupul de mare de altădată la navigatorul modern s-a scurs ceva vreme, dar s-a schimbat și fața mărilor. Acum se navighează cu nave moderne, după ce totul și cu totul alte principii. Chiar dacă Steaua Polară și Soarele au rămas la locul lor.

— Dar de fapt cine sînteți?

— Sînt fiu de țărăn de pe meleagurile doljene care, după ce am absolvit Liceul N. Bălcescu din Craiova, mi-am îndreptat pașii spre Școala superioară de marină, pe care am absolvit-o cu brevet de ofiter mecanic III. Apoi a urmat încadrarea la marina comercială și odată cu trecerea anilor am devenit mecanic II, apoi mecanic I, pentru ca să capăt ultimul brevet de șef mecanic cu care cred că voi ieși la pensie. La ora actuală sînt șef mecanic pe nava Filippești, prima navă echipată cu motor românesc.

— Cum vi se pare nava?

— Vedeți, întrebarea are cinci cuvinte, dar pentru a răspunde aș avea nevoie de zece de pagini de revistă. O navă modernă este un complex, un conglomerat cu motoare, motorase, instalații de la cele mai simple la cele mai complicate, pătrunse și străbătute de cele mai rafinate aparate electronice, care toate trebuie să răspundă la cele mai simple comenzi, în orice oră de zi ori de noapte. După cum bine știți, noi nu avem o îndelungată tradiție în construcția de nave. Vă mărturisesc că știrea care ne anunța că facem nave de 150 000 t.d.w mi-a umplut sufletul

de bucurie. Și asta v-o spune un navigator cu lungi state de serviciu.

— Sînteți un om crescut și născut la ses. Saltul de la uscat la mare nu vi s-a părut prea mare?

— Eu am rupt o tradiție. Este adevărat că foarte mulți fii de marinari urmează calea tatălui, dar nu este o regulă. Iată, fiul meu, aflat la vîrsta marilor optiuni, mi-a mărturisit că nu se va face marinar. Revenînd la întrebarea pe care mi-ați pus-o: primii 10 ani, pentru un om crescut în altă ambianță decît cea a mărilor, sînt foarte grei. Pe urmă totul este sau intră în normal.

— Noi, care ne ducem viața pe uscat, avem bunul obicei ca atunci cînd ne întîlnim cu un cunoscut pe stradă să ne oprim, dacă nu pentru mult timp, cel puțin pentru a schimba cîteva cuvinte. Pe mare care este obiceiul?

— Și aici s-a întîmplat un lucru curios. La început navele noastre erau puține. Fiecare întîlnire în larg era un eveniment. Ne apropiam cit ne permitea legea și cu ajutorul radiotelefonului schimbam impresii sau informații. Acum navele românești s-au înmulțit precum ciupercile. Senzaționalul de ieri a devenit azi un fapt banal. Cînd ne întîlnim în larg, ne salutăm regulamente și fiecare cu drumul său. Asta oare înseamnă blazare? Eu cred că este firesc să fie așa. Senzaționalul trebuie să-și aibă viața sa, pentru a intra în banal.

— Am vizitat zilele trecute locurile unde urmează să se ridice viitorul Port Agigea. După cum știți, acest port va fi unul din cele mai importante din Europa. Acum nu este nimic. Parcă nici nu-ți vine să crezi că, peste cîteva ani, acolo se va întîmpla un lucru uluitor. Miine vom citi în ziar un fapt obișnuit: Portul Agigea a fost inaugurat. Pentru că sîntem la acest capitol, puteți arunca un arc

peste timp și să-mi spuneți ce înseamnă sau ce va însemna acest port pentru România?

— Parcă v-am mai spus că am văzut aproape toată lumea cu marile și micile ei porturi. Viitorul port va însemna ceva fantastic. Înseamnă implantarea României definitiv pe marile artere maritime ale lumii, înseamnă comerț, înseamnă beneficii, înseamnă în ultimă instanță nivel de trai.

— Povestile marinărești sînt cunoscute datorită senzaționalului, dar în același timp se bucură de o faimă proastă (știți dumneavoastră de ce). Vă rog deci, țînd cont de acest lucru, să-mi povestiți o poveste adevărată.

— Deci, am ridicat ancora navei Sadu, cu un deplasament de 4800 t.d.w din Galați de unde am încărcat laminate pentru Belgia și Olanda. În Atlantic ne-a prins o furtună care a reușit să rupă amarajul (legăturile) mărfurilor. Nava era pe punctul să se incline. Am acostat în primul port apropiat și toată lumea a muncit la refacerea amarajului. Știți ce înseamnă aceasta? Muncă de Sisif. Am muncit toți,

de la mic la mare, pentru a putea a doua zi să pornim la drum. Eram istoviti dar mulțumiți că am ajuns cu bine la destinație. Am încărcat din nou și iar la drum. Dar ghinionul s-a ținut de noi. În Mediterana ne-a așteptat o furtună mai cumplită. Amarajul s-a rupt iarăși și nava s-a inclinat 15 grade. Cu chiu, cu vai am putut ancora pentru a reface din nou legăturile.

Drumul spre casă a fost cumplit. Ca să realizați exact ce a însemnat călătoria noastră, notați: comandantul navei a slăbit la acest drum cu 14 kg. El nu a coborît nici o clipă de la comandă.

— Cum de nu s-a răsturnat nava, pentru că bănuiesc că bandajul a fost destul de mare?

— Am avut încredere în vas, deci în oamenii noștri care l-au executat și asta e mare lucru. Separat a mai contat că nu ne-a cuprins panica.

— Acum sînteți în concediu?

— Nu. Am fost cu nava Filippești în larg. Acum se află din nou în port pentru unele remedieri.

— Vorbiți vă rog mai mult despre această navă.

— A fost executată la Șantierele navale din Galați. Are un deplasament de 7800 t.d.w. E prima navă cu un motor românesc care a fost executat la Reșița. Este prevăzută cu supraveghere electronică iar motoarele auxiliare sînt o bijuterie. Nava a fost o premieră și pentru constructori. Preluatul ei a durat 2 luni.

— Sînteți emoționat că ați preluat o asemenea navă?

— Sînt mîndru. De-abia aștept să străbat mările cu această nouă bijuterie a constructorilor de nave gălățeni.

— Ce nu vă place în meseria dumneavoastră?

— Cursele scurte. Azi la Port-Said, mîine la Constanța. Cursele lungi, cu pe-riscurile lor, sînt marea plăcere a celor care nu întîmplător se numesc marinari de cursă lungă.

DAN BIRLADEANU ■

Fabrica de trenuri

Intimplările vietii sint uneori nedrepte față de anumite meserii, aceea de acar, bunăoară. Celor mai virstnici cuvintul le va sugera, probabil, imaginea acarului Păun de tristă faimă, pus să plătească oalele sparte de superiorii săi; cei mai tineri, fascinați de cibernetica și electronica, vor zîmbi poate cu superioritate față de o meserie de o atit de slabă calificare și cu atit de palide șanse de promovare. Și totuși, a fi acar la triaj înseamnă a face una din cele mai epuizante munci din zilele noastre. Dar, în curind, acarii și sabotarii (activitatea lor va fi explicată mai jos) vor părăsi scena, ca urmare a uneia dintre cele mai vaste cercetări științifice interdisciplinare efectuate la noi în domeniul transporturilor. Afirmatia va provoca, la început, nedumerire: la urma urmei, ce mare filozofie în munca unui acar? Și totuși, implicațiile sint profunde, amplificate fiind, în momentul de față, de criza energetică mondială, care conferă noi dimensiuni transporturilor de mărfuri pe căile ferate.

● A fi sau a nu fi acar

— Pare straniu, chiar incredibil, că pînă spre sfîrșitul secolului XX s-a menținut, la noi și aiurea, meseria de acar și sabotar — observă inginerul Vasile Pascu, unul din marii „sufletisti” ai sus-menționatei acțiuni, de la serviciul tehnic al Centralei de construcții căi ferate. Cunoșc bine munca lor. De 26 de ani sint inginer, am ajuns la o anumită calificare, dar nu voi uita niciodată că în prima tinerete nu am lucrat la planșetă, ci ca montator zilier pe șantierul C.F.R. Alături de acești oameni am mincat piinea, cu ei am înfruntat viforul în ierni de pomină, ei au fost primii și cei mai buni dascăli ai mei; la „Facultatea triaj” am învățat o materie pe care nu o află în cărți: MUNCA GREA.

Triajele reprezintă, de fapt, fabrici de trenuri. De capacitatea lor de a prelucra vagoanele — cum sînt cefe-ristii — și de a le răspindi pe diverse direcții de mers, în funcție de stația de destinație, depind fluenta traficului feroviar, viteza de circulație a mărfurilor, indicatorii economici de bază. Este vorba de sistemul sanguin al vieții economice a unei națiuni.

Pe hirtie totul se desfășoară simplu, fără eroism, fără complicații. Mărfurile sosite în triaj sînt urcate pe coașă, platforma de pe care apoi alunecă pe linii, ca pe un plan inclinat, prin forța gravitației. Vagoanele se desfac, unul cite unul, direcționate spre o linie sau alta de către acari, conform indicațiilor date prin megafon: „2 la 5, 3 la 7, 7 la 2...” Așadar, vagonul 2 la linia 5, ce poate fi mai simplu?

— Așa se petrec lucrurile și azi în multe țări ale lumii — continuă Vasile Pascu. Acarii sînt postați fiecare lîngă „acul” lui, o ghiulea de vreo 30 kg, pe care o basculează, manual, să spunem la dreapta. Dacă vagonul imediat următor nu are aceeași destinație, ghiuleaua trebuie mișcată în direcția opusă. Operația, în condiții de trafic intens, se repetă de 10—12 ori pe minut, indiferent de starea vremii: pe ploaie torențială sau pe caniculă. Deci de 600 ori pe ceas, cam de 5 000 ori pe zi, ridici și cobori, prin pirghii, 45 kg. Lată aritmetica eroismului cotidian al acarilor. Aritmetica aceasta, după citiva ani, strîmbă trupul oamenilor, care nu au nici mușchi, nici velleități de atlet olimpic, ci doresc doar să-și hrănească familiile. E drept, în stațiile de tranzit, obișnuite acarul are o muncă mai ușoară, uneori trec doar două-trei marfare pe zi. „La triaj, trenurile țînesc ca din tun”, ne spunea un veteran.

— Dar sabotarii?

— Denumirea vine de la sabot, piesa de trei-patru kilograme pe care o poartă în fiecare mină. Vagonul se aprinde, cîștigă în viteză, chiar pînă la 100 km pe oră. Sabotarul fuge spre el și apreciază, într-o fracțiune de secundă, unde să arunce sabotul sub roți pentru a frina, în funcție de caracteristicile vagonului, de viteza vîntului etc. În secunda cealaltă, se ocupă de vagonul următor și scena se repetă la nesfîrșit. Ore întregi ei aleargă cu piesele grele în miini, pe ploaie, pe ceață, pe viscol, cu un efort fizic deosebit. Am cunoscut sabotarii mai bătrîni ale căror miini au ajuns să depășească genunchii — sau cel puțin așa mi se părea. Cîteodată, pe ceață, o infirmităzimală eroare de apreciere a distanțelor îl face să alunecă în fața vagonului...

Stim, se iau măsuri de protecție a muncii și ele își dovedesc eficiența, în zdrobitoarea majoritate a cazurilor.

Dar nicăieri și niciodată nu se poate elimina total riscul. Pur și simplu, mai există pe lumea asta meserii dure, bărbătești — era să spunem: neîndurătoare — care, pe alocuri, frizează cascadoria și care își cer tributul lor. Iar azi, cînd, după cum vom vedea, ne despărțim fără regrete de munca acarilor și sabotarilor, de ce am stropi-o cu apă de trandafiri? Acești oameni nu o merită.

● Rămas bun vagoanelor-fantomă

— Tabloul pe care vi l-am zugrăvit tînde să dispară — continuă Vasile Pascu. Doar în ultima vreme s-a putut trece la realizarea acestui deziderat, fiindcă mecanizarea și automatizarea triajelor implică fabricarea unor echipamente de mare complexitate și finețe, de regulă produse doar în statele industriale cele mai dezvoltate. La noi, pe baza unui program aprobat de conducerea superioară de partid și de stat, au fost îngrenate în problemă Institutul de cercetări și proiectări tehnologice în transporturi, Institutul de proiectări pentru căi ferate, Direcția linii și instalații, Întreprinderea mecanică de material rulant Brașov, Întreprinderea de poduri metalice și prefabricate din beton Pitești, Întreprinderea de semnalizări și automatizări București, Întreprinderea de aparate de cale Buzău; furnizorul general de echipamente și antreprenor pentru investiție este Centrala de construcții căi ferate. Au colaborat, de asemenea, Institutul central pentru conducere și informatică, politehnicele din Iași și București, Institutul de fizică și inginerie nucleară. Listă incompletă, care conturează anvergura cercetărilor științifice pe această temă, în curs de finalizare.

Se află într-un stadiu avansat de proiectare și asimilare echipamente și instalații de telecomandă a locomotivei de împingere, de comandă automată a macazelor prin calculator electronic de proces, stația automată meteo pentru măsurarea în triaj a forței și direcției vîntului, reglarea automată de lansare și coborire a vagoanelor etc., toate realizate într-o concepție românească, după un studiu atent al experienței de peste hotare. Este vorba, însă, repetăm, de contribuții originale. Astfel, inima radarului C.F.R. este dioda GANN, piesă greu de procurat prin import și destul de sofisticată. Institutul de cercetări și proiectări tehnologice în transporturi și catedra de specialitate a Facultății de electronică din București (șef de catedră: profesorul doctor inginer Gheorghe Rulea) au realizat dioda IMPACT. Așa s-a născut un valoros brevet. Bineînțeles, am mai putea cita și alte exemple. Operațiunea Triaj, dacă ar fi s-o denumim astfel, a fertilizat imaginația specialiștilor noștri.

— În ce stadiu ne aflăm în prezent, tovarășe inginer Pascu?

— Șase triaje semiautomate date în folosință la Golești, Coșlariu, Adjuș, Arad, Suceava, Oradea, alte trei — Caransebeș, Curtici, Videle — găsindu-se în etapa de mecanizare. Înainte de sfîrșitul anului 1980 se va termina primul triaj din țară condus parțial printr-un calculator electronic de proces. În viitorul cîncinal — primele triaje românești complet automatizate.

— Ce va însemna aceasta? Gîndiți-vă că la București-2, de pildă, într-o oră de vîrf trebuie prelucrate cam o mie de vagoane. Sarcină imposibil de realizat în condiții optime în vechiul sistem. În plus, se cere a se cunoaște exact unde se află, în orice clipă din zi și din noapte, fiecare vagon. Ne povestea un bătrîn cefe-rist că, acum cîțiva ani, s-a cerut să se depisteze de urgență două vagoane cu faină care nu sosiseră la destinație, una din morile care aprovizionează Bucureștiul. Ore întregi, cam o sută de oameni au căutat prin triaje două vagoane-fantomă. Nu, a fost un simplu caz de neglijență birocratică. Pricina era mai adîncă: triajele nu mai puteau ține pasul cu cerințele unui transport modern, ele se transformau, încetul cu încetul, în puncte de strangulare a circulației feroviare — după expresia unuia din interlocutorii noștri.

Aceste dificultăți sînt pe cale de a fi depășite. Triajele vor fi conduse prin simplă apăsare de buton, mișcarea vagoanelor va fi înregistrată și urmărită de calculatoarele electronice. În prezent, sînt oferite și la export instalații competitive de automatizare a triajelor, de concepție românească. Totodată, se deschid noi perspective pentru echipamente electronice conduse de calculator și pentru îmbunătățirea exploatarei rețelei feroviare, se creează noi domenii de specializare. Despre foștii acari și sabotarii, promovați azi în munci mai complexe în triajele mecanizate și automatizate, copiii noștri vor afla doar din cărți. Să sperăm că tot numai în cărți se vor întîlni și cu acarul Păun.

LIONEL NIȚESCU ■

Ce e nou în

● Chimie

La Combinatul de fire sintetice din Iași au fost introduse în fabricație primele cantități industriale de fibre poliesterice modificate chimic.

Această premieră industrială — care are la bază un procedeu original românesc, elaborat de cercetătorii Institutului de profil din cadrul ICECHIM, prestigios centru al gîndirii științifice și tehnice din țara noastră — contribuie la diversificarea sortimentului de fire și fibre sintetice livrat de industria chimică.

Noile produse, solicitate intens de industria ușoară, se disting prin proprietățile lor deosebite, mai apropiate de cele ale firelor naturale. Astfel, firele sintetice modificate chimic sînt hidrofille, ceea ce înseamnă că sînt mai permeabile față de aer și apă, sînt mai stabile, mai ușor de prelucrat, permit o aderență mai mare a coloranților, au un tușeu și un aspect plăcut.

Recenta realizare a chimiștilor de la C.F.S. Iași îmbogățește gama largă de fire și fibre poliesterice, fabricate și ele în ultima perioadă în țară pe baza unor cercetări proprii, dintre care menționăm: firele cu contracție modificată, cele albite optic, colorate în masă, cu profil modificat, texturate, tip lînă etc.

● Cosmetice

Cunoscutele întreprinderi „Miraj” din București și „Farmec” din Cluj-Napoca, dacă pînă în prezent încă nu au cunoscut în realizarea chimistei Bălașa Comănescu, de la Întreprinderea de cosmetice „Nivea” — Brașov, privind procedeu de obținere a extractului de rădăcină de scaietă, o pot face printr-un schimb de experiență. Sintem convingși că vor decurge astfel noi realizări în domeniul atit de variat și complex al cosmeticii.

Chimista Bălașa Comănescu a obținut — printr-un procedeu tehnologic nou, conceput, experimentat și realizat la „Nivea”, în instalația pentru extracte de plante de la Bod — o materie primă nouă din rădăcină de scaietă, ce se poate utiliza cu succes ca ingredient activ în șampoane pentru păr și loțiuni avînd proprietatea de vitalizare și regenerare a firului de păr și a rădăcinii.

● Medicină

Cunoscutul medic timișorean Vasile Boici, expozant și premiat la Salonul de invenții Timișoara 1979, ne-a făcut cunoscut că în curind vor intra în fabricație comprimate „Boicil forte” pentru administrarea pe cale bucală. Comprimatele vor contribui la menținerea și prelungirea efectului analgezic — aproape instantaneu obținut de „Boicil forte” firole prin microfiltrajii locale în locurile dureroase și prin administrarea intravenoasă. Noile produse, pe care le dorim cit mai curind în farmacii, sînt indicate în afecțiuni cronice de lungă durată, cum sînt spondilitele anchilopetice și poliartritele reumatoide. Ele vor putea înlocui cu succes, în mare parte, analgezicele cu acțiuni adverse și toxice, precum și unele produse cortizonice din import.

De asemenea, pentru alinarea durerilor din articulațiile mici și superficiale, cit și pentru algiile tegumentose și de suprafață, va fi pus în fabricație unguentul „Boicil”, cu efecte rapide și fără efecte secundare sau contraindicații.

Covalitinul cucerește atenția și interesul unor cercuri de specialitate din întreaga lume

● Succese răsunătoare la Saturnia, Madrid și Paris. Numeroase firme comerciale și-au exprimat intenția de a contracta cumpărarea Covalitinului.

(Urmare din pag. 1)

citeva exemple în acest sens. Liberta (29 mai): sub titlul „Incurajatoare descoperire în România”, ziarul scrie între altele: „Din România ne-a sosit un medicament capabil de a modifica radical tratamentul litiazei renale. Experimentări analoge cu cele din România au fost efectuate la centrul urologic din Ancona de profesorul dr. Franco Bianchi, care a arătat la acest simpozion că 78% din cazurile tratate au fost rezolvate. Profesorul a declarat că este impresionat de acest produs care este în curs de înregistrare la Ministerul Sănătății din Italia”. La Nuova Sardegna: „Doctoarea româncă Tina Covaliu a descoperit un medicament care a dat rezultate foarte bune și care, așa cum s-a anunțat la Simpozionul de la Saturnia, va fi pus în curind în vânzare și în Italia. Senzaționala descoperire se bazează pe o răsînă sintetică schimbătoare de ioni. Așa cum au comunicat clinicile care l-au experimentat în Italia, medicamentul românesc nu produce nici un fel de efecte secundare”.

„Il Mattino” (29 mai): „Prezentînd pe larg caracteristicile medicamentului și semnalînd de asemenea apariția produsului în farmaciile din Italia, semnatarul articolului, citînd intervențiile profesorului Bianchi, ține să menționeze faptul că, prin administrarea Covalitinului, pot fi evitate numeroase intervenții chirurgicale. Giornale di Sicilia (30 mai): „Simpozionul a avut o deosebită importanță pentru că a ilustrat o terapie revoluționară împotriva litiazei urinare cu ajutorul unui medicament nou realizat de româncă Tina Covaliu. În Italia, produsul experimentat de prof. dr. Franco Bianchi, a obținut rezultate optime”. Il Messaggero (29 mai): Citînd o declarație a profesorului Bianchi, ziarul scrie: „În timpul tratamentului dispăre simptomatologia dureroasă, se corectează examenul de laborator și parametrii biochimici, obținîndu-se dizolvarea calculilor de oxalați, de acid uric, de fosfați, care sub tratament s-au fragmentat și s-au eliminat prin urină”. Relatări asemănătoare — ne referim evident la cele pe care am avut ocazia să le citim în mod

nemijlocit — au mai apărut în publicațiile Il resto del Carlino, Paese Serra și Familia Cristiana.

De o primire nu mai puțin entuziastă s-a bucurat prezentarea Covalitinului și la următorul colocviu de specialitate, desfășurat de data asta, între 11 și 15 iunie, la Madrid. Desfășurat sub patronajul Majestății Sale, regele Juan Carlos, și sub președinția președintelui guvernului spaniol, Adolfo Suárez González, Simpozionul internațional de metabolism purinic a reunit specialiști urologi de pe toate continentele.

Pentru prezentarea Covalitinului, reprezentanța țării noastre, dr. chimist Tina Covaliu, a avut la dispoziție, conform programului anunțat, un interval de zece minute, dar interesul cu totul particular provocat de comunicare a făcut necesară, la cererea și cu aprobarea participanților, prelungirea discuțiilor la șase ore și 15 minute! Fluenta convorbirilor a fost asigurată între altele și de faptul că autoarea comunicării vorbește curent franceza, germana, italiana și, în limite onorabile, engleza și spaniola. După terminarea dezbaterilor, dr. chimist Tina Covaliu a fost invitată de către prof. dr. L.H. Smith, șeful clinicii Mayo din Rochester (S.U.A.), de a prezenta într-un viitor apropiat specialiștilor americani teoria ionică a litiazei și terapia Covalitinului. Reținem apoi faptul că patru mari firme comerciale și-au exprimat intenția de a încheia de urgență contracte cu Întreprinderea de medicamente din București.

Nouă zile mai tîrziu, Covalitinul a fost prezentat la cel de al 18-lea Congres internațional de urologie, ținut între 24—29 iunie la Paris, sub înaltul patronaj al președintelui Republicii Franceze, domnul

Valéry Giscard d'Estaing. Referatul privind terapia produsului românesc a fost ținut de către profesorul italian dr. Franco Bianchi. Noutatea, așa cum era de așteptat, a cucerit și de data aceasta atenția și interesul participanților la lucrări. O firmă a semnat de îndată un precontract pentru achiziționarea produsului

farmaceutic românesc, iar autoarea lui a fost invitată de către președintele științific al congresului, profesorul dr. René Küss, să prezinte medicamentul, în mod experimental, într-o mare clinică de urologie din Paris. Invitații asemănătoare au mai sosit și din partea unor foruri medicale din Egipt, Italia, Belgia, Olanda.

Care este situația Covalitinului în țara noastră? Realizat de către Întreprinderea de medicamente București, produsul se administrează în mod curent în clinicile sau secțiile de urologie din București, Cluj-Napoca, Timișoara, Tirgu Mureș, Călimănești și Pitești, deci poate fi găsit în farmaciile din aceste localități. Administrarea lui se face numai sub supraveghere medicală și numai de cadre sanitare specializate în acest sens. Sperăm că numărul acestora va spori sensibil în lunile și anii viitorului, spre folosul marelui public, al numeroșilor suferinzi care îl așteaptă.

Tocmai pentru că sîntem la început, simțim nevoia să fim ajutați

— Tovarășe doctor Ștefan Ionescu Călinești, e lucru știut, sînteți descoperitorul produsului Pell-Amar folosit, ca să simplificăm, în tratamentul reumatismului cronic degenerativ. Această identificare e, neîndoios, un punct de plecare în acest dialog, dar ea n-ajunge, de aceea v-am ruga să ne spuneți cite ceva despre dumneavoastră. Vă ascultăm.

— M-am născut la 24 septembrie 1922, la Drăgănești Vlașca, purtînd și numele de Călinești, moștenit de la bunicul dinspre tată, cîndva argat pe o moșie care se cheama așa. Am absolvit medicina la București, încheind-o în 1947. Apoi, vreme de mai bine de un an, am luat parte ca voluntar la campania antiexantematică declanșată de regimul popular în Moldova. Am mai umblat în citeva locuri, după care, în 1953, m-am stabilit la Amara, unde am rămas pînă în 1970, începînd ca simplu medic de circumscripție și terminînd ca medic-șef al stațiunii. În 1970, am venit la București, intrînd în rețeaua sanitară a Ministerului Turismului, în care lucrez și azi. Din 1971 pînă în prezent, am obținut 26 de brevete de invenție, ultimul dintre ele, „Metodă de tratament complex cu extracte naturale din nămolului terapeutice sau produse rezultate din acestea”, datînd din acest an.

— Știm, Pell-Amar-ul este de fapt un extract de nămol sapropelic, asta e clar. Ne-ar interesa dacă ideea folosirii terapeutice a nămolurilor e nouă. E nouă, e veche?

— E foarte veche, încă bolnavii din Egiptul antic tratîndu-și durerile, mai ales cele de picioare, cu nămol din Nil. În secolul al XIV-lea, un tratat dădea numeroase amănunte despre valoarea terapeutică a nămolurilor din Abano și Bataglia, pentru ca mai tîrziu, în 1931, dacă nu mă înșel, Societatea de hidrologie medicală să-și însușească termenul de „peloid”, pentru nămolul terapeutic.

— Lesne de dedus că Pell-Amar vine de la peloid și de la Amara, e exact?

— Da, numai că produsul actual are la bază nămol din Balta Albă, stațiune din județul Buzău, în apropierea căreia, la Băile, s-a pus în funcțiune o fabrică specială pentru prepararea materiei prime.

— De ce ați renunțat la Amara?

— Pentru că nămolul din lacul Amara și-a pierdut, în timp, o parte din calitate. La vremea respectivă, am atras atenția asupra acestui proces de degradare, dar nu s-a ținut cont de părerile mele, deși eu, repet, am trăit pe malul lacului aproape 20 de ani, cunoscîndu-i bine toate secretele.

— Același pericol nu paște și Balta Albă?

— Încercînd să pună bețe în roatele produsului, citiva așa-zisi specialiști s-au alarmat fără motiv, considerînd că extracția nămolului pentru Pell-Amar ar afecta

potențialul biologic al lacului, dar nu-i așa. Balta Albă reprezintă la această oră cel mai bogat fond de nămol din țară, dar exploatarea nămolului, rațională, științifică, urmînd o cartare geologică riguroasă întocmită și respectată întocmai, nu compromite în nici un fel echilibrul biologic al lacului.

— Cum ați ajuns dumneavoastră să folosiți nămol în tratamentul unor maladii?

— Primul pacient a fost soția mea. Făcuse, cu mulți ani în urmă, o sclerodermie, o boală de colagen socotită incurabilă. Am tratat-o cu nămol concentrat și, spre surpriza mea, pielea bolnavă și-a recăpătat elasticitatea, după care simptomele bolii au dispărut complet. Cam în aceeași perioadă, a venit la mine un bărbat care avea o rană urîtă la un picior, o plagă care nu se mai vindeca. Omul era sosit în stațiune și mă vizita zilnic, ca să-i schimb pansamentul. I-l schimbam, dar rana nu se cicatriza de fel. L-am sfătuit să încerce cu nămol, iar rezultatele au fost neașteptate de bune. Atunci mi-am dat seama că e ceva cu nămolul din lac și mi-am propus să pun la punct o metodă de extragere a lui. Am făcut, cum am știut și cum am putut, o presă. Cu ea am stors nămolul, obținînd în cele din urmă un extract pe care l-am fiolat și din care, imediat după aceea, am realizat o vaselină.

— Ce-a urmat, tovarășe doctor?

— Printr-o metodă originală, brevetată, am pus în valoare principiile active ale nămolului sapropelic, procesul de extracție reușind să evite alterarea echilibrului ionic existent în masa de nămol. Componentii minerali, organici și bioenergetici ai nămolului au fost extrași sub diverse forme medicamentoase și cosmetice, la un volum mult redus, dar păstrînd în totalitate calitățile inițiale. Astfel, deși am avut de înfrînt destule adversități, la 28 decembrie 1973, Pell-Amar-ul a devenit, la Geneva, marcă internațională, protejată în multe țări ale lumii.

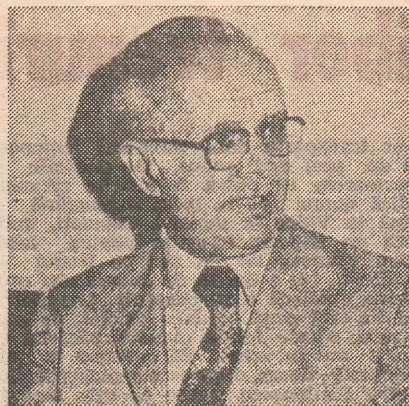
— În cite?

— Din cite cunosc, și-au manifestat interesul față de acest produs 28 de state, între care Spania, Austria, S.U.A., Belgia, Olanda, R.F.G., altele. La export, Pell-Amar-ul a fost solicitat în toate colțurile lumii, în țările amintite mai sus, în Japonia, în Filipine, mai știu eu unde?

— Pe ce bază, tovarășe Ionescu Călinești?

— A vindecărilor și ameliorărilor aduse într-o serie întreagă de afecțiuni. Boala de elecție a Pell-Amar-ului e, cum spuneți, reumatismul cronic degenerativ, dar gama lui de folosire e mai largă, reumatism inflamatoriu, tulburări ale circulației periferice, ulcere varicoase, eczeme etc.

— Ne-ați vorbit pînă acum de partea medicală a produsului, dar cunoaștem că el e folosit pe scară întinsă și în cosmetică, așa-i?

— Da. În perioada de început, ca și după aceea, Pell-Amar-ul a fost serios susținut de conducerea Întreprinderii „Miraj” din București, care l-a produs sub formă de creme, de loțiuni, de emulsii hidratante, de apă de gură, de șampon de păr, de loțiune capilară, de spumant de baie și de pastă de dinți, punîndu-i în valoare calitățile de regenerare, de revitalizare. Anul trecut, de pildă, „Mirajul” a scos pe piață Pell-Amar de peste 50 de milioane de lei, la care s-ar adăuga cam 5 milioane de lei valută.

— Spuneți mai devreme că ați avut de înfrînt o serie de adversități. De ce natură?

— Știți cum se zice, totul e bine cînd se termină cu bine, dar adversități au fost și încă mai sînt. Azi, la noi, noul pătrunde mai ușor decît oricînd, fiind garantat de legi și de atmosfera sănătoasă care domnește în România socialistă, dar piedicile din calea lui, puse din ignoranță sau din invidie, nu lipsesc. Statutul e bun, dar oamenii îl compromit uneori. Ei zic, că mai sînt și de-ăștia, de ce să faci așa și să nu faci eu, ce, el e mai cu moț ca mine?! Din acest punct de vedere, cazul Boicilului e semnificativ.

— Medicamentul doctorului timișorean Vasile Boici are, iarăși simplificînd lucrurile, cam aceeași rază de acțiune cu produsul dumneavoastră. Ce părere aveți despre el? De ce vi se pare cazul Boicilului semnificativ?

— Am o deplină încredere în Boicil, pentru că am văzut mulți bolnavi care s-au vindecat cu el. Despre modul în care e prezentat acest medicament, am o părere mai proastă, cred că s-ar putea face multe lucruri bune în acest sens. Uneori, tocmai din cauza ambalajelor, aspect care li s-ar putea părea unora secundar, dar care nu e, pierdem imens în străinătate, unde concurența noastră exploatează foarte bine latura estetică a unui produs. Un medicament românesc care vrea să cîștige piața externă, cazul Boicilului, trebuie să se prezinte în condiții estetice superioare, ceea ce nu prea se întîmplă, nici cu Boicilul, nici cu alte produse, firește nu din cauza inventatorilor lor.

— Ne permitem să vă atragem atenția

că nu ne-ați răspuns la partea finală a întrebării de mai devreme.

— Boicilul a răzbătut pentru că a fost bun. Doctorul Boici a avut ajutor și, mai presus de toate, a avut răbdare să aștepte momentul de unanimitate recunoaștere. Cred că altul s-ar fi lăsat păgubaș, ce ziceți?

— Probabil, tovarășe doctor Ștefan Ionescu Călinești, cum a fost primit Pell-Amar-ul în străinătate? Cum e el primit în prezent?

— A fost și e bine primit. A fost și e solicitat. Dealtfel, o lucrare întocmită pe baza lui, referitoare la tratamentul periartritelor scapulo-humerale, efectuată în cadrul Centrului metodologic de reumatologie sub îndrumarea profesorului Remus Nestor, a stîrnit un deosebit interes la cel de-al 14-lea Congres internațional de reumatologie ținut în 1977, la San Francisco. Am să fac o scurtă paranteză, spre a aminti că și produsele cosmetice au fost bine apreciate peste hotare, Pell-Amar-ul fiind distins cu medalii de aur la fîgurile internaționale de la Bratislava 1974 și Leipzig 1976.

— Înțelegem că dumneavoastră aplicați aici, în această bază de tratament situată la hotelul „Turist” din Capitală, terapie cu Pell-Amar. Înainte de a discuta situația bazei în care ne aflăm, am dori să știm, pentru cititorii noștri, unde se mai efectuează tratamente cu Pell-Amar?

— În mai multe stațiuni din țară, în rețeaua Ministerului Turismului, La Felix, la Neptun, la Călmănești, la Căciulata și, parțial, la Băile Herculane. Acțiunea e, ca și aici, dealtfel, abia la început, deși e ușor de numărat citi ani au trecut de la brevetarea produsului!

— Cine poate beneficia de tratamentul cu Pell-Amar?

— Orice amator, român sau străin. În baza de la „Turist”, am pînă acum 193 de pacienți înregistrați pe 1979.

— Cam puțini, nu vi se pare?

— E adevărat, dar sîntem abia în faza demarării, tocmai de aceea, pentru că facem încă promovare, simțim nevoia să fim ajutați.

— Nu sînteți?

— Da, dar e loc pentru mai bine. Ca inventator, am de rezolvat partea de cercetare, temele primite din partea Institutului de medicină fizică, balneologie, reumatologie și recuperare medicală, care ne coordonează, numai că, avînd puțin personal, fac mai mult terapie propriu-zisă. Am cerut un medic, care ne e absolut indispensabil, dar n-a venit încă, deși de promisiuni n-am dus lipsă! În plus, dispunem printr-o hotărîre a Ministerului Turismului de citeva aparate, numai pe hîrtie însă, căci ele au rămas la hotelul „Flora”, acolo ar fi trebuit să funcționeze secția, de unde, în ciuda tuturor intervențiilor, nu le-am mai putut recupera! Dar, una peste alta, n-am prea multe motive să mă plîng, ne aflăm pe un drum bun, sper să mergem mai departe pe el, contribuînd, după posibilitățile noastre, aștepta cite sînt, la întărirea prestigiului școlii românești de medicină.

VIDIU IOANIȚOIA ■

Aparatura medicală de concepție proprie obține medalii, dar lipsește din rețea

E prea bine știut — și nu mai incip comentarii — faptul că medicina modernă, calitatea actului medical de azi sînt profund condiționate de aparatura de specialitate, de calitatea și nivelul tehnic al acesteia. Inseparabilă mină dreaptă a medicului, ba chiar mai mult, cealaltă jumătate a gândirii sale, determină într-o măsură considerabilă posibilitățile și șansele de diagnostic exact, de tratament optim și deci de vindecare. Se spune astfel, cu deplină temei, că medicina a stimulat dezvoltarea tehnicii și invers, tehnica a perfecționat și generat evoluția tuturor disciplinelor medicale. Dar, ceea ce ne propunem într-un ciclu de articole, pe care îl debutăm azi, este de a investiga stadiul și starea înzestrării cu aparatură, ca și al utilizării acesteia în rețeaua noastră sanitară în continuă dezvoltare pentru care statul alocă importante sume de la buget. Asigurarea spitalelor, policlinicilor, dispensarelor cu baza materială corespunzătoare fiind parte a politicii sanitare a partidului și statului nostru de apărare și promovare a stării de sănătate a întregii populații a țării. Industria noastră de tehnică medicală are tradiție, în multe sectoare ale ei am acumulat o experiență valoroasă (care uneori nu se continuă și se pierde precum vom încerca să pătrundem în cauzele și efectele unei asemenea stări de lucruri), ca și cercetarea și creația originală. Fără a ne rupe, ba dimpotrivă fiind în pas cu ea în toate sensurile, de circulația internațională a valorilor și noutăților, este normal să dăm prioritate gândirii tehnice românești, reducerea importurilor fiind și în acest domeniu o necesitate economică, socială, și patriotică. Să nu uităm că la ora prezentă, aparatura medicală are în lume o cotă de evoluție vertiginosă, că uzura ei morală este fantastic de rapidă, a ajuns la 4-5 ani, și mai ales că preturile ei sînt de asemenea la cote foarte înalte, este poate cea mai scumpă de pe piețele tehnicii de vîrf. Revenind la aparatura de concepție proprie, ea există, s-a materializat în nu puține brevete de invenții, în aparate-premieră, în inovații de anvergură și de extremă utilitate. Totul e cit de repede ajunge în rețeaua sanitară, în beneficiul sănătății populației. Decl:

ÎN CE STADIU SE AFLĂ VALORIFICAREA GÎNDIRII TEHNICE ROMÂNEȘTI?

În judecarea problemei se impune, așa-dar, să pornim de la realitatea că avem laboratoare, cercetători, medici și ingineri care studiază cu deosebită competență și tenacitate în acest domeniu. Care își fac chiar o problemă de conștiință din a scurta încă prea lungul drum de la idee la realizare al aparatului medical de concepție originală. Concret, la Institutul de cercetări electronice există un laborator specializat, ca și ateliere de microproducție, unde ingineri și medici, medici și ingineri, pornind cu ideile unii către alții și de la necesitățile rețelei sanitare, colaborînd, au concretizat lucruri de o deosebită valoare. De asemenea, preocupări, colaborări și chiar contracte pentru realizarea fizică a unor aparate există și la I.C.P.E., la Institutul de cercetări și proiectări pentru industria electrotehnică. Precum și la Institutul politehnic din București unde în cadrul catedrei de mecanică fină se află laborator și se susține în fața studenților din anii terminali un curs de aparatură medicală de înaltă ținută științifică, se finalizează proiecte de diplomă în această specialitate, modele experimentale și lucrări practice. Precum și în învățămîntul politehnic de la Timișoara, Cluj-Napoca și Iași. În clinici și spitale din țară ca și în institute de cercetări medicale există mulți pasionați ai domeniului, se acumulează o valoroasă experiență, se creează chiar școlă, se impune realizări remarcabile. Toate calate pe probleme prioritare ale medicinei cum ar fi aparatura pentru anestezie și reanimare, cardiologie, oncologie (atît pentru depistarea precoce, dar și pentru tratamentul), folosirea fibrelor optice în endoscopie, aplicarea laserilor în medicină, în domeniul aparatelor pentru medicina muncii, al scintigrafiei, al creării de materiale noi pentru protezare și proteze valoroase, în general în otosinteză, pentru aplicarea bionicii în chirurgia ortopedică etc., etc. Întrebările curg însă, cînd intrăm de pildă în spitale și policlinici pentru a vedea și constata efectul în terapia medicală al acestor preocupări. Mai exact, nu le prea găsim. Ce se întîmplă, de pildă,

dă, cu optimiscopul creat la Timișoara? Un aparat premieră, de mare viitor, pentru interpretarea în condiții optime a radiografiilor? Eliminînd deci subiectivismul și chiar limitele ochiului uman, al profesionistului — celui mai capabil. El poate fi cuplat și la alte aparate și aparaturi, mărindu-le performanțele în diagnostic, el poate fi adaptat, cuplat, spun specialiștii, și cu biotermoanalizatorul, invenția dr. Ion Mogoș, pentru depistarea precoce a neoplasmului. Gîndurile sînt, mai bine zis erau mari, cu acest aparat, dar iată că ele se transpun încet, lent, greoi în practică. Chiar, ce se întîmplă cu biotermoanalizatorul, care și-a demonstrat și-și tot demonstrează, în condițiile lui de model experimental, virtuțile? Începînd să depășească chiar domeniul pentru care inițial a fost gîndit, dovadă a înșăii valorii lui. Doctorul Ionescu Călinești, de exemplu, acest entuziast al noului pe frontul sănătății, el însuși, precum știm, inventator, i-a găsit aplicabilitate în reumatologie (vom reveni pe urmele acestui experiment), alți medici încercînd să-l folosească în tratarea arteritelor. De cînd vorbim și scriem despre acest aparat ne-am fi așteptat să-l aflăm în toate clinicile, centrele, cabinetele oncologice din țară. Dar nu se întîmplă așa, se află, în sfîrșit, în faza de omologare preliminară, înainte de intrarea în producție, pe un lot zero de 4 exemplare. Tot felul de avizări de la Ministerul Sănătății durează, iată, mai mult decît efortul unui colectiv de cercetători de la I.C.P.E., care mai au numeroase alte responsabilități din planul de cercetare și proiectare al institutului, pentru elaborarea proiectelor, tehnologiei și documentațiilor tehnice, pentru punerea lui în fabricație. E vorba despre ing. dr. Eugen Deatcu și colaboratorii săi, inginerii Bolintineanu și Săndulache. Un lung drum a fost pînă aici și mai este încă pe cit se pare, pînă va ajunge în clinici și policlinici. Beneficiarul, Ministerul Sănătății, încă n-a lansat industriei comanda, contractul de execuție cu întreprinderea producătoare, respectiv cu întreprinderea de elemente periferice, IEPER.

Cum și la noi în țară, ca în întreaga lume, bolile cardiovasculare dețin înfrîntă în statistica morbidității și mortalității generale, există în acest sens un program de prevenire și asistență sanitară — program coordonat cu programele Organizației Mondiale a Sănătății — ne-am aștepta să găsim corespunzător exact un program de cercetare și realizare de

aparatură medicală pentru acest scop, al depistării precoce și combaterii a maladiilor respective. Interesant e că mai repede se alcătuiesc liste de importuri decît să se studieze atent și să se avizeze aparatura concepută în țară și cu performanțe absolut competitive. Este elocvent cazul electrocardiografului ca și al defibrilatorului, teme luate în cercetare și realizate încă din 1971 la I.C.E., dar care și astăzi, în 1979, se află tot în stadiile de prototip. Se afirmă cum că întreprinderile electronice ar evita să le preia fabricația. O să vedem de ce? Și totuși, în sfîrșit, iarăși în sfîrșit, două electrocardiografe sînt în producție, un aparat la „Electronica”, celălalt la Întreprinderea de echipamente de măsură și industriale. Pe acest teritoriu (dacă ar exista comenzi, ori contracte de colaborare, sau măcar solicitarea unei asistențe tehnice) s-ar putea realiza lucruri de mare noutate — utilitate pentru medici și în ultimă instanță pentru sănătatea populației, imoreună cu catedra de mecanică fină a Politehnicii bucureștene. Aici există studii (precum vom vedea într-un articol viitor) și cercetări privind aplicațiile biocurenților. Dar cu hemoglobinometrul, ce se mai aude? Acest aparat gîndit de dr. Sergiu Mateescu și destinat laboratoarelor de analize — și fiind foarte necesar, de imediată și largă utilitate, și care ar putea să reducă substanțial efortul valutar al țării pentru importul de asemenea aparatură — a ajuns și el, aceasta socotindu-se un succes, la 20 exemplare. Cu aportul și efortul Institutului de cercetări electronice, cu efortul și dăruirea ing. Turcu, Douăzeci de bucăți înseamnă, de fapt, o picătură în oceanul de unități sanitare care au nevoie de hemoglobinometre. Dar cu audiopragtestul? Complexul de aparate pentru testarea auzului, creație a prof. dr. Dorin Hociotă și a ing. Vasile Cătuneanu, a colaboratorilor lor, distinsă cu premiul I la prima ediție a Festivalului național „Cîntarea României”. A ajuns, și deocamdată a rămas, tot la 20 bucăți, produse în atelierele de microproducție ale I.C.E., deși toate serviciile, secțiile, cabinetele O.R.L. din țară le solicită. Nu au pîuit în zestrăte nici măcar toate spitalele județene, deși pot fi și o sursă potențială de export.

Ne-am oprit deocamdată doar la citeva dintre realizările medicilor și inginerilor noștri, ele mai sînt, mai sînt tot în aceeași situație de luptă cu inerția, cu rutina, cu burocrăția.

CICI IORDACHE ■

Cine dă liber trenurilor în gara Odobești?

Mai în glumă, mai în serios, se spune despre gări că rostul lor ar fi acela de a intra și a ieși trenurile din ele. Firește, este vorba de trenurile de călători, trenuri fără de care orice gară pare lipsită de viață. Rangul și chiar celebritatea unei gări sint datorate, cel mai adesea, numărului de trenuri personale, accelerate sau rapide care trec și opresc în gara respectivă. Din acest punct de vedere, frumoasa gară din Odobești este în suferință. Prin ea nu trece nici un tren de persoane, în ea nu intră, dar din ea nici nu pleacă vreun tren de persoane, oricât de fără clase ar fi el.

N-a fost dintotdeauna așa, ne lămurește Gh. Morariu — impiegat de mișcare în stația C.F.R. Odobești. A circulat și pe la noi tren personal. Ba chiar mai multe. Pe calea ferată normală Odobești-Focșani, dar și pe calea ferată îngustă Odobești-Burca. Prima are o lungime de 11 km, a doua de 23 km. După părerea lui Morariu, desființarea, acum doi ani, a trenurilor personale și părăsirea liniei ferate înguste este opera fostului șef de gară Mihai Căgălniceanu, destituit acum o lună, dar din cu totul alte motive. Fostul șef a dorit să-și usureze munca, pentru a se ocupa de afaceri. A creat argumente artificiale spre a demonstra ineficiența transportului de persoane. Pentru asta, de exemplu, s-a străduit, și a reușit, să creeze o diferență de 15 minute între trenuri, adică să distrugă o legătură, fără de care sigur că cetățenii nu mai apelau la tren. La fel susține și impiegatul de mișcare Ilie Pătrașcu, din aceeași stație. Nu-și inchipuie cum a fost posibil să se renunțe așa ușor la 23 de kilometri de cale ferată îngustă, pe motiv că nu ar fi rentabilă. El știe că transportul feroviar este mai ieftin, fără a mai vorbi de combustibilii lichizi ce s-ar economisi. A fost de curind în Apuseni și a văzut o frumusețe de cale ferată îngustă pe distanța Turda—Abrud, unde circula și două accelerate. De ce n-ar putea fi și în Țara Vrancei la fel? se întreabă Ilie Pătrașcu. Este convins că problema trebuie reconsiderată și într-o primă urgență să se pună în circulație trenul de călători Focșani—Odobești.

Dar să vedem ce s-a întâmplat cu linia îngustă Odobești—Burca, lungă de 23 de kilometri, principala linie de comunicație a Țării Vrancei cu Țara. La județ nu se cunoaște vreo hotărâre de scoatere a liniei din circuit, o asemenea hotărâre s-ar putea să existe la regionala Galați, oricum forurile locale n-au fost consultate. Mihai Dumitru este primarul orașului Odobești din 1968. Despre nefolosirea căii ferate înguste nu știe prea multe. Odobesteni s-au trezit, pur și simplu, fără ea. De doi ani și jumătate zace sub iarbă, în timp ce importante cantități de masă lemnoasă sint transportate cu autocamioane și tractoare din păduri pînă la Platforma de preindustrializare a lemnului Odobești, cea mai mare secție din țară de primire și desfacere a lemnului. Dacă s-ar reintroduce trenul, este de părere primarul,

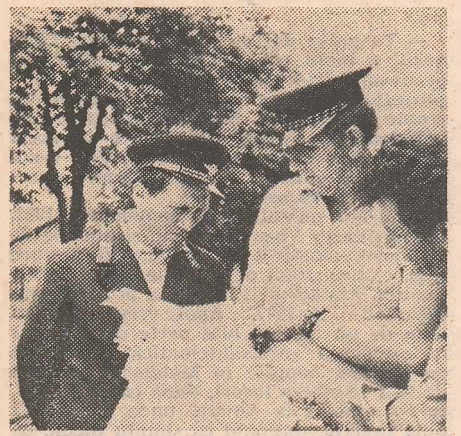
s-ar transporta tona de masă lemnoasă la un preț mai redus, iar mașinile și tractoarele ar putea fi folosite rațional, adică numai de la locul exploatarei și pînă la Vidra în punctul Cucuieți, unde este un depozit forestier pentru toată zona Vrancei, iar de aici cu trenul la Odobești. Nu e lipsită de interes nici problema studierii reintroducerii trenului și pe Valea Putnei, unde a existat, de asemenea, o cale ferată îngustă, părăsită cu mulți ani în urmă. Să revenim la linia Odobești—Burca, despre care picherul Dumitru Simionescu spune că este încă în bună stare. A făcut nu demult o revizie împreună cu colegul său Vasile Toflea, bineînțeles pe jos, cum le stă frumos piccherilor, și s-au declarat mulțumiți de starea liniei, chiar și a podețelor, iar linia telefonică este intactă.

Între Odobești și Burca existau pînă la 3 martie 1977 patru trenuri mixte. În componența unui tren intrau: 4 vagoane de călători, unul de mesagerii și 17 vagoane pentru bușteni, de 15 tone sau 48 de metri steri fiecare. În momentul de față se aduc, zilnic, din munte între 600—1 000 tone de masă lemnoasă. Abia se reușește o cursă și jumătate de mașină, cu un consum de 60—70 litri de benzină pe zi. Datele acestea ne-au fost furnizate de tehnicianul Virgil Chiriță de la Platforma de preindustrializare a lemnului Odobești. Un singur vagon ar transporta cinci camioane, iar un tren cit 85 de camioane! 85 de camioane care acum fac o cursă în gol de 35—40 kilometri pînă la locul exploatării. Un tren la un drum dus-întors

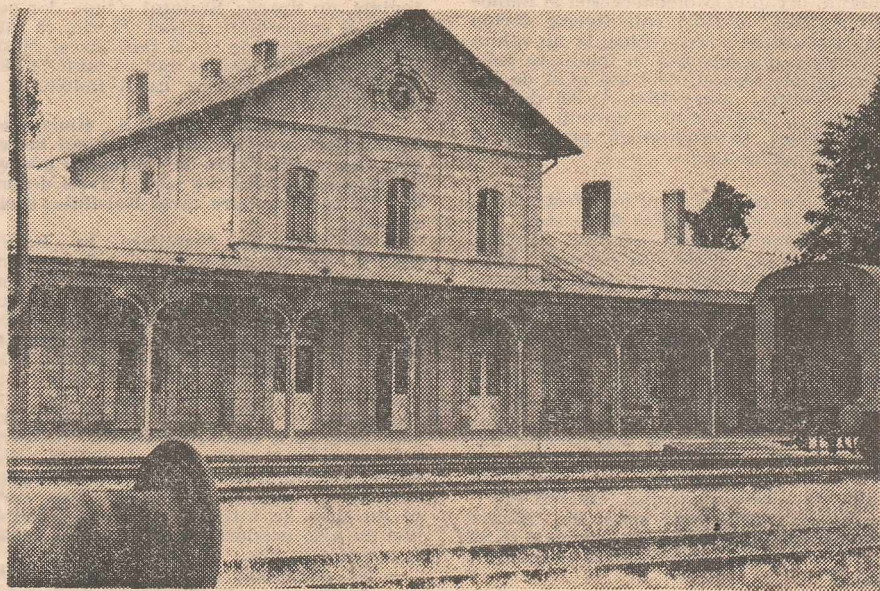
consuma 600 kg cărbune, apă, ulei mineral cinci litri, doi litri valvolină și cinci litri motorină.

Pe lângă locuitorii Vrancei, care resimt lipsa trenulețului lor, pe lângă transportul buștenilor, despre care am vorbit, am mai putea adăuga și comerțul din Țara Vrancei, care, putem spune că, tinjește după calea ferată. Mihai Tenea, vicepreședinte al U.J.C.C. Vrancea, ne mărturisează că pentru cooperatie „reintroducerea trenului pe linia Odobești—Burca ar însemna posibilitatea de a rula din nou anual 9 800 tone mărfuri industriale de folosință îndelungată și alimentare, mărfuri care acum sint transportate cu autocamioanele”.

Supunem acest caz de posibile economii prin măsuri gospodărești atenției Regionalei de căi ferate Galați, mai ales că, după cite am aflat, la Ministerul Transporturilor și Telecomunicațiilor, deși nu se știe cum a fost părăsită linia îngustă, se are în vedere o redistribuire a sarcinilor de transport între sectoarele de transport auto și transport feroviar, în dorința de a folosi optim mijloacele de transport și din necesitatea de a reduce consumurile de energie și carburanți, cu atît mai mult cu cît în cazul de față este vorba de a reduce consumurile de carburanți superiori. Am văzut calea ferată îngustă părăsită. În gară nu-i nevoie de vreo investiție și ni s-a spus că în zece zile se poate pune totul la loc. 25 de oameni în două săptămîni ar fi suficient pentru a face toaleta liniei pînă la Burca. Ioan Drăgan, primarul comunei Bolotești, și Nică

Picherul Dumitru Simionescu și impiegatul de mișcare Gh. Morariu ne oferă argumente în favoarea trenulețului și nu numai atât. O mostră de optimizare a transporturilor: Cooperativa meșteșugărească „Milcovul” Odobești are repartiție pe luna august pentru 30 de tone bușteni de la Simian, iar de la depozitul Odobești se trimite luna asta tot 30 de tone bușteni de aceeași calitate ...tot la Simian

Gara din Odobești, fără călători și fără trenuri personale

ION PREDOȘANU

Dosare redeschise: Uleiurile uzate

O întreprindere mare se ascunde după o instalație mică

În medie, din 10 tone de petrol rafinatele produse o tonă de uleiuri minerale. În circuitul economic, aceste uleiuri se uzază. Însă uleiurile uzate se pot recupera și regenera. Reglementări legale impun întreprinderilor restituirea unei cote de ulei uzat, proporțional cu cantitățile de ulei „proaspăt” pe care le primesc. Aceste cote reprezintă cifre și obligații de plan. Nerespectarea lor atrage dificultăți în aprovizionarea cu lubrifianti a întreprinderilor.

Despre acestea, revista noastră a scris în repetate rânduri, în cadrul unei serii de anchete inițiate în urmă cu câțiva ani. Revenim cu observații de la Întreprinderea „Semănătoarea”.

1

Concluziile unui control la „Semănătoarea” efectuat de către grupa „Service” din cadrul Centralei „Peco” în urmă cu câteva luni:

„Butoaiele cu uleiuri sint depozitate în dezordine, unele direct pe sol, fără etichete și bușoane, existînd pericolul impurificării conținutului lor. Din cauza lipsei vaselor calibrate de distribuție și a deteriorării unor butoaie, în depozit este mare risipă de ulei pe jos. Mari pierderi se înregistrează și la trecerea uleiului din cisterne în butoaie. De asemenea, mari cantități de uleiuri curg pe jos la secția de montaj, unde s-a constatat că rezervoarele pentru alimentarea combinelor nu sint calibrate și nu au sistem de măsurare”.

2

Vorbim, mai întii, cu tehnicianul Nicolae Ilie de la serviciul aprovizionare. Acesta citește pe indelete delegația

inginerului Constantin Tomescu de la „Peco”, pare că o citește chiar de mai multe ori, se ridică de pe scaun, se apropie de fereastră, verifică probabil ștampila, autenticitatea actului, la care se uită concentrat, gînditor. Trece astfel, fără exagerare, vreo cinci minute. Apoi confirmă că într-adevăr dumnealui este omul care se ocupă de aprovizionarea cu carburanți-lubrifianti. Discuția pornește abrupt:

— „Semănătoarea” trebuie să dea în anul acesta 30 tone de ulei uzat. Este prea mult...

— Explicați!

— Noi consumăm în acest an circa 750 tone de uleiuri. Însă, din acestea, cu 420 de tone echipăm combinel și alte mașini agricole pe care le trimitem beneficiarilor. Nu este drept ca uleiurile proaspete care pleacă de aici în rezervoarele combinelor să fie restituite, ca uleiuri uzate, de către beneficiarii noștri?

Întrebarea de mai sus pare, însă nu este, din păcate, întemeiată. Fiindcă nu despre cele 420 tone de uleiuri cu care sint alimentate combinel vorbim, ci despre celelalte peste 300 de tone (diferența de la 420 la 750), necesare întreprinderii în secțiile sale productive. Oricine face socoteala și poate vedea că la „Semănătoarea” procentul de recuperare este de 10 la sută, inferior, trebuie să subliniem, mediei pe țară. Această cotă era distribuită egal pe semestre. În semestrul întii întreprinderea trebuia să predea 15 tone de uleiuri uzate. N-a predat însă decît 8,9 tone!

3

Unde pot fi celelalte tone de ulei pe care trebuia să le predea, pînă la sfîrșitul primului semestru, „Semănătoarea”?

La secția 3 montaj vorbim cu Marin Nină, controlor de calitate pe linia de montaj general, și cu Constantina Oprea, pregătitoare. Aceasta din urmă, mai ales, încearcă să ne convingă că alimentarea

cu carburanți și uleiuri a combinelor se produce fără nici o pierdere. Însă dovada că lucrurile nu stau tocmai așa se află chiar în fața noastră. Aleea pe care am venit pînă la secția a 3-a era plină de uleiul scurs din combine. În ciuda oricăror evidențe, Oprea Constantina vroia să ne incredințeze că o parte din uleiurile astfel risipite pot fi recuperate. Chiar și cele de pe alee...

4

Anghel Virgil, „responsabilul cu ungearea” al întreprinderii, ne arată mai multe hîrtii prin care a cerut fonduri pentru achiziționarea a 25 de pînii și vase potrivite pentru colectarea uleiurilor uzate. Din dosarele pe care ni le prezintă observăm, dealtfel, că între responsabilul cu ungearea și conducerea întreprinderii s-a statornicit o veritabilă corespondență. Către inginerul Ion Semencescu, director tehnic, Anghel Virgil scrie, de exemplu, că secția a 2-a prelucrări mecanice trebuia să predea lunar 1 700 kilograme uleiuri uzate și nu prea-și respectă aceste îndatoriri. Drept este că, atunci cînd secțiile colectează uleiurile, Anghel Virgil ar putea folosi talentul său la scris caligrafic într-un scop tot la fel de nobil și practic, și anume punînd etichete, pe butoaie, cu sortimentele de uleiuri pe care le conțin ele. Așa se face prin alte întreprinderi, așa e obligatoriu, dar la „Semănătoarea” nu se procedează conform regulamentelor și dispozițiilor legale. În depozitul întreprinderii am văzut mai multe vase pline cu uleiuri, fără să putem afla ce sortimente reprezentau ele. Cîteva butoaie nu erau acoperite. În sfîrșit, din butoaiele cu ulei „proaspăt” se scursesese pe jos o cantitate apreciabilă. Dar aceste observații, cum arătam, fuseseră făcute și cu cîteva luni în urmă de către inspectorii de la „Peco”.

Neglijențele duc însă la urmări dramatice, care răzbat, în parte, din misivele pe care le scrie Anghel Virgil conducerei întreprinderii. Astfel, la un moment dat el scria că, în lipsa uleiurilor emulsionabile, la prelucrarea pieselor se lucrează cu apă simplă, ceea ce are drept urmare pe de o parte oxidarea pieselor, pe de altă parte oxidarea și deteriorarea mașinilor, a utilajelor. În sfîrșit, cu alt prilej el arăta că unele mașini funcționează cu uleiuri uzate. E limpede că, în acest

fel, se distruge chiar zestrea tehnică a întreprinderii și se merge pe calea unor consumuri din ce în ce mai mari de uleiuri...

5

„Cu noi, adăuga tehnicianul Nicolae Ilie, s-a comis o eroare, o nedreptate. Fiindcă „Semănătoarea” are de cîteva ani o stație de regenerare a uleiurilor uzate, pe care ar putea-o folosi fără să mai plimbe aceste uleiuri prin depozitele „Peco”. În repetate rânduri s-a cerut autorizația de funcționare pentru stație dar ea n-a putut fi obținută”.

Din mapa cu corespondențe pe această temă pe care ne-o prezenta ceva mai tîrziu „responsabilul cu lubrifierea”, Virgil Anghel, am înțeles însă că întreprinderea a cerut autorizația de la instituția care n-avea competența să dea astfel de aprobări. De exemplu, Centralele industriale de tractoare și mașini agricole, de care a aparținut „Semănătoarea”, sau Centralele „Peco”. De șase luni încoace, de cînd Virgil Anghel a devenit răspunzător cu ungearea, au fost aflate, ne spune acesta din urmă, cel puțin destinațiile corecte unde trebuie trimise adresele cu cererea de aprobare a funcționării stației de regenerare.

Desigur, este necesar ca fără întîrziere această stație să înceapă să lucreze. Însă, chiar funcționînd, ea nu va rezolva definitiv problema, după cum încerca să ne incredințeze tehnicianul Nicolae Ilie, pentru că pe de o parte această stație nu regenerează toate sortimentele de uleiuri folosite de către întreprindere, iar pe de altă parte ea nu are capacitatea de a regenera întreaga cantitate, de 30 de tone de uleiuri uzate, pe care trebuie s-o restituie întreprinderea. Ca să nu mai amintim că, de fapt, „Semănătoarea” a colectat pe primul semestru doar 8,9 tone ulei uzat, deci oricum sub capacitatea de lucru a stației.

Decamdată, a prezenta autorizația de funcționare a acestei stații drept condiția principală a rezolvării problemei ni se pare, mărturisim, o încercare din partea unora de a ascunde o întreprindere mare după o instalație mică. Stația cu pricina nu poate fi nicicum un paravan pentru a ascunde defecțiunile de organizare în recuperarea uleiurilor uzate existente în această întreprindere.

D. CONSTANTINESCU

Zilele genezei

O evocare
de
Teodor Baiș

● O lună dementă a trezit toți greierii pământului

Colonelul comandant Marcel Olteanu hotărâște, împreună cu statul-major al regimentului, dispozitivul de apărare a drumului de acces în Capitală. Impotriva cui? Se organizează centurile de rezistență ale orașului? Dar frontul este încă departe. Inseamnă că a fost rupt și că se improvizează rezistențe locale...

Se face amplasarea trupeii în teren. Plutonul meu este repartizat sus, în dreapta podului C.F.R., de-a lungul și în fața rambleului de cale ferată unde trebuie să ne săpăm gropi individuale. Lopețile Lienemann ies la iveală. Luna a răsărit din Bărăgan, urcând peste plopii de la depozitul de benzină „Distribuția”. Săpăm aplecați deasupra gropilor, apoi intrăm în ele și le adâncim până când ajung la înălțimea umerilor. Bătătorim pământul scos în față. Plutonul sît. Spiroiu, ajutat și de soldații sît. Bedițeanu — după ce aceștia și-au instalat cele trei tunuri antitanc în dreapta și în stînga șoselei, la 30-40 metri distanță — baricadează podul peste lac cu bările scoase din apă și crengi de salcie. Văzute de aici, cu pîntecele negre de lemn răsturnate în lumina lunii, par o grămadă de delfini sinucigași, care-au sărit din apă pe pod.

În preajma orei 22 sîntem gata. Cobor cu sergentul major Gheorghe Jorăscu și cîțiva soldați la depozitul de benzină. Aici ne adunăm în jurul unui aparat de radio hodoroșit care anunță, întrerupînd emisiunea muzicală: „Peste cîteva momente vom transmite un comunicat important! Atențiune, atențiune, peste cîteva momente vom transmite un comunicat important!”

Stăm într-o așteptare încordată. Sîntem pregătiți pentru orice fel de știre; în orice caz acest „comunicat” va răspunde întrebărilor care ne chinuie de cînd am plecat din comuna Progresul.

În fine, comunicatul.

O avalanșă de știri extraordinare explodează ca niște grenade.

Armistițiu.

Antonescu arestat.

Un nou guvern în care, pentru prima oară, intră un reprezentant al Partidului Comunist Român: Lucrețiu Pătrășcanu.

Avertizarea armatei hitleriste că se poate retrage de pe pământul României, dacă nu va provoca incidente.

Ascultăm la postul de radio oficial știri în premieră absolută despre Partidul Comunist Român și ultima informație despre soarta mareșalului (pînă la procesul ce avea să urmeze după cîțiva ani).

O bucurie de nedescris a explodat din piepturile noastre. (Nu știam de insurecția armată antifascistă, organizată și condusă de partid, care începuse, de fapt, cu cîteva ore înainte și nici că noi îndeplinim primele sarcini ale partidului ieșit din ilegalitate.)

Alergăm să le spunem veștile și camarazilor noștri. Ele se întretaie cu ordinele colonelului comandant, aflate în plicul primit la comandament și pe care l-a deschis, după consemn. Abia după ce am ajuns aici: Nici o unitate nazistă nu trebuie să pătrundă sau să iasă din Capitală.

Pe aici nu se trece!

Cuvintele de ordine de la Mărășești trebuiau sfințite din nou la poarta nordică a Capitalei și la toate porțile destinelor noastre.

La grădina de vară de dincolo de pod se cîntă „Deșteaptă-te române!”, în ciuda afișului omniprezent care avertizează de pe ziduri: „Cine limbă lungă are...” Dar acum, întregul oraș e-n sărbătoare; adierile vîntului aduc înspre lacuri voga rumoare a veseliei de dinaintea înclășărilor ce aveau să urmeze.

Intrăm în dispozitivul de apărare gata de luptă. Toate carabinele au glonțul pe teavă.

O lună dementă a trezit toți greierii pământului în iarba din preajma gropilor noastre.

Ies din amplasament, trec calea ferată din spate și mă aflu în păduricea care ascunde într-o poiană cu gazon englezesc pavilionul regal de golf și de weekend (azi club al diplomaților), în a cărui clădire principală — realizată într-un splendid stil românesc, cu cerdac lung, susținut de stîlpi deasupra intrărilor de la parter, imitînd gurile de beci ale culelor oltenesti — s-a instalat comandamentul nostru.

Întreaga curte a fost invadată de trenul nostru regimentar, instalat între bucătăriile regale și lăzile de muniție, făcînd un scurt popas în așteptarea frontului...

Încerc să schimb cu lt. Smărăndescu cîteva vorbe dar un soldat îl cheamă la telefon. Cînd se întoarce mă ia de braț, grăbit, spunîndu-mi:

— Hai la pod; avem o vizită simandicoasă...

● Și a fost ziua a doua...

A trecut bine de miezul nopții; este ceasul două, două jumătate. O mașină venind din Capitală este oprită la pod. Trei călători vor să părăsească orașul la această oră: șoferul și doi ofițeri. Unul român, locotenent-colonelul Valeriu Șeșescu, și cel pe care îl însoțește, un general nazist, înalt, grav, cu aer de baron jignit pentru că a fost oprit de un soldat român. (Înainteși mai iluștri fuseseră oprite de același soldat

român la Mărășești și Oituz, iar el va fi din nou jignit peste cîteva zile, cînd tot soldatul român îl va opri și-l va dezarma, cu întreaga lui armată, undeva, prin preajma Văii Prahovei.)

În timp ce parlamentările riscă să intre pe un făgaș fără ieșire, o a doua mașină sosește la control. Din ea coboară locotenent-colonelul Bogdan Florescu cu ordinul de liberă trecere pentru călătorii nocturni ai celor două mașini, semnat de colonelul Dumitru Dămăceanu, șeful de stat-major al Comandamentului militar al Capitalei.

Cîțiva soldați se luptă din răsupereți cu bările răsturnate, să le facă un culoar de trecere pe care îl vor bloca imediat după aceea. Abia după plecarea mașinilor aflu că generalul era Alfred Gerstenberg, comandantul forțelor aeriene germane din România. Venea de la primul ministru, generalul Constantin Sănătescu, caruia îi promisese, pe cuvînt de onoare și de ofițer al Reichului, că va asigura retragerea liniștită a unităților sale din țară dacă i se permite să ajungă la Otopeni, unde se aflau ele.

Și i s-a permis. Dar onoarea generalului nazist s-a dovedit inexistentă, cum era de așteptat la un asemenea specimen. Odată ajuns la Otopeni, i-a arestat pe cei doi ofițeri români care l-au însoțit și a ordonat aviației naziste bombardarea sălbatică a Bucureștilor, iar trupelor să ocupe Capitala.

El este vinovat de distrugerea Teatrului Național, a librăriei și Editurii Cartea Românească din bulevardul Elisabeta, a corpului central al clădirii Universității și a multor altor edificii, victime ale furiei oarbe a celor care au făcut din Europa un lagăr imens.

Peste noapte am moțait în gropile individuale, cu genușii strînși la piept. Un somn pe furate, ca-n sălile de așteptare ale garilor. În zori, ca-ntr-un coșmar pe care-l continuăm treji, încercăm să detectăm, cu urechile ascuțite în pîndă, un huruit din ce în ce mai puternic, care se aude dinspre aeroport. Măturăm cu privirea, de jos pînă sus, pe coama dîmbului, șoseaua dar nu se vede nimic mișcînd, nimic anormal. Deodată, în capătul ei din apropierea aeroportului apar, ca niște pahiderme greoaie, mașinile și tunurile naziste.

Se dă alarma! Privim îngrijorați forțele inamicului. În față, un tun antiaerian greu de 88 mm. A fost plasat în capătul coloanei ca element de șoc psihologic. Asta avea să-i coste însă mai tirziu pierderea bătăliei de la pod. Acum el s-a oprit lîngă baricadele noastre, imobilizînd întreaga coloană care umple drumul și dincolo de linia orizontului. Mașina-platformă unde este instalat tunul, neavînd șenile, nu-și poate face loc singură. Soldații lui Gerstenberg sar din camioane să înălțare bările unii, alții se desfac în evantai, în poziție de luptă. Zadarnic sît. Spiroiu îi somează; riscă să fie fulgerat de o rafală dacă nu se retrage. Nimeni nu-l ascultă. Ofițerul nostru se întoarce, în sfîrșit, cu conștiința că și-a făcut datoria.

Cînd servanții antiaerieni coboară țeava în bătaie terestră, îndreptînd-o spre pozițiile noastre, tunurile sergentului Virtosu trag și lovesc în plin, blocînd colosul și scoțîndu-l din luptă. Continuîndu-și tirul, bateria sît. Bedițeanu nimereste camionul cu proiectile din spate, provocînd o explozie în lanț a camioanelor cu muniții, spectaculoasă pentru noi, care privim de sus ca la teatru, înspăimîntătoare pentru soldații hitleristi care se trîntesc la pămînt după ce unii au fost secerăți de propriul lor armament.

Dezlănțuim un foc concentrat. Prinși între două bătăi, inamicul încearcă o manevră de răspîndire pe malul lacului. Renunță însă, dîndu-și seama că tentativa este lipsită de șansă. Își concentrează iar asalturile asupra podului, forțînd trecerea. Dar rafelele noastre nu-i lasă să înainteze un pas. „Strașnică recoltă!” — strigă Pietraru din groapa vecină, schimbînd încercătorul. (Transcriu dintr-un carnet de însemnări de după luptă.)

„Puse în bătaie terestră, mitralierele antiaeriene ale inamicului meliță fără încetare. Le aud și le văd gloanțele șuierînd peste capetele noastre ca niște stoluri de vrăbii.

Explozii de branduri, de proiectile anticar. Toaca neîntreruptă a mitralierelor, cea gîfîită a puștilor mitraliere și a pistolelor automate, a carabinelor țes o plasă de plumb mișcătoare sub care rîniții se zbat ca peștii prinși în năvod.

Dinspre aeroport le vin mereu întăriri. Coboară în salturi scurte pe marginea șoselei. Noi, tot mai puțini. Avem rîniți și morți. Focul se întefeste; tragem și pentru cei care cad! Țevile armelor s-au incins. Soldații lui Spiroiu aruncă grenade. Pe pod este o viermăială de nedescris printre bările sfărîmate, camioanele arse și tunurile distruse. În spatele lor guri de foc nimicitoare. Altele au rămas blocate mult prea departe, pe șosea.

De sub podul de cale ferată, o mașină blindată de-a noastră, prinzînd curaj, intră și ea în luptă. Văzduhul miroase a ars. Soarele ne-a incins căștile unse cu pămînt. Executăm mecanic manevrele de tragere; din ce în ce mai repede. Ochim și tragem, ochim și tragem ca niște automate dezlanțuite.

Apar dinspre Otopeni cîteva avioane de recunoaștere; se duc spre oraș, unele, altele se rotesc deasupra noastră ca ulii ieșiți la pradă. N-avem timp să le urmărîm; schimbul de focuri se întefeste.

Grădina de vară din colț, atînsă de proiectile, zace rînită, cu un zid prăbușit pe trotuar.

După patru ore de lupte grele gurile de foc încep să se liniștească. Tîrîndu-se pe sub sălcile din marginea lacului, brancardierii noștri adună rîniții. Sît. Spiroiu, grav rînit, este dus în mare grabă la spital.

Abia acum înregistrez setea care m-a chinuit tot timpul; întînd mina după bidozul de apă al lui Jorăscu și beau, beau în neștire.

● Un civil privește frontul...

Mă întorc în groapa mea. Podul îmi amintește murosul de furnici strivite de cizma unui vîntor, într-un luminșic din Codrul Vlășiei. Pămîntul era clisos și, dintre sutele de victime tercuite sau imprimate de talpă în lut, vedeam zbaterele disperate ale celor care, încă vii, încercau să se desprîndă din strînsora pămîntului presat. Dar întocmai mormanului de fiare de aici, pămîntul le ținea prizonierii...

Groapa mea este la cîteva metri de podul căii ferate, săpată în botul dealului de unde pot cuprinde, într-o privire panoramică, tot cîmpul de luptă. În

spate, imediat după linii, un brandist cu un fel de periscop urmărește, măsoară și corectează tirul brandurilor noastre. Întorc capul să-l întreb ce minuni mai apar în caleidoscopul cu două coarne de melc. Dar văd în fața lui, trîniți pe burtă, cu capetele sălitate peste nivelul căii ferate, pe colonelul nostru comandant Marcel Olteanu și un civil, căruia îi prezintă pe viu „starea” frontului. Vorbesc destul de tare în liniștea tulburată doar de cite o rafală răzleată de pușcă mitralieră și de trozniturile liniilor care se întind la soare. Aud, fără să trag cu urechea, descrierea amănunțită a pozițiilor noastre și ale inamicului, repartizarea unităților în dispozitivul de luptă, tactica de apărare. Așa aflu că maiorul Zidaru are un front deschis pe care îl acoperă cu trupe puține, organizate ca forțe mobile de șoc, că dincolo de flancul nostru drept, spre Pipera, este o unitate de parașutiști a locotenent-comandorului Teodor Dobre, că civilul cu haină cărămizie și brasardă tricoloră, cu chipul tăiat în linii puternice și blinde, ca obținele bucovinene, este o persoană importantă de vreme ce însuși comandantul frontului îi dă atîtea informații...

Curiozitatea mă face să întorc capul din nou; civilul cercetează cu privirea tot ce se vede de la pod spre aeroport. Șoseaua și coloana de mașini blocate, Casele din dreapta și stînga drumului asfaltat. Privirile îi întîrzie, scormonitoare, prin curți și pe acoperșurile înalte, retrăgîndu-se apoi îngrijorate spre liniile noastre.

— Aveți o misiune grea — l-am auzit spunînd, înainte de a se lăsa să alunece dincolo de rambleul căii ferate, în șanțul acoperit de jarba moale.

Peste cîteva ani aveam să-i văd chipul în suita de tablouri purtate de demonstrații la 23 August. Era Emil Bodnaraș.

● Așa arată un bombardament de Stukas-uri...

Reiau notițele din carnet:

„Vin Stukas-urile! În șir indian, lucitoare, vin deasupra șoselei. Fac un arc de cerc peste noi și cad pe-o aripă, în picaj. Le privim spăimîntați cum ni se înșurubează în ochi, din ce în ce mai mari, pînă cînd rețina nu mai înregistrează decît buturile lor de știuc, trasoarele mitralierelor și bombele ce se desprind de sub aripi. La 50 de metri se desfac din cadere, ca la capătul unui tobogan, și dispar în văzduh. Bombele șuieră scurt și explodează aruncînd în aer trîmbe de pămînt și pietre cubice care cad peste noi ca o ploaie apocaliptică. Al doilea Stukas, al treilea, al patrulea și al cincilea. Toate fac aceleași volte în aer, mitralind și bombardînd în picaj. Pămîntul este într-un seism continuu. Șoseaua și pozițiile noastre sînt arate de bombe. Un fum gros acoperă soarele. Respir greu, cu batista la gură, ca în galeria unei mine prăbușite.

După primul val nu mai așteptăm, să se limpezească văzduhul; tragem cu disperare, cu toate armele, spre pod. Să nu aibă răgaz inamicul să deblocheze trecerea. Ne strigăm de la o groapă la alta. Un apel disperat. Sîntem toți. Intensificăm focul!”

Al doilea val de bombardamente se repetă foarte curînd. Nu trece decît timpul necesar reprovizionării cu bombe, la Otopeni. Începem să ne obișnuim cu moartea care ne caută din văzduh și tragem — sfîdînd-o — și în timpul bombardamentelor. Ce păcat că nu avem o mitralieră, un tun antiaerian! Tare aș fi avut poftă să mă joc și eu de-a moartea de jos în sus...

În lipsa lor luăm în cătarea Z.B-urilor podul și tragem continuu. Ne dăm seama că în fața avioanelor nu sîntem vulnerabili decît dacă bombele cad direct pe noi... Și cum această variantă este atît de puțin probabilă... Cît despre mitraliere, ele ne-ar fi faliute dacă Stukas-urile ar zbura de-a lungul liniilor noastre și nu perpendicular pe ele...

Tunurile anticar se reactivează cînd inamicul își întefeste presiunea la pod. Unul dintre parapete este spart în cîteva locuri. Brandurile noastre bat din spatele liniei ferate încrucișarea de drumuri de dincolo de lac, unde este o forfotă continuă.

Proaspăt încercate cu ouăle morții, Stukas-urile se reped pentru a treia oară asupra pozițiilor noastre. Cele cinci avioane cad pe rînd în picaj. O bombă a căzut, șuierînd îngrozitor, la cîteva metri, înfîngîndu-se în taluzul căii ferate unde a înghițit-o pămîntul nemestecat și neexplodat. Stăm și vom sta cu moartea înfiptă în coaste cit timp ne vom împotrivi aici furiei vrăjmașe. Nici n-avem timp, dealtfel, s-o mai luăm în seamă, deși dacă-ar exploda ne-ar arunca în aer ca pe niște cuiburi de vrăbii...

La un timp, exploziile și împuscăturile se răresc pînă dispar înundate de o liniște de lazaret. Soarele unge rînille deschise ale pămîntului. Din păduricea din spate vin vagi arome de marmide aburînde.

Se ridică un steag alb în mijlocul învîlmășelii de pe pod. Liniștea s-a făcut mai adîncă, aerul mai limpede. Albul steagului pare mai alb în lumina amiezii. Reușind cu greu să iasă din aglomerarea de mașini, de morți și de rîniți, un ofițer hitlerist însoțit de un soldat înaintează spre pozițiile noastre. Vor un armistițiu, să-și ridice rîniții și morții. Solicită internarea rîniților în spitalele din Capitală.

Mașinile sanitare și brancardierii apar ca din pămînt. Sirenele sună sfîșînd liniștea care abia ne învăluisse.

Ies din amplasament și cobor spre pod trecînd peste gura bombei neexplodate. Nu-i dau nici o atenție, ca și cînd ar face parte din peisaj de cînd lumea.

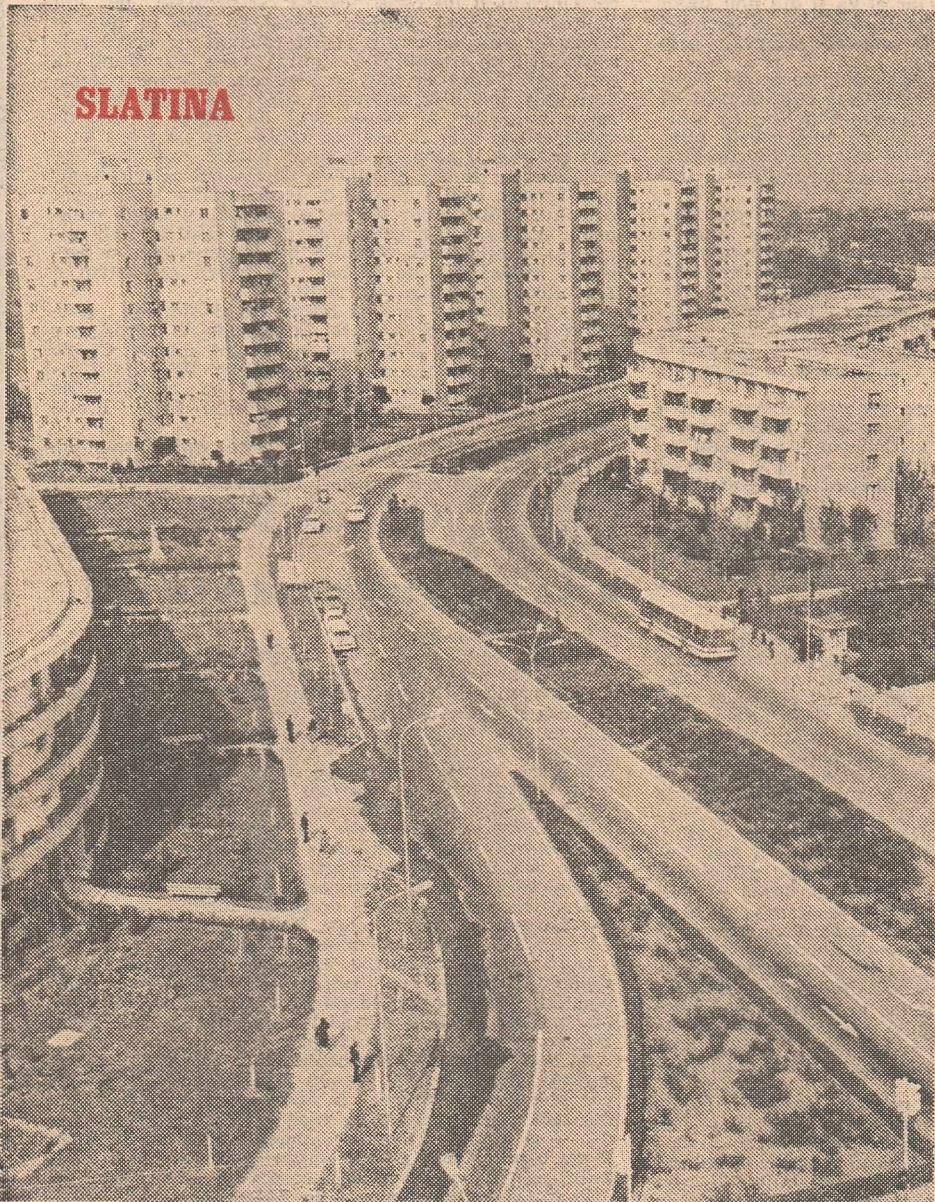
Pe măsură ce mă apropiu, ocolind pilniile exploziilor, retina e rînită de imaginile goyesti de pe pod. Transcriu din nopțile acelor zile: „Cadavrele și muribunzii zac într-un amestec de furnicar; întinși pe caldarîm, grămădiți sub camioane arse, prăbușiți peste lăzile de muniții, înclășăți de roțile motocietelor. Rezemat cu spatele pe afetul tunului cel mare, un soldat cu vintrea spartă își ține măruntăiele cu mina. Nu mai are putere să le apese înapoi. Pe fața galbenă, doar ochii albaștri privesc stîns, parcă din lumea umbrelor. Chem brancardierii să-l ridice. Îmi arată pistolul automat de lîngă el, făcîndu-mi semn să-l iau... În mișcarea înceată a pleoapelor e și recunoștință, și un făcut adio...”

Nu m-am despărțit de acel pistol automat decît cînd l-am predat la regiment, nu ca pe-o captură de război ci ca armă cu care mi-am apărât destînl în următoarele patru zile.

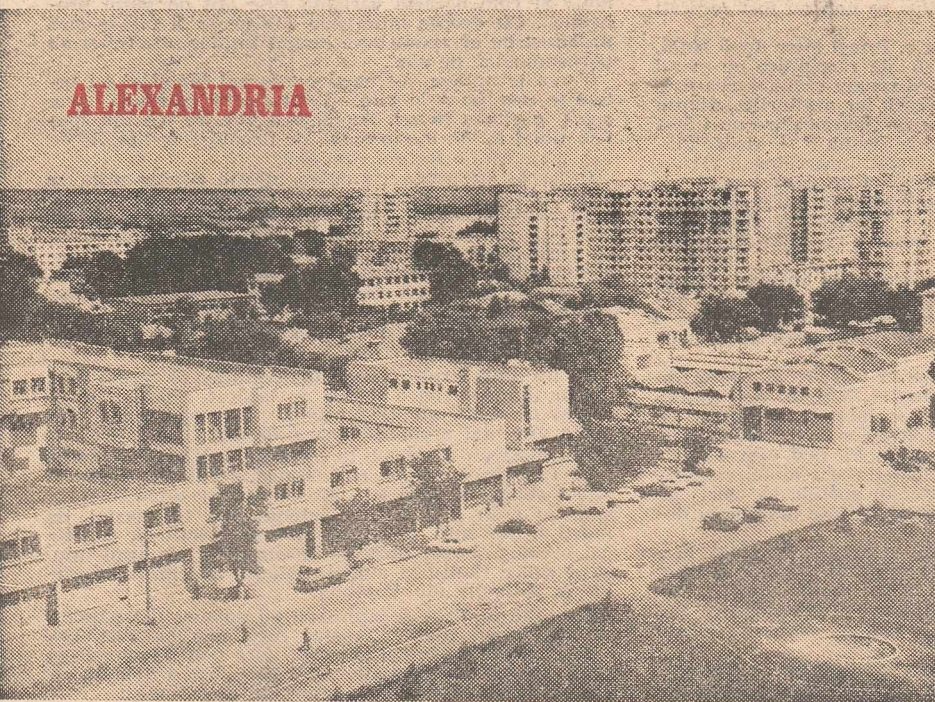
Armistițiul de la pod s-a întins mult peste limitele stabilite, atîngînd aproape miezul nopții. Toți ne resimțim după această lungă zi de infern și am vrea să dormim, să dormim, să dormim...

(Va urma)

Ilustrate din noile municipii ale României socialiste

SLATINA

ALEXANDRIA

VASLUI

Vetre străvechi bat la porțile viitorului

Alexandria, Bistrița, Miercurea Ciuc, Sf. Gheorghe, Slatina, Slobozia, Vaslui, Zalău și Făgăraș... Sînt vetre de oameni care vin către noi dintr-o istorie zbucimată, ineseși numele lor, fiecare în parte, vibrează în auz cu mindria firească a locurilor pe care s-au purtat bătălii, s-au clădit edificii durabile și s-au ridicat nu o dată din cenușa unor vremuri potrivnice speranțele înaintașilor într-o lume mai dreaptă, mai apropiată de om. Nu demult, de la 1 iulie 1979, prin decrete ale Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, toate aceste orașe au fost ridicate la rangul de municipii și semnificația acestei deveniri, la originea căreia deslusim gesturile de cîitor generos al tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului nostru, se cere desprinsă dintr-un șir de izbînzi care nu intruchipează alt-ceva decît substanța istoriei noastre contemporane.

Un început de drum nou presupune o necesară retrospectivă a faptelor care l-au determinat. Noua demnitate acordată acestor orașe rezultă din acumulări succesive de victorii umane care poartă toate amprenta unui timp laborios și fertil. Cu toate că destinul le așezase dintr-o vechime adîncă la răscrucea unor întîmplări nu o dată dramatice, multe dintre ele au lincezit veacuri la rînd în tipare aparent imuabile, risipindu-și puterea puțină în fapte mărunte, ne semnificative, cum erau toate faptele în care măcinau zilele, săptămînile, lunile și anii unor țiguri provinciale. Mirosea pe ulițele lor a vetuș și a pierdere inerentă de vreme. Și, iată, a sunat ceasul desprinderii lor din cercul strîmt în care se zămislea doar descurajare și neîncredere cronică în viitor. Renașterea lor a decurs dintr-o repartizare înțeleaptă a forțelor de producție în cuprinderea unei României noi, socialiste, și amplul proces de industrializare le-a revigorat nu numai structurile materiale, civile și industriale, ci și tonusul spiritual. Sînt vetre străvechi care bat astăzi în porțile viitorului.

Am întîlnit la Zalău bătrîni care abia mai știau să povestească despre înfățișarea de altădată a locului lor de baștină, ca și cum memoria lor, nestîrbîtă de altfel, ar fi fost eutereierată de fluvii puternice, cărora nimic nu le mai poate stăvili curgera. Într-adevăr, ce robustă se arată a fi transformarea aceasta a peisajului unui oraș, încît pînă și amintirea despre cele ce au fost se cîlcește și sovăie! La Vaslui, lingă țimpletele imaculate ale unor cartiere noi, am întîlnit oameni care resimțeau nevoia să-și desprindă eugetul de repere incapabile să le mai spună ceva și să-și impună de-a dreptul disciplină unei noi aprecieri a distanțelor spațiale în care se mișcau de decenii. Ajunge să suprapui o vedere panoramică a Slatinei contemporane pe imaginea sordidă a țîrgului prăfuit al adolescenței lui Ion Minulescu și se naste în tine, curînd, și impresia de realitate copleșitoare a tot ceea ce a fost strîmb și urit. Am fost martor al gesturilor prin care Slobozia, sub cerul arcuîl deasupra unei cîmpii fără margini, căuta cu înfrigurare un loc potrivit în care să-și proptească genunchii ca să se poată ridica în picioare. Intocmai ca și Alexandria, cu care Slobozia își dă mina pe sub faldurile aceluiași cer necuprîns. Din Miercurea Ciuc care a fost, reporterul mai reține doar amintirea unei translații printr-o beznă împănată cu lătrat lenes de cîini. Evident, Miercurea Ciuc este azi alt oraș. Și așa, din aproape în aproape, ajungem în Făgărașul care nu este doar o așezare de oameni ridicată cu multe trepte mai sus pe o scară a aspirațiilor împlinite, ci însăși inima geografică a unei țări renăscute și în chip și în suflet.

Simbolic, toate aceste orașe au devenit municipii în ajunul celei de-a 35-a aniversări a Eliberării patriei de sub dominația fascistă, cînd țara întreagă întîmpină cu fapte încordate de muncă cel de-al XII-lea Congres al partidului. Și vom mai spune că noua calitate spre care anii noștri au deschis acestor orașe un drum larg, luminos, s-a intrupat din efort necurmat, destoinicie, elan. Ele au devenit municipii, fiecare în parte, iar formalitatea decretării lor ca atare reprezintă o consecință firească a puterii locuitorilor lor de a-și făuri un prezent și un viitor pe măsura unui destin de excepție. Ritmurile înalte și susținute ale creșterii noastre economice capătă prin aceste deveniri înfățișare concretă, contur ferm și palpabil. Puterea noastră de azi, citită în evoluția de un deceniu a acestor nouă orașe, se scutură de veșmintele unei statistici abstracte. Drumul lor de la oraș la municipiu, premeditat în cele mai mici amănunte și în toate secvențele lui, simbolizează la o scară redusă însuși drumul din ultimul deceniu al țării întregi.

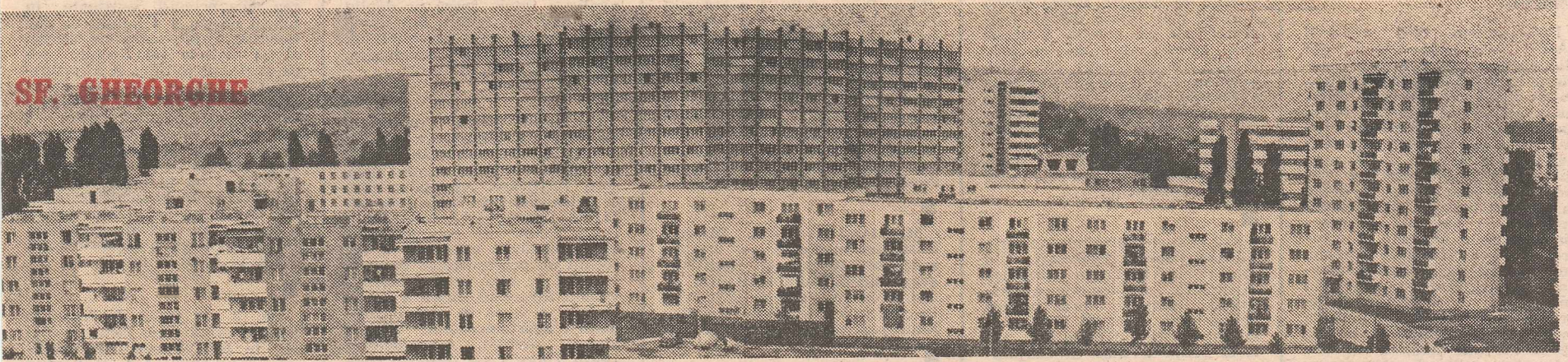
Alexandria, Bistrița, Miercurea Ciuc, Sf. Gheorghe, Slatina, Slobozia, Vaslui, Zalău și Făgăraș... sînt vetre de oameni înaintea cărora s-au desferecat orizonturi largi, miraculoase prin însuși harul lor de a se dovedi accesibile, în acest univers al creației perpetue, în această lume redimensionată prin om pentru om.

MIHAI PELIN ■

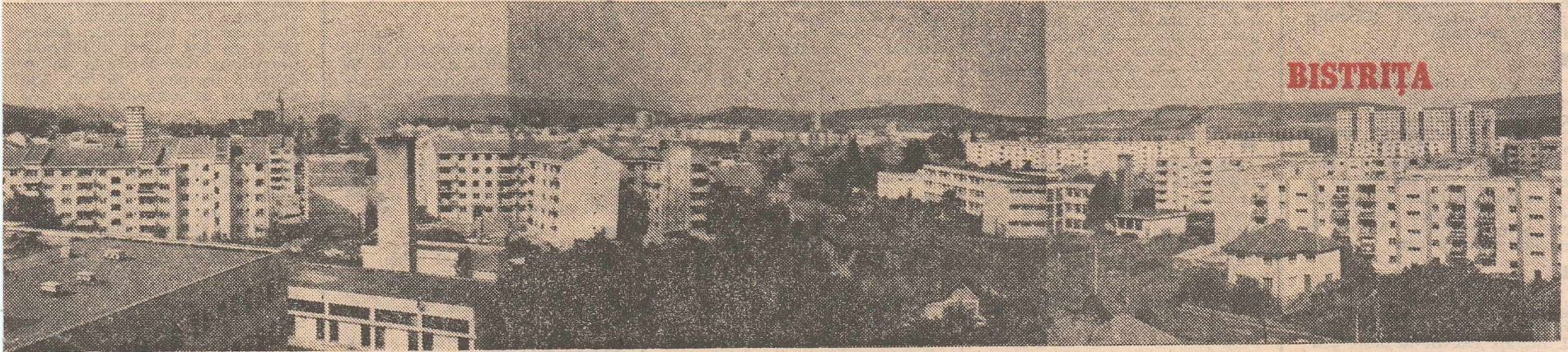

FĂGĂRAȘ

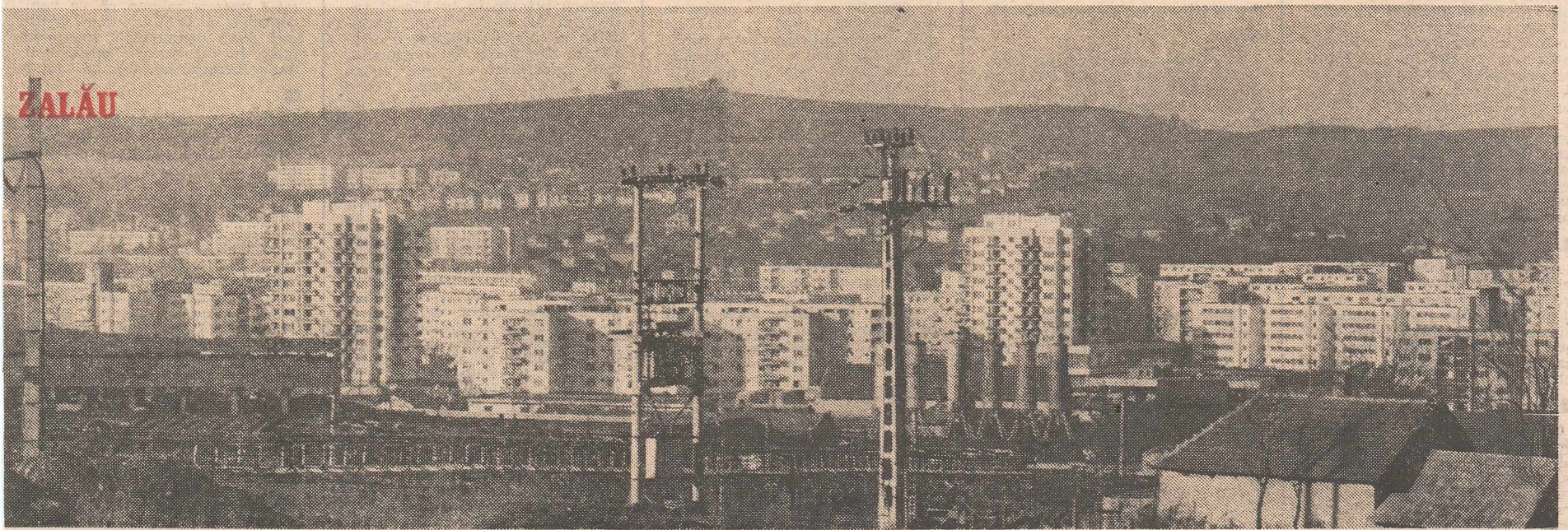
SF. GHEORGHE

BISTRIȚA

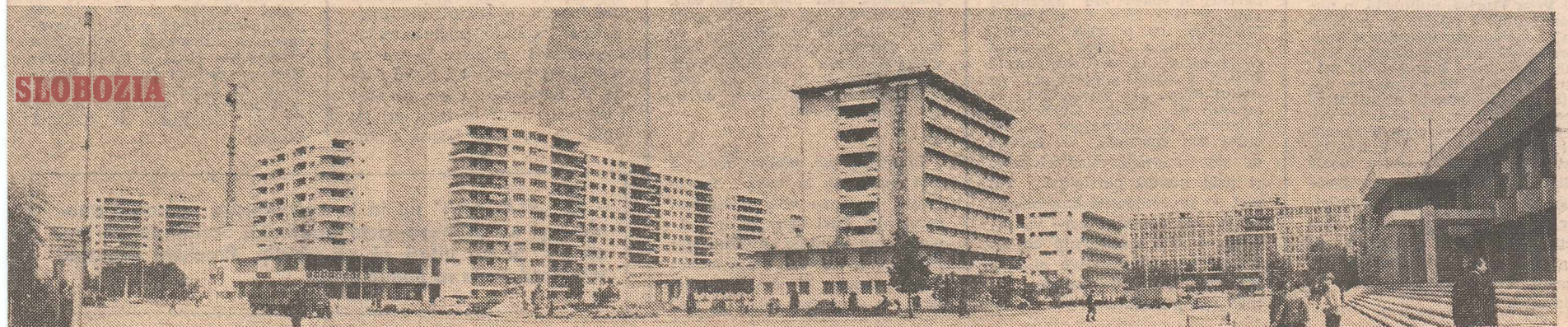
ZALĂU

MIERCUREA CIUC

SLOBOZIA

Atenție, o idee împotriva risipei!

După ce am citit articolul „Aerul comprimat circulă neșterit pe căile risipei”, publicat în Flacăra la 14 iunie a.c., m-am gândit că ar trebui să fac cunoscută situația unei inovații făcute de mine, împreună cu un coleg, electricianul Ion Matei. E vorba despre modificarea sistemului de declanșare a supapelor la compresoare, având ca efect reducerea consumului în gol, deci economii de energie electrică. La cele 2 compresoare ale IDSMSA Focșani, unde lucrez eu și unde inovația a fost aplicată, s-a calculat pe un an o economie de aproape un milion kWh. Față de asemenea rezultate, nu înțeleg de ce inovația noastră nu este aplicată la mii de compresoare de aer comprimat care există în industrie. (Dumitru Modiga, mecanic)

Deoarece și în întreprinderea noastră s-a procedat așa cum se arată în articolul „Șefii-șefi, chiar și la penalizări!”, apărut în Flacăra din 28 iunie 1979, scrie Vasile Gherman din Hunedoara, str. G. Topirceanu 5, abia aștept să citeșc în revistă părerea competentă și autorizată a Ministerului Muncii în legătură cu acel caz.

Vă relatez un fapt incredibil, ne scrie tovarășă Fănică Dumitrache din Focșani, Bd. Unirii 4, bl. B3, ap. 125. În 16 iulie, prezentându-mă la director pentru a solicita concediul legal de odihnă, acest conducător de instituție a refuzat să-mi asculte necazul (am 2 copii mici și căminul era închis pentru curățenie) și pentru că nu am acceptat să fiu expedită așa, pur și simplu m-a luat la bătaie. Reclamând cazul forurilor superioare, singura urmare a fost că mi s-a aprobat concediul de odihnă. Incolo, nimic... Cel care m-a tratat așa cum arătam mai sus continuă să fie director.

Aș vrea să-i întreb public pe cei în drept de ce nu se mai produce medicamentul numit picături Davila, răspunsurile ce mi s-au dat mie fiind acum fiind total neclare. (Săvru Th. Flamaropol, București, str. Diligenței 23)

Cu mulți ani în urmă, ne scrie Mihai Huțuleac din Brăila, poetul Mackensie a ales cele mai frumoase 10 cuvinte din limba engleză, iar în Franța același lucru l-a făcut Paul Louis Hervé. Unele reviste chiar au instituit concursuri pentru alegerea prin vot public a celor mai frumoase 10 cuvinte din limbă. Propun să se organizeze un astfel de concurs, pentru alegerea celor mai frumoase 10 cuvinte din limba română. Fără grabă, să cercetăm, să completăm, să ascultăm cuvintele care vor izvorî spontan în mintea noastră, spre a le alege pe cele mai frumoase. Ori-cum, merită să încercăm.

Unde vă este inima?

Mă numesc Ana I. Corieovac, din satul Peri, comuna Husnicioara, Mehedinți. Am 73 de ani și nu mă pot folosi de o mină pe care am avut-o ruptă și nu mi s-a mai vindecat. Dintre cei 2 fii ai mei, cel mai mic, de la Tg. Jiu, mai dă pe la mine, dar foarte rar, iar cel mare, de la Brașov, m-a părăsit de tot. De vreo 2 ani nu l-am mai văzut și nici nu mai știu nimic de el. Aș vrea să le amintesc că le-am dat viață, i-am crescut și i-am făcut oameni, cum am putut, iar acum, la bătrânețe, am și eu nevoie de ajutorul lor.

Procurătura județului Alba, în legătură cu scrisoarea numită Vesa Viorica, publicată în numărul din 31.V.1979 al revistei. La 21 aprilie am introdus o sesizare conducerii Judecătoriai Alba Iulia, solicitând luarea unor măsuri eficiente de executare neîntârziată. Răspunsul primit fiind necorespunzător, la 25 iunie am sesizat în același sens Tribunalul județean Alba. Am atenționat critic și Procurătura locală Alba Iulia care, deși a avut cunoștință de acest aspect deficitar în activitatea instanței, nu a acționat pe calea prevăzută de lege pentru luarea măsurilor corespunzătoare de executare a sentinței.

Consiliul popular al județului Caraș Severin. Din verificări rezultă că petenta Dobre Maria a avut mai multe discuții neprincipiale cu numita Șuvagău Sara, aceasta aducându-i și unele injurii. De menționat că Șuvagău Sara este zilnic sub influența alcoolului, nărav pentru care a fost pusă în discuția cetățenilor și sancționată contravențional de miliție. Ea și-a luat angajamentul că nu va mai consuma băuturi alcoolice și nu se va mai certa cu consătenii.

Salut din toată inima, ne scrie Nicolae Popescu-Polovragi din Rm. Vilcea, inițiativa dezbaterii însemnatei problematice a agriculturii montane, prin rubrica revistei dv. „Carpați 2000”. Felicitări doctorului Radu Rey, autorul cărții „Viitor în Carpați” care, din păcate, încă nu a sosit în librăriile orașului nostru. Sint zootehnician și, de-a lungul a peste 28 de ani de activitate în munții Făgăraș, Lotru, Căpățini și Cozia, am străbătut în lung și-n lat această zonă cu un singur cal, dealtfel celebru prin vitalitatea și agerimea lui.

Întreprinderea forestieră de exploatare și transport Nehoiu. Anexat vă trimitem scrisoarea petentului Stănescu Virgil — trimisă nouă de către redacția dv. pentru cercetare și rezolvare — împreună cu declarația sus-numitului, cu semnătură originală, din care rezultă că nu se adresează conducerii IFET Nehoiu cu problemele sesizate presei și forurilor centrale. Față de modul cum i s-a rezolvat acum plingerea el se declară mulțumit.

În numele unui grup de locatari ai blocului M6, str. Veronica Micle 16, București, ne scrie tovarășul Alexandru Costea. Pe listele cu cote de întreținere pe luna iunie s-au adăugat cite 33 lei pentru fiecare ciine, în vreme ce posesorii de mașini nu li se adaugă decît 6 lei. Știut fiind că la spălatul (săptămînal) al unei mașini se consumă incomparabil mai multă apă decît la spălatul (lunar) al unui ciine, măsura ni se pare cam trasă de coadă.

Comitetul municipal Brăila al P.C.R. În urma verificărilor efectuate, cele semnalate de Pas-cu Petrache, om al muncii la IAS-IMB, se confirmă. Pentru rezolvarea cazului s-a intervenit la Consiliul popular municipal pentru a fi sprijinit cu o locuință din fondul de stat.

Am în îngrijire 3 copii mici și de mai multe luni nu am primit pensia de întreținere datorată de fostul meu soț, Oprișan Costea. Am reclamat la miliție de nenumărate ori, verbal și în scris, dar fără rezultat. (Gloria Popescu, Călărași, str. Călărășilor, bl. C 11, ap. 7)

Da, e vorba de un abuz!

În luna mai factorul postal mi-a comunicat că are dispoziția să nu-mi mai reînnoiască abonamentul semestrial la Flacăra. Prezentându-mă în audiență, tovarășă dirigință a Oficiului 5 Sibiu mi-a răspuns scurt că nu se poate aproba, că de ce nu am făcut abonament pe un an, că eu port vina și că așa e legea. Am rămas surprins de această afirmație, deoarece nu cunosc nici o lege cu asemenea prevederi limitative în legătură cu abonamentele la presă. (Romanus Helju, Sibiu, str. Dr. D. Bagdasar 15)

Consiliul popular al municipiului Cluj-Napoca. La scrisoarea tovarășului Constantin Munteanu, adresată revistei, vă comunicăm următoarele. Conform schiței de sistematizare a municipiului sint în curs de amenajare, pe lângă cele existente, parcuri și spații de agrement cum ar fi: Parcul orașenesc Mănăstur, cu o bază sportivă, Parcul Colina, Baza sportivă Grigorescu, la vest de Parcul Babeș, Strandul municipal, pe malul drept al Someșului în amonte de Podul Grigorescu. Lucrările de amenajare a Parcului Est continuă, în funcție de alocarea fondurilor necesare și prin muncă patriotică. Tot aici se preconizează amplasarea Casei tineretului, care va include o sală polivalentă cu 400 locuri, cercuri sportive și distractive, spații de cazare, alimentație publică etc.

În urma memoriului adresat redacției de soția mea, Gherghina Popa, privind accidental de muncă petrecut la 22 decembrie 1978 la I.I.C.B., cercetările întreprinse au dus la clarificarea lucrurilor, așa cum s-a arătat în articolul semnat de Nicolae Cristache în numărul din 5 iulie, sub titlul „Interzis a se apăsa pe trăgaci”. Subsemnatul împreună cu familia vă aducem mulțumirile cuvenite. (Valentin Popa, Brăila, str. Viitorului 26)

Ministerul Sănătății, Direcția asistenței medicale. Ca urmare a scrisorii tovarășului Husa-Negrea Chirilă, ministerul este de acord cu internarea fiului său în clinica de cardiologie a spitalului județean din Tg. Mureș.

Consiliul popular al municipiului Baia Mare. Din cauza întârzierii unor lucrări, stația de izolare a conductelor de la baia comunală va fi mutată abia în 1980. Deocamdată, ca răspuns la sesizarea tovarășului Ștefan Andreicuța, s-a dispus I.J.G.C.L. ca activitatea să fie limitată la 5-6 zile pe lună, în care să se ia măsuri de eliminare a surselor de poluare.

Ca urmare a scrisorii trimise de mine redacției, ne scrie Aurel Cirstoiu din București, Aleea Cimpul cu Flori 3 B, bl. M 49, ap. 40, am primit de la I.C.V.L. un răspuns oficial din care citez: „Constructorul — Grupul de șantier nr. 7 — s-a angajat să efectueze remediile pînă la data de 20 iulie a.c. De asemenea se vor remedia pînă la aceeași dată infiltrațiile din jurul tubului de scurgere a apei pluviale și infiltrațiile de la parapetii forestrelor”. Mai este oare nevoie să spun că am rămas doar cu promisiunile?

U.J.C.M. Cluj. Prin pensionarea unuia dintre cei 2 lucrători ai secției de argintare a Cooperativei Metalurgica din Cluj-Napoca, cooperativa neavînd posibilitatea de a repartiza un alt lucrător specializat, nu s-au putut executa la termen unele comenzi. Astfel și comanda tovarășului Mihalache Costică din Baia Mare a fost reprogramată pentru 15 august. S-a indicat cooperativei să ia măsuri pentru ca pe viitor asemenea situații să fie evitate.

Traducînd lucrarea despre viața cotidiană în India antică de Jeannine Auboyer, Achim Popescu confundă ablațiunea (extirparea) cu abluțiunea (spălare rituală), făcîndu-ne să ne înfiorăm în fața unor moravuri atît de singeroase, ne scrie Tudor Dan din București. Necazul nu-i mare, cartea adresîndu-se unui cerc restrîns de cititori, cu un nivel de cultură probabil superior celui al traducătorului. Mai rău e cînd asemenea deficiențe apar în paginile publicațiilor de mare tiraj, cum s-a întimplat în Săptămîna din 13 iulie, la rubrica „abc” sub semnătura lui Ion Lotreanu, care nu se înjosește să spună „calitatea de căpetenie”, ci „calitatea metresses”, ignorînd ortografia cuvîntului francez metresse. Iar în Flacăra din 12 iulie Cezar Tabarcea îi ironizează pe cofetarii pentru ortografierea numelui prăjiturii „chou à la crème”, confundînd el însuși „chou” cu „choix”, care înseamnă cu totul altceva.

Mă numesc Vasile Dogaru și vă scriu în numele fiicei mele în vîrstă de 7 ani, Cristina Maria Dogaru, elevă în cl. I la Școala generală nr. 9 Ostroveni, județul Vilcea. Învîțînd de pe la 5 ani să cînte la mandolină și la chitară. Cristina a participat la ediția a II-a a Festivalului național Cîntarea României, clasată pe primul loc la etapa județeană. Din motive pe care nu le cunoaștem i-a fost spulberată bucuria copilărească cu care aștepta întrecerile din faza interjudețeană. Această etapă s-a desfășurat în mai la Rm. Vilcea, fără participarea micuței Cristina Maria.

În martie a.c. mama mea a fost internată în stare foarte gravă, în urma unei hemoragii cerebrale. Deși șansele de scăpare erau minime, medicii din Hunedoara nu au abandonat lupta și după 11 zile de comă mama a deschis ochii. A mai

stat 3 luni în spital, unde a fost admirabil îngrijită și tratată, apoi s-a întors acasă pe deplin vindecată. Mulțumim din inimă întregului colectiv al spitalului. (Raul Topliceanu, Hunedoara, Bd. Dacia 25/66)

Comitetul pentru Problemele Consiliilor Populare. Ca urmare a scrisorii lui Octavian Cîrîcă din Agnita — Sibiu, trimisă nouă spre verificare, vă comunicăm următoarele. Prin încălcarea art. 42 din Legea 4/1973, tehnicianul Dorin Tudor din compartimentul gospodăriei comunale a întocmit un proces verbal de evaluare și pe baza acestui act nevalabil tovarășul Cîrîcă a depus la CEC o sumă în contul cumpărării apartamentului. Pentru abuzul săvîrșit, tehnicianului Dorin Tudor i s-a desfășurat contractul de muncă.

De cînd ne-am mutat în noile apartamente nu a existat zi în care să avem apă rece la robinete, ne scriu Constantin Vergu și alți 8 locatari ai blocurilor date în folosință acum 2 luni la Băilești, județul Dolj. Așa că, apa o cărăm cu gălcata de la cișmelele din stradă, însă cotele respective le plătim. Ce are de gînd cu noi primăria?

Mă văd nevoită să aduc la cunoștința redacției, scrie tovarășă Mariana Apostolache, că în urma sesizării mele, trimisă la Flacăra în luna februarie, privind încadrarea ilegală a lui Strungaru Geta pe post de secretar principală la Liceul industrial nr. 5 Constanța, împotriva mea s-a declanșat o adevărată campanie de persecuții. Sint amenințată că voi zbura din școală. Mă întreb: oare incinta școlii noastre să fie un teritoriu în afara legii?

Mă numesc Iosif Dragoș și lucrez la Direcția județeană de statistică Satu Mare. În luna martie am fost de acord ca apartamentul repartizat mie prin D.S.J. să fie preluat de U.J.C.C. Satu Mare, pentru rezolvarea unui caz foarte urgent, urmînd ca peste 2-3 luni să mi se dea un alt apartament. Schimbul a fost perfectat în scris, cu semnături valabile din partea conducerii D.S.J. și a Consiliului popular județean. Pînă la urmă s-a dovedit o greșeală că „am dat vrabia din mină”. Am fost păcălit cu acte în regulă.

În 1879 lua ființă în nordul Moldovei (Pomirila, actualul județ Botoșani), la conacul marelui logofăt și cavaler Anastasie Bașotă, un „institut academic” ce avea să-i poarte numele. Era printre primele școli liceale din Moldova, secolului XIX și unica de acest fel din Principate în mediul rural. La insistențele junimistului Vasile Pogor și mai ales ale lui Titu Maiorescu, întîiul director al liceului a fost Samson Bodnărescu, el însuși junimist, om de aleasă cultură. Directorul Bodnărescu a găzduit oaspeți de seamă, între care îi pomînim în primul rînd pe Mihai Eminescu și Ioan Slavici. Din vatra la început sfios pilpitoare aveau să răsară mai tîrziu personalități de seamă ale culturii și științei românești. Amintim, astfel, pe Vasile Bogrea, despre care Nicolae Iorga spunea că este „cel mai învățat dintre români”. În condițiile mutațiilor profunde ce au loc în toate domeniile, bătrîna școală își află o firească revitalizare, un nou profil: liceu de mecanică, mai potrivit cerințelor epocii noastre socialiste. (D. Martiniuc)

Consiliul popular al județului Hunedoara. Cercetînd sesizarea tovarășului Constantin Muscari din Petrila, o considerăm întemeiată. Ca atare, conducerea întreprinderii miniere Lonca a reanalizat cererea lui și, cu data de 15 iunie a.c., i s-a aprobat transferul cerut în baza art. 11, aliniatul „a” din Legea 1/1970.

În noiembrie 1978, în cadrul acestei rubrici a apărut sesizarea mea privind existența în blocul nostru a 4 butelii de gaz lichiefiat improvizate. În aceeași zi au sosit la fața locului reprezentanții miliției și ai procuraturii, care au constatat realitatea spuselor mele. Convocați la primăria orașului, celor 4 proprietari ai buteliilor improvizate li s-a pus în vedere să le scoată din uz neîntîrziat, ceea ce însă ei nu au făcut nici pînă azi. Trăim, noi și familiile noastre, sub permanenta amenințare a unui grav pericol potențial. (Viorica Pătrașcu, Comarnic, str. Școlii 13 A, bl. 3, ap. 4)

De 3 ani sufăr de frig în apartamentul meu, făcut pe credit, în Rm. Vilcea, str. Stejarului 6, bl. C 17, sc. A, et. 1, scrie Mircea Dragomir. Primăria municipiului îmi tot promite remedieri, dar nu face nimic. Astă-iarnă am fost nevoit să mă mut provizoriu, făcînd naveta pe o distanță de peste 30 km. Și acum iar se apropie iarna!

Sint Dragomira Mardare, vădăvă, 72 ani, Brăila, Bd. Karl Marx, 56. Cu lacrimi în ochi apelez la sprijinul moral al revistei. Am crescut o orfană, M. T., am scăpat-o din boala de plămîni cînd era mică, am dat-o la liceu și la facultate, azi este medic la o policlinică din alt județ. Am apelat la ea doar cînd am simțit că nu mai pot singură. I-am spus prin telefon că am absolută nevoie de sprijin moral și ajutor medical; mi-a promis solemn că va veni degrabă la Brăila. N-a venit nici după demersurile făcute de mine la directorul policlinicii unde lucrează ea. Ce mă fac?

Biroul Executiv al Ununii județene a cooperativelor de consum Mureș vă roagă să dați publicității răspunsul nostru la articolele apărute în săptămînalul „Flacăra” nr. 22 din 31 mai și nr. 30 din 26 iulie 1979. Sesizările cuprinse în materialele sus-menționate au fost cercetate, fiecare caz în parte, în vederea clarificării și sancționării celor vinovați, de către Procurătura județeană Mureș, conducerea colectivă a U.J.C.C. Mureș și organizația de partid. Din cuprinsul răspunsului Procuraturii județene nr. 616/1979, care a fost trimis și revistei, rezultă următoarele: — nu se confirmă acuzațiile aduse președintelui Vasile Opreapopa; — datele cu privire la vechimea în muncă a soției președintelui sint reale; — cu privire la Ogneanu Viorel, Procurătura județeană a dispus trimiterea sa în judecată pentru o pagubă de 22 042 lei, iar Pop Ioan a fost scos de sub urmărire penală, ulterior a fost transferat din cadrul cooperativei de consum; — în ce privește cumpărările de case pentru spații comerciale în anii 1971—1973, din verificări rezultă că sumele plătite corespund cu valoarea acestor clădiri. Documentele întocmite de către comisiile de evaluare au fost verificate de către organele bancare și Centrococop București; — emiteră deciziei nr. 118/1977 de către Biroul Executiv al U.J.C.C. s-a făcut cu scop preventiv, pentru apărarea avutului obștesc, ceea ce nu-l poate îndreptăți pe fostul șef de birou C.F.I., — înlocuit din funcție la indicația Consiliului central de control muncitoresc al activității economico-sociale și sancționat pe linie de partid — să o comenteze în mod gratuit. Fiînd clarificate sesizările din articol nu putem reține lipsa de probitate morală a președintelui Vasile Opreapopa, care se află de 15 ani în fruntea acestei instituții și depune permanent eforturi pentru apărarea avutului obștesc și realizarea sarcinilor de zi cu zi ale cooperativei de consum.

Conducerea colectivă a U.J.C.C. Comitetul de partid mulțumesc pe această cale revistei „Flacăra” pentru grija pe care o manifestă pentru instaurarea și afirmarea deplină a principiilor eticii și echității socialiste, care vor fi aplicate neabătut în munca cooperativei de consum din județul Mureș. (Biroul Executiv al U.J.C.C. Mureș)

● „FLACARA” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi.

Pentru ce Doinița? — nu este o întrebare de pus din vârful buzelor

Ei cred așa :

Că există acum în România o generație a blugilor și a Transfăgărășanului ; a casetoanelor și a Canalului Dunăre—Marea Neagră ; a prefabricatelor, a benzilor de montaj ale industriei, dar și a benzilor desenate ; a microprocesoarelor și a gumei de mestecat ; a antibioticelor folosite în proporție de masă și a ceasurilor cu afișaj electronic ; a autostrăzilor și a sprayurilor ; a superjeturilor și a topurilor disco ; a pământurilor scoase de sub zodia parapadelor și conectate definitiv la algebra recoltelor programate pe calculator ; a penuriei de energie și a apelor-ape poluate, dar și a apelor de toaletă gen «Fidji», «Lancôme», «Masumi», «Rochas»... Și mai cred că ei fac parte din generația asta care, dragă Doamne, ar fi inaugurat lumea. Care ei ? Elevii și elevele (unii și unele) Liceului sanitar de pe strada Pitar Moși din București. Adolescenți și adolescente foarte aproape de a fi, dar nefiind încă nici băbați și nici femei. Motiv pentru care fată în față cu băbații și cu femeile adevărate arborează o jenă cel puțin la fel de ipocrită cu a elevilor fumivori nimeriti intempestiv față în față cu vreun cadru didactic care și-a luat în serios atribuțiile profesorului de serviciu. Par a fi în proporții egale și dogmatici, și pragmatici, și paradigmatici, dar și romantici. Urmărindu-le opiniile nu poți să nu sesizezi — după ce le-ai stors de sosurile duioase — adevărul relativ al spuselor și scrisorilor două care limba îi este dată omului tocmai spre a-și camufla gândurile. Iată — așa cum le-am transcris, inclusiv ortografia — dovezi dintr-un ceea ce îndeobște este numit **caiet de amintiri** :

„Sintem în fața unui moment critic (examenul de treaptă — n.r.) care va duce la despărțirea unora dintre noi. Acest fapt m-a determinat să fac acest caiet, ca să vă am pe toți ca amintire, și poate tot cu ocazia asta mai aflu și părerea voastră despre mine. Eu mă cunosc așa putea spune foarte bine (!!! — n.r.), dar aș vrea să știu și părerea voastră. Sint aceea fată brunetă cu ochii verzi care a stricat cam multe sentimente, și-a bătut joc de mai mulți băieți și sentimentele lor, dar poate va veni odată timpul să păfească la fel. Dar sper să nu ajung acolo. Sper că n-am fost niciodată urșuză, cred că am fost veselă atât cât mi-a stat în putere și niciodată n-am fost o companie plictisitoare“.

La invitația **Doinei Tălingă** s-a răspuns așa : „Impresia mea despre tine este aceea că ești o fată dragută, săritoare, servilă și știi să-ți ajuti colegii la nevoie, dar nu îți ar strica uneori să fii puțin mai temperată“. Semnează **Mariana Capătă** care-i și desenează două inimă roșii străpuse de o săgeată neagră, la 0.06.79. „Ești o fată foarte dragută și simpatică, și ce-mi place la tine cel mai mult este că ești o fată foarte nebulă. Îți place să fii tot timpul veselă și zăpăcită. Cred că așa ești tu de când te-ai născut ! Ești o bună prietenă și colegă în același timp. Îmi place că nu ești cu nasul pe sus ca unele colege de-ale noastre. În încheiere îți urez succes la treaptă, multă fericire și sănătate și mult succes în... dragoste. Cu simpatie și prietenie, 7 iunie 1979, **Liliana-Paula Gavrilu**“. „Ceea ce-mi place mai mult este felul cum te porți cu cei din jur. Dacă ai observat eu sint foarte nebulă și îmi place ca toți cei din jurul meu să fie la fel ca mine. Ce bine ar fi dacă toată lumea ar fi așa modestă și n-ar mai exista lume încrezută pe lumea asta. Termin urind-ți baftă la treaptă. **Dani Brendea**“. „Din clasa a 8-a și până acum ți-ai format o personalitate care după părerea mea îți cam lipsea în acel timp. E un lucru lăudabil și care îți asigură întotdeauna un loc convenabil în societatea în care ești nevoit să stai. **Mona-Lucia**“. „Dragă Doina, Cu această ocazie îmi dau seama că nu te cunosc prea bine, cu toate că sintem de doi ani colegi în această clasă. O fată de la care nu știi niciodată la ce să te aștepi, la o vorbă bună sau la una usturătoare. **Cristian Burecuși**“.

Deci cam aceasta era Doinița Tălingă, văzută de citiva dintre colegii de clasă. Spre a vă completa imaginea despre ea, iată-i și mediile anului școlar 1978—1979 : fizică — 7,33 ; chimie — 8,66 ; biologie — 9,00 ; anatomie — 7,33 ; microbiologie — 8,33 ; tratamente și îngrijirea bolnavilor — 10,00 ; limba română — 9,00 ; limba franceză — 6,30 ; cunoștințe social-politice — 8,66 ; istorie — 9,00 ; matematică — 6,00... Media generală a anului doi este 8,33. Deci cam aceasta era eleva Doinița Tălingă. De ce am subliniat în ultimele două rânduri imperfectul verbului a fi ? Pentru că iată ce ne declară **Paula Gered** de la unitatea nr. 16 a I.C.L. Mobila : „Noi deschidem magazinul la 10,00. Curind după aceea am auzit prin geamul deschis cum ceva vijii și rupe în viteză lianele iederei dintre bloc și gardul din zid. Eram unde vorbim acum, la subsol. Ferestrele sint la nivelul asfaltului. Apoi am auzit un bufnet. Fără cuvinte, fără țipăt. Vuia aerul de liniște. Uitați (și-mi arată un loc la vreo 4—5 m distanță), acolo... Fetele de la «Nufărul» au venit primele, au întors-o, i-au spălat fața. A sosit și un pediatru din apropiere. Nu mai era nimic de făcut, deși mai trăia. S-a stins repede. Eu am anunțat Miliția, de la telefonul ăsta. Au venit după vreo oră și jumătate...“

Era luni, 9 iulie 1979. (Criminologii afirmă : «Sinuciderea — copilor și adolescenților — este tipică deznădejde socială, cind se află în luptă cu școala, cind capătă complexe de inferioritate în primele conflicte cu societatea, cind vor să se răzbune pe o nedreptate suferită sau considerată ca atare» — sublinierile ne aparțin.) Recapitulăm : era luni, era dimineața, era iulie, era cald. Doinița se aflase «în luptă cu școala», căpătase «complexe de inferioritate» și — probabil — dorea «să se răzbune pe o nedreptate suferită sau considerată ca atare». Cel puțin așa îmi sugerează și scrisoarea părinților pe care nu o citez în întregime. „Subsemnații **Tălingă Constantin** și **Maria** din București, am avut o fiică de 17 ani pe care cu durere vă aducem la cunoștință că azi nu o mai avem deoarece s-a sinucis aruncându-se de pe blocul de 10 etaje din Știrbei Vodă nr. 4. Fiica noastră absolut treaptă I a Liceului sanitar din București și se găsea în ziua de 9.07. în examen concurs pentru treapta a II-a — examen concurs care era supravegheat de tovarăsa directoare **Marinescu**. Considerăm că sinuciderea fiicei noastre a fost determinată de stilul și metodele defecuoase ale acestei directoare, împotriva căreia cerem insistenț la Ministerul Educației și Învățământului să ia cele mai drastice măsuri... Descriem mai jos împrejurările acestei drame ● Cu circa o săptămână înaintea acestui examen, fiica noastră aflându-se în vacanță, îmbrăcată într-un pantolon (blugi) și bluza roșie a trecut pe la școală; întimplarea a făcut ca în curtea școlii să fie întâlnită de tovarăsa directoare care, reproșându-i că nu este în uniformă, a invitat-o la cancelaria unde a dezbrăcat-o cu forța, lăsând-o în școală numai în chiloți și sutien, fiind nevoită să se ascundă din clasă în clasă, dintr-un loc în altul, până ce o colegă a ei s-a dus la părinți — tocmai în Militari — de unde a luat și i-a adus altă îmbrăcăminte cu care s-a putut îmbrăca și duce acasă. De menționat că pantalonii și bluza nici până azi nu le-a înapoiat. Nu știm ce s-a făcut cu ele și cerem să ni le înapoieze. La telefon am fost informați...că în școală tov. directoare dispune de o cameră în care are depuse diferite obiecte de valoare confiscate de la eleve de pe care după ce s-au dat uitării le valorifică în interes personal. La numai o săptămână, adică în ziua de 9.07, după incident, tov. directoare supraveghează lucrarea scrisă la chimie pentru trecerea în treapta a doua ; în clasă fiind și fiica noastră, trece la percheziția ei și găsește ceva hirtii prin buzunare, după care a pretins că ar fi copiat ● În mod brutal spunându-i : „gata, te-am lăsat repetentă, nu mai ai dreptul să treci în treapta următoare, du-te acasă“, dind-o afară din clasă în timp ce restul elevilor continuau să-și facă lucrarea. Complet demoralizată, neputînd suporta rușinea... Rugăm să se facă o analiză amănunțită în rîndul cadrelor didactice, în rîndul elevilor...“

Ne-am conformat : **Elena Gindineanu**, profesoară de limba franceză : „Eu n-am fost în sală, dar am auzit că s-a întimplat așa : După ce s-au anunțat subiectele, conform rutinei, directoarea **Zidaru Cristalina** și directoarea adjunctă **Marinescu Constanța** au trecut prin săli pentru a ștampila și semna colțul indoit al foii fiecărui candidat. Sub lucrarea Doiniței, tovarăsa **Marinescu** a găsit o foaie ruptă din carte care trata exact subiectul tezei. A fost invitată să părăsească sala dar nu știu nici în ce termeni și pe ce ton. Eu condamn supraveghețoarele aduse din afară care nu și-au făcut datoria. Va să zică ne dai pe noi la o parte, ce chipurile s-ar copia, și vin ceilalți care nu-și fac datoria. Nu, cu tovarăsa **Marinescu** nu puteți discuta, a plecat la Govora. I-am rugat pe elevi să nu mai vină îmbrăcați decît după regulament, i-am rugat pe părinți. Ce să le mai facem ? Am trecut la confiscarea lucrurilor. Se afirmă că le facem uitate ca apoi să le vindem ? Este o infamie. Nu-i adevărat. Le ținem în camera unde sint și documentele secrete. Nu-am cheia la mine, portăreasa **Cojocaru** ține cheia și acum este plecată în concediu. Fiți sigur că nu se pierde nimic, totul se înapoiază părinților elevilor. Dar sint unii care nu vin să le ia. Uitați, această traistă de lină am confiscat-o de la **Mărucea Bogdan**, părinții ei mi-au spus să o țin aici pînă termină fata școala“. (Să presupunem că unii părinți, știind cum se procedază, au ales chiar acest mod ocolit de a face cadouri ? Altminteri de ce nu vin să ridice obiectele ?)

Dr. Cristalina Zidaru, directoare : „Concursul trebuia să fie deosebit de sever. Din 12 clase trebuia să se selecționeze elevi doar pentru trei clase. Nu s-a avut încredere în profesorii noștri, ni s-au trimis din afară profesori și la supravegheat, și la corectat lucrările scrise. Ca să ne ajute au fost aici și inspectoarele **Florica Mărușcu** și **Ioana Marin**, de la municipiu și de la minister. **Președinta comisiei am fost eu și vicepreședinta directoarea adjunctă Marinescu**.“

Înainte de examen s-au dat instrucțiuni să se ridice toate sursele de inspirație. Chiar inspectoarele au verificat. La o oră și jumătate după începerea examenului am intrat în sala unde era și Doinița Tălingă.

Tovarăsa **Marinescu** a pus ștampila și

a împins către mine lucrarea, spre semnare. Pe masă a rămas foaia de carte cu lecția la zi. Același lucru s-a întimplat și cind am controlat-o pe colega ei de masă, **Georgeta Tudorache**. Totul s-a petrecut în perfectă liniște, ca să nu-i deranjăm pe ceilalți elevi. Unii elevi sustin că la examenul de treaptă s-a copiat. (E cazul să amintim aici că avem în redacție o scrisoare semnată de **Ion Nica**, **Ana Năstase** și **Maria Mihai**, „un grup de părinți reprezentanți“, cum se autodenumes, și care reclamînd defecțiunile aceluiași examen, de la același liceu, printre altele, își manifestă nedumerirea în sensul că mulți elevi slabi au reușit la examenul de treaptă cu medii foarte mari și invers. Nu cumva situația se datorează tocmai faptului că aceștia au reușit cumva să se „inspire“ copiind copios ? Sugerăm organelor aflate deja în anchetă și urmărirea acestei piste.)

Pe cele două fete nu le-am bruscat. Nici eu, nici tov. **Marinescu n-o cunoșteam dinainte pe fetiță**. Da, este adevărat, am avut o cameră în școală în care țineam obiectele pe care profesorii de serviciu le ridicau de la copiii care veneau îmbrăcați fisticchiu. Acum aud că fetița ar fi fost dezbrăcată în școală, dar ce dorii să fațeci, de ce legați cele două evenimente ? Nu, fetița n-a fost socată de noi, aici, vă asigur, familia e vinoată, am auzit că mama sau că tatăl ar fi vitregi. Gestul ei chiar așa se și explică, i-a fost frică să se întoarcă acasă, i-a fost frică de tatăl ori de mama vitregă, așa se explică... N-am fost la înmormîntare, ne-am ocupat de fetița cealaltă, să nu i se întimplă și ei ceva. Cred că gestul **Doinei Tălingă** se poate explica și prin ce a moștenit de la mama sa (! — n.r.). Am auzit că prima reacție, cind a aflat de sinucidere, a fost să se arunce și ea pe fereastră. Înseamnă că ideea asta e în familie (! — n.r.). Iar începeți cu obiectele acelea ? Ordinul trebuia respectat, nu ? Și dacă nu procedam așa, atunci cum altfel ? Da, au fost confiscate mai multe obiecte, n-avem o evidență a lor (subl. ns.). Dacă au fost de ordinul zecilor ? Or fi fost, nu știu. Ce anume ? Sacoșe, genți, blugi, pantofi cu toc înalt... Glumiți, cum să le trimitem acasă dezbrăcate ? Le dădeam halate, le încălțam cu tenisi... Scopul era ca părinții să vină aici la noi. Iar faceți legătura între faptul că a fost dezbrăcată și examen ? Nici nu știu cine a fost atunci profesor de serviciu, dar e sigur că n-a afectat-o chestia asta. Cum de unde știu ? Dacă n-a venit să și le ridice, înseamnă că n-a afectat-o nici pe ea, nici pe ai ei. Gestul n-o fi el pedagogic, dar trebuie făcut ceva... Tovarăsa **Marinescu** este foarte cumsecade, chiar îi reproșez uneori că este prea pupăcioasă cu elevele...“

Doina Dănculescu, profesoară de chimie și diriginta elevei D.T. : „Am auzit că atunci cind a ieșit, după ce a fost surprinsă copiind (!? — n.r.), și-a dat palme. La mine a avut note bune, pe un trimestru i-am scos chiar media 10, știa să facă probleme, nu știu de ce a vrut să copieze, oricum lua examenul ! De ce s-o fi sinucis ? Iubea foarte mult viața, am auzit că în dimineața examenului afirma că nu-i nimic dacă nu va reuși, că se încadrează muncitoare la APACA. Incidentul eu dezbrăcatul ? Era zi de colocvii și venise la școală cu blugi și cu o bluză. Colocviul se da în halat alb, pantof alb, calotă albă. Ea venise îmbrăcată ca pentru o excursie la munte. Portăreasa, doamna **Cojocaru**, a dus-o la doamna **Marinescu**, directoarea. Eu, cind am fost chemată în cabinet, Doinița era în halat, i se dăduse un halat ; nu-i adevărat că ar fi fost lăsată să alege din clasă în clasă cum susțin părinții... Cere părinți n-ar fi trebuit s-o lase să umble așa. Odată, chiar eu i-am confiscat saboții, erau deci avertizați. Blugi și bluza confiscate sint la mine — anunțați părinții că pot veni să-i ridice după 15 septembrie a.c., cind mă întorc din concediu. Am mai avut confiscate niște genți, niște saboți... În amindoi anii, fata a avut la purtare numai medii de zece. Doiniței îi era frică de maică-sa, era fata lui dintr-o căsătorie anterioară. Și dacă autobuzul acela 36 nu întirzia atîta... La urma urmei, Doinița era cam iresponsabilă. Am un bilet scris chiar de mina ei, într-o zi cind profesoara de matematică le vorbea despre conștiință, ea a notat către colega de bancă : „ce... mai e și conștiința asta ?“ De ce vorbea așa urît ? Tovarăsa directoare **Marinescu** se poartă cu elevele ca o mamă. E chiar prea bună. Exemple ? Ca să vă conving — dar să nu notați — ar fi putut să le exmatriculeze pe cele două fete care au rămas gravide, dar n-a făcut-o, le-a permis să vină, ne-a rugat să le ascultăm, să nu piardă anul...“

Constanța Bărboi, inspectoare în Ministerul Educației și Învățământului : „Trebuia să se procedeze cu tact, cu înțelegere. Nu mă miră să aud astfel de lucruri despre Liceul sanitar. Poți fi chiar o somitate, dacă te porți cu un plutonier de jandarmi nu valorezi nimic. Copilul are o personalitate care trebuie respectată, cit de cit, cu atît mai mult de către profesori cu cit, acum, copilul trăiește la școală mai mult decît acasă. Iar dacă ești farișeu, copilul te simte imediat. Apropo, oare cum vin îmbrăcate liceul profesoarele care, atunci cind sint de serviciu, confiscă brățari, blugi, saboți etc., etc. ? Și nu cumva în momentele acelea au și țigara în

gură ? Aspectul acesta nu este de neglijat. În nici un caz nu sint pentru traumatizarea elevilor. Actul pedagogic trebuie imbinat cu calitățile de părinte. Nu s-a procedat așa și s-a ajuns să se piardă un copil din toate punctele de vedere. Personal nici nu le-aș fi dat afară din examen“.

Virgiliu Noguea, director în Ministerul Educației și Învățământului : „Ordinele și normele trebuie aplicate unitar, fără derogări. Dacă însă la Liceul sanitar s-a ajuns ca elevii să fie dezbrăcați pentru ca să se respecte un ordin, nu se procedează corect. Cert, fata nu trebuia dezbrăcată, mai ales de către portăreasă, în prezența și în cabinetul directoarei **Marinescu**. În condițiile astea chiar mă întreb, de ce mai e directoare acolo ? ! Atunci să dăm regulamentele portarilor și să le aplice ei. Și tot cert e că nu numai copiii, ci și părinții trebuie să vegheze ca ordinele școlii să fie respectate“.

Tatiana Vejan, elevă, colegă și cea mai bună prietenă cu D.T. : „Eram în examen la aceeași masă cu Doinița. N-am văzut-o copiind. Scrisese mult, era pe a treia pagină cind tovarăsa directoare **Marinescu** i-a găsit foaia de carte sub lucrare. Întii au prins-o pe **Georgeta Tudorache**, apoi pe Doinița. Am auzit-o spunînd pe tovarăsa directoare că examenul lor a luat sfîrșit. N-a țipat la ele. Doinița n-a scos nici un cuvînt, amuțise, doar îi curgeau lacrimile. Fîind chiar lingă ușă am auzit mai tirziu — noi încă lucram, era pe la 9.30 — spunîndu-li-se să părăsească școala. Tonul era ceva mai ridicat. Lucrurile Doiniței rămăseseră înăuntru, toate ; mai tirziu i-am dus eu plasa acasă. Nu avea nici măcar un leu de autobuz, mi-a spus **Georgeta Tudorache** că i-ar fi dat ea un tichet pentru 36...“

Cu o săptămînă înainte tot eu am scos-o din incurcătură. Nu-i adevărat că aveam colocvii în ziua aceea, notele fuseseră deja puse, mediile încheiate. Doinița a venit însă în blugi și în bluză. Nu știu cum s-au petrecut lucrurile în cabinetul tovarăsei directoare, am văzut-o însă cind și cum a ieșit de acolo.

Era îmbrăcată într-un halat murdar, prea scurt și cam rupt. Era unul dintre halatele acelea folosite de noi la bucătărie. Doinița plîngea tare și mi-a spus că nu o să le uite niciodată pe doamna **Cojocaru** și pe doamna **Marinescu**. M-as fi dus eu să-i aduc haine de schimb, dar mama ei era la serviciu iar tatăl în delegație. Singura soluție : am luat un taxi și am adus-o la mine acasă. I-am dat o fustă și o bluză și apoi a plecat. De multe ori s-au confiscat lucruri în școală. Tatăl Doiniței este șofer la I.T.I.A., îi aducea lucruri foarte frumoase. Nu-i adevărat că îi era frică de părinți, n-au bătut-o niciodată. Nu-i era frică nici de examen, era cam a cincea din clasa noastră, n-ar fi avut nevoie să copieze. Eu cred că s-a omorît de rușine : și a întirziat și autobuzul 36...“

Precizări : A. Nu vrem să stabilim vinovății, nici să plasăm evenimentele în lanturi cauzale. Ceea ce putem afirma cu certitudine este că :

Normele privind admiterea în clasa a XI-a (treapta a II-a) de liceu, învățămîntul de zi și seral, pentru anul școlar 1979—1980 (aprobate prin Ordinul nr. 6406 din 8 mai 1979) sustin următoarele : **art. 55** — „Fraudele comise de candidați se sancționează cu scoaterea acestora din concurs pe baza hotărîrii președintelui comisiei“. Aici apar însă cîteva nedumeriri. 1. D.T. nu a fost văzută copiind. Nici de către profesorii supraveghețori, nici de către inspectori, nici de colege. De sub lucrarea ei și a colegei au fost scoase file rupte din carte. Cine poate sustine însă cu mina pe inimă că fraudele au fost comise ? Pentru că articolul 55 spune cum să fie pedepsite fraudele, nu intențiile. Or, frauda trebuia dovedită acolo, pe loc. 2. Nu s-a avut încredere în profesorii Liceului sanitar și au fost schimbați. De ce nu au fost însă schimbate și directoarea și directoarea adjunctă ? 3. Mai mult : cum de a fost posibil și din al cui ordin două inspectoare trimise „să ajute“ au fost puse în subordinea directoarei **Zidaru** și adjunctei **Marinescu** ? Pentru că, se știe, președintele comisiei dictează în asemenea împrejurări. Or, președinte a fost directoarea **Zidaru**. De ce n-a fost numită președinte una din inspectoare ?

B. Maria și **Constantin Tălingă** sint părinții buni ai fetei eleve Doinița Tălingă. În ce scop dorește școala să acrediteze ideea că unul dintre părinți ar fi fost vitreg ? Și dacă nu se urmărește nici un scop, atunci ce bază se poate pune pe așa-zisa cunoaștere a elevilor de către profesori ? Atunci ce stie dirigintele despre elevi dacă nu știe măcar elementarul lucru, anume, că este copilul părinților săi ?

C. Este adevărat că Ordinul 1085/18.09. 1976 precizează : „...Atît în școală cît și în afara acesteia nu vor fi admise neglijența și stridentele în ținuta și comportarea elevilor, atitudinile incompatibile cu calitatea de elev“.

Dar unde scrie că cei care nu respectă ordinul trebuie dezbrăcați cu forța ? Este adevărat că logica ne avertizează asupra unei greșeli clasice : „post hoc, ergo propter hoc“ (după aceasta, deci din cauza aceasta). Faptul că drama elevei D.T. a urmat actului umilitor la care a fost supusă atunci cind a fost dezbrăcată nu înseamnă că prima a fost cauza iar a doua — efect. Dar dacă ? Și mai e ceva : prea multe persoane din școală ne-au vorbit despre această autentică dramă din virful buzelor...
MIRCEA BUNEA

Eveniment cultural

Patru compozitori pe același disc

Discul STM-ECE 01503 reunește creațiile simfonice ale citorva dintre cei mai reprezentativi compozitori ai generației tinere. E vorba de Cornel Țăranu, Corneliu Dan Georgescu, Anton Zeman și Mihai Moldovan. Din acest motiv ne vom ocupa de creațiile lor pe rând.

Racordurile lui Cornel Țăranu extrag din realitatea imediată gesturi și sensuri care sînt exprimate prin noțiunea de racord, dar în același timp reprezintă, din punct de vedere muzical, racorduri de timbruri, de instrumente grupate vizind, prin omogenizarea unei paste sonore difuze, sonoritatea muzicii electronice. Ascultind lucrarea, ai impresia că legăturile dintre gesturi, obiecte, cauze, fenomene se petrec sub ochii noștri, ca în spațiul dens al liniilor de înaltă tensiune. Orchestra de cameră a Filarmonicii din Cluj-Napoca, dirijată de Mircea Cristescu, a interpretat cu mare rafinament și expresivitate această lucrare scrisă și dedicată de Cornel Țăranu instrumentiștilor care o compun.

Anton Zeman creează în *Izvoade I* o lucrare simfonică menită să reconstruiască genul rapsodic cu elemente de limbaj și de construcție specifice vremii în care trăim. Lucrarea e dominată de o rumoare, de un zumzet care dau impresia că lumina însăși e aceea care vibrează, care sună la atingere. O lume care freacă, care se cutremură în splendoare exalată această muzică elaborată ca o sinteză de motive folclorice, transfigurată în spiritul tradiției, fără stridente, fără agresivitate modernă cu orice preț. Momente de reculegere și de seninătate aducere aminte se îmbină cu evenimente pline de neliniște și dramatism. Magma sonoră e brusc agitată de ritmurile vivace ale dansurilor populare peste care curg iarăși apele vremii, vârlurile istoriei. Sinceritate în transfigurare și elocvență expresivă — acestea sînt dominantele lucrării desfășurate cinematografic, cu unele structuri rămase doar în stadiul de enunț, de prefigurare, de sugestie. *Izvodire* înseamnă în concepția autorului travaliu acesta de transpunere a ideilor muzicale încă vagi, încă turburi, într-o formă de expresie împlinită, armonioasă și convingătoare, pe un fond impresionist și accesibil, printr-o nuanțare a detaliului domnă de un bijutier. Dirijorul Ion Baciu și orchestra Filarmonicii „Moldova” din Iași redau tulburător esențele acestei partituri distinse cu premiul de creație al Uniunii compozitorilor pe anul 1971.

Pianissimo de Corneliu Dan Georgescu — lucrare pentru orchestră simfonică — înregistrează aproape statistic cîteva motive folclorice fundamentale, în grupări de sunete înrudite, dispuse în jurul unor arhetipuri și desfășurate proporțional în timp. Motivele sînt parcă descompuse, dezintegrate și apoi recompuse într-un bloc sonor unitar, urmîrind nu atât o evoluție, o devenire, cît structurarea lor într-o armonie statică, picturală. Senzația e că această muzică e visată de cineva prin somn, ca într-un joc fantastic, într-o obsesie de perpetuum mobile. Ai impresia că orice obiect din jur-impresurului nostru atins de această muzică începe să vibreze, să sune, să cînte la rîndul lui, într-o halucinantă și totuși atent controlată armonie cromatică. Se naște astfel o muzică fără culminații dramatice și accente paroxistice care lasă auditorului într-o stare de liniște, de reculegere și contemplație. În interpretarea orchestrei Radioteleviziunii dirijată de Emanoil Elenescu, excepționala lucrare a lui Corneliu Dan Georgescu reprezintă un adevărat monument sonor.

Suita pentru cor de copii și orchestră intitulată *Proverbe și ghicitori* a lui Mihai Moldovan pare un joc de recreație, de vacanță. Orchestrația e simplă, nu depășește posibilitățile de interpretare ale unor instrumentiști dintr-o școală de muzică, strecurînd elemente voalate de pedagogie muzicală cum ar fi: aleatorism, armonie modală, sunete nedeterminate. Discursul muzical reprezintă un amestec savant distilat de exclamații și interjecții, de tonuri burlești, bufie, pe lingă armonii suave, incantații polifonice, de castel gotic. Instrumentele se dezlanțuie într-o dezordine provocată, bine temperată, printre care proverbe cum ar fi: „Cu o floare nu se face primăvară” sau „Nebunii tulbură apa, iar înțelepții pescuiesc”, se imprimă spectaculos în memorie și îndeamnă la meditație cu subtext. Păcat că din punct de vedere tehnic această înregistrare din concert (interpretată corul de copii al Radioteleviziunii, dirijată de Elena Viciă și Filarmonica George Enescu, dirijată magistral de Emil Simon) face aproape inteligibil textul cîntat și rostii.

Tulnicile — piesă pentru orchestră simfonică, scrisă tot de Mihai Moldovan — vin parcă din adîncuri, din văi și munți, din ape și păduri transilvane, printr-un spațiu de legendă și de mit, trezind o lume mirifică din somn, relevînd un timp de taină și de vis. Opt corni, clopotele, instrumentele grave ale orchestrei de coarde, flautii repetă la nesfîrșit cîteva formule ritmico-melodice extrase din semnalele tradiționale ale tulnicilor și fluierelor ancestrale. Tulnicile sînt obsedante, solemne, devastatoare făcînd să vibreze clopotele, streșinile, pridvoarele limpezii de case risipite prin istorie. În cîntecul lor se simte o mare bucurie și o nevoie de comunicare nestăvilită, patetică, robustă, o chemare la luptă care se stinge și se reaprinde ca focurile de odinică pe culmi. Alternanța dintre starea de veghe, de neliniște și starea de grație și de uimire te face să urmărești desfășurarea sonorităților cu sufletul la gură. Orchestra simfonică a Radioteleviziunii dirijată de Emanoil Elenescu redă monumental pe disc această piesă de referință pentru muzica contemporană românească, a lui Mihai Moldovan, lucrare care s-a bucurat de aprecieri entuziaste în țară și în sălile de concert ale Ungariei, Cehoslovaciei, Spaniei, Poloniei și Uniunii Sovietice.

ADRIAN DOHOTARU ■

Faptele și vorbele

„Un anotimp în Infern” și „Iuminările”

lui Rimbaud pe românește

Dacă există o Kaaba a poeziei moderne, acest sanctuar adăpostește, sigur, „Iuminările” lui Arthur Rimbaud, ele alcătuiind sacra piatră neagră, căzută din cer ca un mesaj tainic, extraterestru.

A întreprinde neapărat pelerinajul care să-ți dea prilejul de a o contempla vrăjit, e nevoia oricui vrea să înțeleagă cum a fost preschimbată fundamental lirica mondială în ultimele zece decenii.

Dar dacă necunoașterea limbii franceze le închide unora, la noi, drumul spre Mecca poeziei moderne? Putința miraculoasă de a săvîrși totuși această călătorie indispensabilă o au acum, a doua oară, mulțumită traducerii pe care a realizat-o Tașcu Gheorghiu. Ca și în cazul „Cîntecelor lui Maldoror”, el a deschis graiului românesc o nouă poartă către marile laboratoare ale alchimiei verbului.

Începutul îl făcuse în 1945 Ion Frunzetti și nu cu puțin reușite demne de toată lauda. După el, o versiune excelentă și integrală a dat-o regretatul Argintescu-Amza, în 1968. Iată acum încă o tălmăcire completă; Tașcu Gheorghiu a dus iarăși pînă la capăt actul său de devoțiune pentru altul din poezii care intruchipează supremația lui iubiri. Să-i fim recunoscători.

Orice traducere poetică, într-adevăr izbutită, presupune o vocație nemăturisită de utopist. Fără aceasta (concepută ca o strădanie increzătoare, tenace, în transpunerea ideală) nici o realizare de seamă pe tărîmul difuzării culturii nu e posibilă. Dar, asemeni tuturor ambițiilor utopice implică și o anumită cruzime. Trebuie să ai curajul sacrificării amănuntului pentru funcționalitatea ansamblului. Nu toată suprafața unui text literar, chiar genial, vreau să spun (comițînd o mare erezie față de doctorul structuralismului), are o egală încărcătură artistică. Există anumite „noduri” sau „nervuri” poetice. Intuiția creatoare e a le dibăci și salva pe ele cu orice preț. Iar în această pricoperă a alegerii dureroase, însă decise, se vădese arta traducătorului inspirat de poezie.

Taşcu Gheorghiu o posedă cu prisosință și se dovedește că e așa (a cita oară?). În cazul „Iuminărilor”, inteligenta prefațatură a volumului, Irina Mavrodin, atrage atenția asupra literalității. E adevărat, o reclamă la lectură și Rimbaud însuși, dar după umila mea părere, nu aceasta constituia principala piedică de bi-

ruit. Mi-aș permite să spun că, la traducere, pluralitatea semantică „în toate sensurile” a unei limbi e imposibil de păstrat și reprezintă doar nobila utopie menționată anterior. Dealtfel, acolo unde Tașcu Gheorghiu îi e prea credincios: „Nu mă cred imbarcat pentru o nuntă...” (Je ne me crois pas embarqué pour une noce) pag. 23, sau „fără ortograf...” (sans orthographe) pag. 218, sau „păli ferestrele” (blèmes les fenêtres) pag. 53, greșește, din fericiție însă, foarte rar. Iși ia și destule libertăți față de literalitate, fiindcă „reître” nu înseamnă „cavaler mercenar”, ci simplu „călare mercenar”, „patois” — „dialec” și nu „jargon”, „Chanson de la plus haute tour”, „Cîntecul turnului celui mai înalt” și nu „Cîntec de pe turnul cel mai înalt” iar „pissotière”, „latrină”, nu „tîn-tînă”.

Dar adevăratele dificultăți ale tălmăcirii se află în altă parte și Tașcu Gheorghiu le biruie cu brio. În primul rînd este vorba de ritmurile frazelor. Aceste texte sînt redactate într-un tempo derăsc. Sa cade, exclamații, schimbări neașteptate de direcție ale gândirii, salturi mortale pe tărîmul imaginației, tensiuni interioare teribile, sfîșieri și nonșalante. „Iuminările” sînt „fulgurații”, aprinderi vizionare intense și scurte, cu o extraordinară forță revelatoare și ea trebuie fixată în scris, pe cit o îngăduie foarte limitatul moment de contemplație zguduitoare (epifania). Cum le-a elaborat efectiv Rimbaud nu contează. Senzația la lectură se cuvine neapărat să fie aceasta și Tașcu Gheorghiu o realizează. „Un anotimp în Infern” reușește să transmită și patetismul acestei confesiuni atroce, autoflagelantă și totodată mușcătoare, sarcastică, rea, incandescentă și rece.

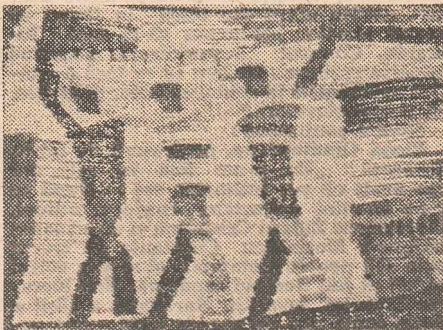
Încordările sînt păstrate neștirbite, rupturile intervin mereu și (nicicînd) textul totuși curge, lăsînd impresia spontaneității, articulării fără cusur, niciodată căsnită. Mă impac mai puțin de aceea doar cu unele pasagore tributuri plătite gusturilor „mateine” cunoscute ale traducătorului. De ce, „cum nu se mai are trebuință”, pentru: „comme il n'en faut plus”? De ce „rivnire” pentru „voeu”? sau de ce „scarlate”, termen românesc căutat, pentru omonimul franțuzesc „écarlates”? Și în nici un caz „Drôle de ménage” = „Deocheată împerechere”. Tîn însă prea mult la Tașcu Gheorghiu ca să nu-l respect asemenea mici ticuri „mateine”.

În al doilea rînd, Rimbaud obține o mare concentrație a exprimării, fără să si-luiască nicăieri sintaxa. Formulările lui sînt de o lapidaritate gnomică, păstrîndu-și un perfect firesc. Cele versificate, fascinant urechea cu savante incantații sonice, dar păstrînd fluentă versului popular, sînt aproape intraducibile. Tașcu Gheorghiu s-a încumetat să încerce a le trece pe românește izbutind nu o dată: „Readusă-i mie! / Ce? — N-treaga vecie”. (Elle est retrouvée / / Qui? / l'Éternité?)

Multe alte propoziții din același text au devenit, iarăși prin condensare și forță sentențioasă, adevărate lozinci poetice. Suprarealității le-au înscris pe stîndardele lor și alții, la fel, după ei. Nu puțin îi reușesc lui Tașcu Gheorghiu admirabil și le-am citit cu o puternică emoție, sunînd fără cusur în limba noastră: „Da, ora cea nouă e cel puțin severă”, „Singelescat imi fumează pe față”, „Adevărata viață e absentă”, „O tinerețe săzalată”, eroică, fabuloasă, de scris pe frunze de aur”, „Iată vremea ASASINILOR”. Să sfîrșesc, închinînd pentru înfăptuitorul acestei reînscrisuri poetice, în manieră rimbaudiană: „Am dat pe gît o strașnică înghitură de otravă”.

— Da, de trei ori fie binecuvîntat gîndul că mi-a venit — și adaug eu, cel care i-a dăruit cititorului român paharul.

OV. S. CROHMALNICEANU ■

ILEANA BOROȘ : Manifest

3 CAP LIMPEDE

MOARTEA ULTIMULUI GOLAN

Simbătă seară actori ai Teatrului Național din București și spectatori s-au despărțit frumos și tandru. Se terminase spectacolul cu *Moartea ultimului golan* și oamenii ai muncii — și actorii, și spectatorii — s-au îndreptat spre casele lor. Despărțirea aceasta mișcătoare nu are, într-un fel, nimic comun cu piesa, ea este o despărțire care, cum se știe, are legile ei necuprinse în Mersul trenurilor ci în alte forme de transport superioare — poezie, proză, dramaturgie.

Piesa lui Virgil Stoescu a ajuns la spectacolul cu numărul 260 și se joacă la Național din 1970. Ea nu este o piesă mare și cu atât mai puțin una clasică! Pornind de la o confuzie doar literară — deosebirea de structură

dintre un golan și un derbedeu — se derulează apoi cu niște locuri comune care pot părea fie curaj, fie satiră dar nu sînt decît un fel de haz discutabil. Ne temem că nu trebuie sub nici o formă — deci nici sub forma aceasta — să decrețezi golani pe Columb și Napoleon cum se procedează în piesă. Un fel de pușlama face un fel de filozofie a vieții înțelegă ca bunăstare fără muncă. Pentru un golan însă e puțin. „Ultimul golan”, Dinu, este urmat cu supunere de un „scutier” cam cretin al cărui loc exact pare cercul și nicidocum teatrul. Crezînd într-o minciună, cum că una din nenumăratele sale victime ar fi fata de ministru, Dinu se deplasează la Zăriștea (localitate de care n-am prea auzit) unde fiica ministrului pune la cale realizarea planului la toți indicatorii, ba mai propune și juste și severe economii. Luat drept gînerule ministrului de către conducerea uzinei,

Dinu obține tot confortul ba chiar organizează pe o cale civil-militar-sportivă și recuperarea unui derbedeu. Ba-l chiar îndeamnă, deși „organ neales”, să se însoare, să plece în concediu, să ia un apartament. Adică, în parte, treburi de origine sindicală.

Vine însă tata-socru, ministrul, care, înțeleg, bine îmbrăcat și rămas puțin în urmă căci zbiară la subalterni, analizează rapid situația, dă soluții și chiar clarifică lucrurile cu Dinu. Nu numai că nu are nici o fată, dar îl pare chiar rău pentru această regretabilă omisiune.

Deși distrus, Dinu schimbă complet macazul și declară că „asta e fata pe care am iubit-o”. Și deci ultimul golan... moare. Într-o comedie, fie ea de bulevard, trebuie să existe ceva cu adevărat esențial de satirizat și totodată trebuie acreditată o idee mare, luminoasă. Aici nu se ciocnește nici un caracter cu altul, ci dim-

potrivă — Dinu este ajutat de toți ceilalți să-l iasă pasiența. Vrem să spunem că piesei îi lipsește subtilitatea și din această cauză ne întilnim cu băscălia și nu cu umorul. Sîmțirea risului cu orice preț reușește la firile mai slabe dar nu intră în sfera esteticului. Actorii Iilina Tomoșeanu, Constantin Stănescu, Aimée Iacobescu, Costel Constantin, Janina Tomescu, Gheorghe Cristescu joacă frumos și se sîmte contribuția lor la scriitura actuală a piesei. Nu lipsită de unele virtuți, aureolată de jocul artiștilor, „Moartea ultimului golan” poate ieși de pe „diată” cu fruntea sus sau poate rămîne. Cu riscurile pe care le-am enumerat și cu acela pe care nu l-am pomenit. Al trimiterii spre zona simpatului a unor fapte ce se constituie, cum însuși autorul spune, ca fiind „certate cu etica societății noastre”.

EUGEN SECELEANU ■

CARTE

O apariție remarcabilă la „Univers”: Constantin Tsatsos — *Filosofia socială a vechilor greci*. Cităm din cuvîntul autorului către cititorii din România: „Acum, cînd relațiile culturale dintre România și Grecia se dezvoltă într-un ritm atât de rapid, cred că ideea Editurii „Univers” de a traduce studiul unui filosof grec asupra filosofiei antice grecești este în folosul ambelor țări. Adaugă ceva util acestor relații și ajută la mai buna înțelegere dintre cele două popoare”.

„Fie ca această carte, se arată în continuare, să reprezinte un salut călduros din partea unui prieten al poporului român adresat mai ales tinerilor studenți români în filosofie dar care poate să intereseze și pe orice cercetător care se ocupă cu problemele fundamentale ale vieții...”

Traducerea aparține Liel Brad. Prefața: Romul Munteanu ● Volumul cu numărul 1011 din B.P.T. (Editura „Minerva”) este *Ingerul înmecat* de Moldova György. „Ingerul înmecat”, ca și în altele, Moldova György relatează întâmplările deceniului șase din Ungaria. Această perioadă, și îndeosebi evenimentele anului 1956, reprezintă o preocupare constantă a autorului, el revine de nenumărate ori asupra ei, încercînd de fiecare dată să aducă noi nuanțe, să înțeleagă și să explice ce s-a întimplat atunci — scrie George Timcu în prefața sa. Traducerea este semnată de Al. Pezderka ● În librărie, un roman de Henriette Yvonne Stahl: *Steaus robilor* ● Mircea Anghelescu a îngrijit o ediție din scrierile lui Dimitrie Ralet: *Suvenire și impresii de călătorie în România, Bulgaria, Constantinopol*. Volumul a apărut în colecția *Restituție* ● Octavian Buhociu este autorul unei lucrări des-

Vorbite și scrieți
românește

Verbe în context

Circulă în românește — dealtfel, ca și în alte limbi — anumite verbe formate cu unul dintre elementele de compunere co- și con-, înscăună — și primul și cejăalt — împreună cu, alături de, laolaltă.

Dintre verbele alcătuite cu co-, menționez pe a coabita (a locui, a trăi împreună) și pe a coexista (a exista în același timp sau împreună cu...), iar dintre cele în compunerea cărora intră con-, amintesc pe a conviețui cu sensul de a coabita.

Din termenii explicației asupra fiecăruia dintre verbele amintite, rezultă că accepția acestora este nuanțată adverbial, că implică, deci, ideea de împreună cu..., alături de... laolaltă. Subliniez că ideea aceasta este implicată și, ca atare, ea nu mai trebuie enunțată atunci când folosim respectivele verbe, căci altfel ne exprimăm pleonastic.

Cu toate acestea, nu o dată poți auzi pe careva spunând că o anumită persoană — sau cea care vorbește — a conviețuit ori conviețuiește împreună cu...

Cit privește celelalte verbe formate cu co-, e de remarcat că situația lor nu se deosebește de cea la care ne-am referit. De pildă, a coabita, sinonimul neologic al lui a conviețui, nu se lasă mai prejos de...confratele său, căci iată cum l-am întâlnit în cronică plastică a unui săptămânal literar: „...a transforma în pictură detalii cotidiene, făcându-le să coabiteze cu o senină stare de bucurie...”

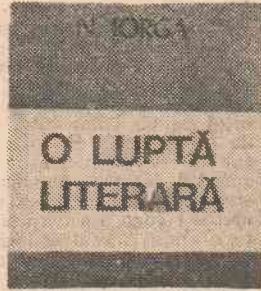
Dar, mai curios mi se pare că o asemenea flagrantă greșală să poată apărea până și într-o lucrare intitulată Istoria lingvisticii românești (1968), în care, la pagina 217, se pot citi următoarele: „...coexista ceea ce se numește de obicei în lingvistica tradițională alături de cea modernă...”

Capitolul din care am citat acest pasaj are doi autori: ei, desigur, ar putea spune, în limbajul ce le este propriu, că numele unuia...coexistă alături de al celuilalt... În pasaje de felul celor citate, construcția corectă este: „cutare și cutare (persoană sau lucru) coexistă”, iar nu: „cutare coexistă împreună cu (alături de)...”

N. MIHĂESCU ■

Un eveniment editorial:

„O luptă literară” de N. Iorga într-o ediție excepțională

În urmă cu 65 de ani, în tipografia din Vălenii de Munte a lui Nicolae Iorga apărea primul volum al culegerii **O luptă literară**, urmat în 1916 de-al doilea volum. Cărturarul adunase și reedita în momente cu totul neprielnice (inceputul primului război mondial și ajunul angajării României în lupta decisivă pentru desăvârșirea unității naționale) articolele pe care le publicase în revista sa **Sămănătorul** în anii 1903—1906. Autorul era conștient de „nenorocul” ediției sale publicate „în ceasuri grele,

cu sumbre perspective”. De ce nu rezistase obișnuitei sale deprinderi de a-și republica în volum articolele din presa politică sau culturală, într-un moment în care atenția opiniei publice era îndreptată către probleme incomparabil mai grave decât destinul **Sămănătorului**? Valeriu și Sanda Răpeanu. îngrijitorii noi ediții a cărții, publicată cu importanță adăosuri și un valoros aparat critic în Editura „Minerva”, refuză să facă supoziții cu privire la rațiunile ediției din 1914—1916. Ei și-au dat în schimb seama de faptul că în perspectiva a peste șase decenii cartea a dobândit un incomparabil mai mare interes ca document de istorie literară, și adevărul este că specialist sau obișnuit iubitor de cultură, orice cititor va găsi în paginile lui Iorga satisfacție pentru curiozitatea lui intelectuală și delectarea unei lecturi de calitate.

Ediția lui Nicolae Iorga se compunea — cum arătam mai sus — din articolele și cronicile din „**Sămănătorul**” publicate până în 1906; editorii de azi au completat ediția — așa cum arată — „cu vasi totalitatea textelor rămase netipărite în volum din paginile revistei „**Sămănătorul**”. Au fost lăsate deoparte doar câteva articole și cronici „care transformau discuția literară în porniri xenofobe, pamfletare, de un nivel ce nu caracterizează pe adevăratul savant Nicolae Iorga, și nu aduceau nici un plus la înțelegerea personalității sale, a ideologiei și a curentului”.

Editorii dau titlurile acestor articole omise, procedeu excelent care vădește încă o dată seriozitatea editiei.

Preocuparea lui N. Iorga de a urmări până în cele mai mărunte manifestări viața culturală românească a timpului său, exercitând nu numai funcțiune de cronicar, dar, în același timp, de cenzor și îndrumător, face din culegerea de articole **O luptă literară**, un adevărat jurnal al vieții spirituale de pe întreg pământul românesc (asașdar și din Transilvania, Banat, Bucovina etc.) din anii 1903—1906. Aproape totul a fost consemnat de neobositul cronicar: apariții de cărți (importante sau mai puțin importante), comemorări, expoziții, activitatea instituțiilor de cultură, spectacole, festivaluri, decese de personalități etc. În afara faptelor culturale ca atare, de valoare inegală potrivit criteriilor noastre de azi, multe nereținute în activul culturii românești, dar a căror integrare în acest urias reportaj literar exercită o anumită fascinație pentru că restituie o ambianță de viață spirituală cu luminile și umbrele ei, desigur că cele mai interesante articole ale lui Iorga sint cele programatice, dezbaterile de idei, luările de pozitie, care, poate ar fi trebuit, chiar nerespectând economia inițială a cărții, grupate într-o diviziune anume. Valeriu Răpeanu însuși a fost conștient de această necesitate, pentru că în studiul introductiv izolează ideile mari ale lui Iorga ca teoretician al **Sămănătorului** și promotor al unei „estetici morale”.

Nu vom rezuma aici analizele pe care reputatul critic le face ideilor și atitudinilor lui Iorga, ideolog al „sămănătorismului”. Sentimentul cititorului acestor două volume dense, totalizând 900 de pagini, este acela al unei opere întemeiate pe intuiție, patriotism și bun-simț mai degrabă decât pe concepția sistematică a unui filosof al culturii. Este fără îndoială inutil de reamintit dragostea lui Iorga pentru țărănime și dorința lui de a contribui la îmbunătățirea clasei sociale celei mai numeroase și oropsite din România vechiului regat (articolele sale sint scrise în anii imediat premergători Răscoalei din 1907). Soluția gravelor probleme cu care era confruntată societatea românească de atunci (și pentru „multimile de la sate”, în primul rind „veșnica frică a foamei”) era „pentru Iorga „o viață dominată de țărănime”, cu oameni „mai întreprinzători, mai activi, mai îndrăzneți”.

Iorga milita pentru pregătirea prin educație și cultură a „unei populații rurale luminate, unei Românii sătești libere de prejudecăți, de temeri, de sfiala dobitocească a omului care a fost injurat prea mult, an de an și veac de veac”. Doc-

trina identificabilă în paginile **Sămănătorului** derivă din aceste mari convingeri, fie în luarea de atitudine împotriva „partidelor de căpătuală, a tuturor partidelor de exploatare, bandelor de gheseft — liberal și conservator — care ne-au adus unde sintem”, fie cind se măsoară creațiile culturale ale timpului cu criteriile decisive pentru Iorga ale „esteticii morale”. Îndeosebi acest al doilea aspect al sămănătorismului i-a adus — cum știm — trista reputație de curent literar care a produs sau exaltat mediocrități. Recitind, azi, aprecierile lui Iorga despre cutare sau cutare scriitor, publicist român, conferință sau broșură — care au reținut efemer atenția culturii românești a anilor 1903—1906 nu putem, firește, reține zimbul indulgent față de pronosticurile ilustrului istoric cu privire la cariera literară a unor autori, în mod evident lipsiți de har, dar care prin tematică sau îndemnuri morale puteau câștiga adevărul lui Iorga. A se vedea, de pildă (cităm la întâmplare) ce viitor promitea Iorga poetei-profesoare Maria Cioban din Arad pentru **Poeziile** sale din 1905, sau scriitorului ardelean Lucian Balcea, pentru romanul său **Năvăliri barbare** tipărit în 1906. Dar nu e mai puțin adevărat că parcurgerea acestei culegeri de articole rămîne instructivă pentru partea luminoasă a curentului sămănătorist și a convingerilor lui Iorga, pozitive, valoroase ca argumente de continuitate în opera culturală românească de azi.

Increderea în rosturile majore ale educației și culturii, rechemarea stăruitoare a atenției către temele capitale de reflecție ale conștiinței românești, denunțarea injustițiilor sociale, pledoaria constantă — pentru etică și echitate în raporturile umane erau coordonate ale mișcării sămănătoriste care ar fi putut în mod evident exercita un incomparabil mai eficient impact asupra societății și culturii românești în alte condiții de dezvoltare a mișcării intelectuale, spiritului critic și educației estetice.

Din cele două volume editate de Valeriu și Sanda Răpeanu, se poate cu ușurință extrage substanța unei plachete cu prinzind ideile și judecățile de valabilitate pentru cultura românească de azi. Degajate din molozul atitor manifestări culturale derizorii, care nu mai pot interesa azi decit prin pitorescul lor, aceste pagini ne-ar evidenția admirabil o continuitate de gândire și luptă definitorie pentru cultura românească modernă și contemporană.

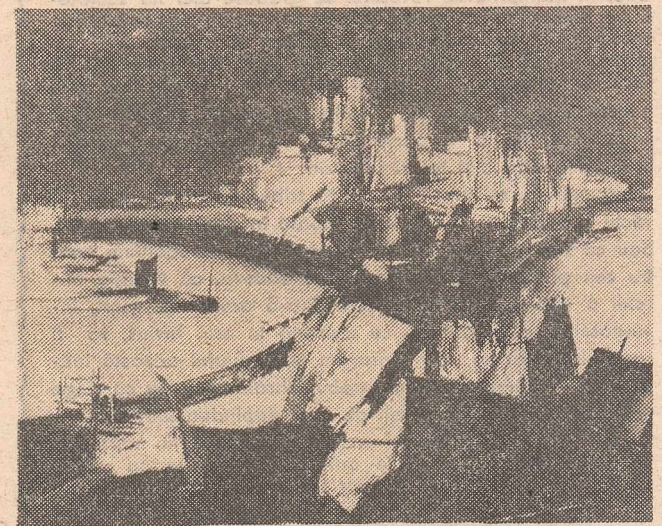
Eforturile lui Valeriu și ale Sandei Răpeanu de a reactualiza **O luptă literară** scuturind praful unor colecții din **Sămănătorul** greu accesibile prin raritatea lor, merită toată aprecierea celor interesați nu numai de critica unui curent cultural controversat, ci de istoria ideilor în România.

Împreună cu studiul introductiv, notele și comentariile lui Valeriu Răpeanu, laborioase, întocmite cu acribia cunoscută a criticului, conferă ediției calitatea de instrument documentar și științific.

VIRGIL CÂDEA ■

BRĂDUȚ COVALIU : Piinea

UNGAR NICOLAE : Portul

CAP LIMPEDE ●

pre Folclorul de iarnă, ziorile și poezia păstoraască. „Sufletul românesc dispune de surse ce-i vin din foarte vechi straturi istorice și preistorice. Puține sint popoarele azi, a căror conștiință istorică de mai multe secole să mai aibă încă vie și în circulație dinamică credințele ce le erau suflet și conștiință acum o mie sau două mii de ani, ca poporul nostru. Materialele pe care le aducem în dezbateri, rituri, mituri, expresia acestora în poezia lirică, epică, susțin proiectarea trecutului în timpul modern și vădese puterea tradiției și virtutea creatoare a sufletului românesc — afirmă cercetătorul ● Critica literară de I. H. Rădulescu reuneste „acum întia oară într-un singur volum articolele reprezentative de critică, teorie și istorie literară” ale autorului. Ediție, prefață, note, glosar și indice de Aurel Sasu.

PATRIMONIUL

Spicium, pentru cititorii noștri, câteva din achizițiile de excepție care au îmbogățit colecțiile de artă națională de la unele muzee din țară. Ele demonstrează atit căutările asidue prin colecțiile particulare din Capitală și din diferitele orașe ale patriei, cit și aplicarea exactă a prevederilor Legii ocrotirii patrimoniului cultural național (Legea nr. 63/1974).

Astfel, pentru Muzeul de artă al Republicii Socialiste România, au fost reținute două lucrări de Lascăr Vorel, intitulate „Scenă de cafe-concert”, tabloul „Curtea de Argeș”, semnat de Carol Popp de Szathmary și datat 1886, o acuarică de Sava Henția („Căruța țărănească cu doi cai”),

datată 1902, și un bronz („Fetița șezind”) de Oscar Han.

Pentru Muzeul de artă din Cluj-Napoca, semnificative sint lucrările de importanță documentară, semnate de Mișu Popp („Autoportret”, „Tata” și „Mama”) și de Octavian Smighelschi („Autoportret” și „Portretul soției”), o gravură executată de Th. Aman, intitulată „Lăutari”, o mapă cu 11 litografii semnate de Leon Alex, în fine, lucrările „Femeie pe plajă” de Gh. Petrașcu și „Portret de femeie” de N. Vermont.

Muzeul de artă din Constanța și-a întregit colecția sa cu două peisaje dobrogene, semnate de Lucian Grigorescu și N. Tonitza, două nuduri executate de Th. Pallady și N. Tonitza, o „Natură statică”: de H. Catargi, „Tăurașul” de I. Țuculescu și un „Peisaj” de Th. Pallady.

ROMULUS ANTONESCU ■

● Produs al improvizării și hazardului, sau, dimpotrivă, al studiului metodic, documentarul cinematografic își justifică existența, de fiecare dată, numai prin mijlocirea faptului de viață, atribut esențial al genului, investit în egală măsură cu forță de sugestie și capacitatea de informare. Amatorii de performanțe ne-au oferit nu o dată pelicule lipsite de comentarii și recuzită sonoră, lăsind spectatorului întregul arbitraj ideatic.

Ne-am amintit aceste adevăruri elementare, înscrise în orice abecedar al creației cinematografice, comparind între ele câteva din documentarele programate săptămîna trecută pe micul ecran. Ne referim, în primul rind, la cel de-al 5-lea episod al ciclului „Calea eroilor”, realizat de Aristide Buhoiu, cu totul

remarcabil prin nouțatea informației și densitatea comentariului, prin întreaga suită de fapte și documente inedite descoperite la fața locului, prin osirdia și studiul etic al reporterului. Tocmai de aceea, filmul se constituie într-un veritabil document al istoriei naționale, relevant prin bogatele mărturii privind rolul și importanța aeronauticii și trupelor de căi ferate ale armatei române în această etapă a luptei antihitleriste, desfășurate pe teritoriul Austriei. La capitolul succese vom mai aminti apoi emisiunea „Energia — o problemă la scară mondială”, ancheta internațională de Andrei Banc și Radu Cimponeriu, gîndită și realizată cu instrumentele și mijloacele documentarului cinematografic, comentariului revenindu-i, și în acest caz, meritul de a completa și nu de a se substitui imaginilor filmate.

Ceea ce nu se întîmplă totdeauna. Nesocotirea acestor reguli conduce fatalmente la producții hibride, inconsistente, în care materialul faptic este literalmente strivit sub torontul de vorbe gratuite. Călcînd mereu alături de cursul imaginilor, furat de metaforă și piruete lexicale, comentatorul uită, pur și simplu, că datorează spectatorului și explicații elementare. Greșeala aparține, de obicei, copilăriei filmului documentar și nu rareori artiștilor cuvîntului, care abordînd fără meșteșug filmul faptic, realizează două opere distincte: una filmată și alta vorbită. Să ne închipuim că un crainic sportiv ar prezenta desfășurarea unui meci de fotbal, cîntînd la mandolină sau dezlegînd cu voce tare cuvînte încruciate și vom avea, în linii îngroșate, dimensiunea erorii.

LIVIU TIMBUS ■

„Caminante”

Jurnal mexican (75)

Moartea miturilor

Apa oceanului e verzuie și caldă. Înnoți, pe urmă stai să te usuci la soare, te întorci în apă, te usuci iar, după care începi să rotești privirea căutând ceva, o cunoștință, un amănunt care să te smulgă din acest pustiu luminos, uitând că te afli în Mexic. Lumina amiezii flutură deasupra ca o amintire nesigură. Iți amintești totuși că în Europa zeii antici au fost învinși nu în Olimp, ci în lupta dintre Constantin și Maxentiu. Aceasta explică de ce după atâtea secole buzele de marmură ale lui Apolo mai surd încă la Delfi, iar vintul șoptește și azi unei Pythii absente sunete ciudate, mai enigmatice decât soarta. Dar dincolo de statui și de vechile sanctuare căzute în ruine, în Europa miturile au murit. Nimeni n-o mai așteaptă pe Afrodita pe țărmul mărilor. Și chiar ideea de frumusețe s-a transformat. Afrodita nu mai are încredere în trupul ei. A descoperit pudoarea și casa de mode „Dior”. Zeița a devenit femeie. Iar Apolo un curtezan oarecare. Căci nu în ruine au murit zeii, ci în alcovuri.

Gălesc în nisip un șarpe mort, de argilă. Pe trupul lui se mai văd urmele solzilor care vor să sugereze aripile. Așadar, Quetzalcóatl. Argila e roasă de apa sărată a oceanului și de nisip. În gura întredeschisă și în orbitele goale sint alge. Pescărușii dau ocol în aer și nu m-aș mira ca unul dintre ei, după ce vom pleca, să se repeadă la șarpele de argilă lovindu-l cu ciocul, confundându-l cu un șarpe mort.

Pentru cineva care reduce mitul la poveste, acest șarpe primitiv nu e decât semnul unei lumi naive. Șerpi inaripați? Quetzalcóatl abia dacă mai smulge unora dintre cei ce străbat Mexicul un zimbet indulgent. Și am fi tentați să credem că și aici s-a petrecut ceea ce s-a petrecut pe țărmurile unde din zei n-au mai rămas decât cioburi de marmură.

Dar vorba lui Hesiod, nu este înțelept a fi prea înțelept. Prea multă măsură strică. Iată ce m-a învățat Mexicul. Mi-a arătat vulcanii, jungla, ploile violente, sărbătorile zgomo-toase, ruinele înșorite, pentru a adăuga mereu că fără pasiune această țară ar fi tristă. Că împotriva primejdiilor un adevărat macho găsește un singur remediu: să sfideze și mai mult riscurile. Moartea? Ei bine, omul n-a pregetat să ridice piramide orgolioase. Singurătatea? Cu atât mai pă-timașe vor fi sărbătorile. Și parcă aud pe această plajă cum scrișnește nisipul sub copitele cailor oprți brusci, în aplauzele multimei, la spectacolele oferite de charros. Căci în întimpinarea Afroditei se grăbesc aici ni sculptorii, ci tinerii cu sombreto, foarte mindri de costumele lor, călcând plini de importanță și urmați de o orchestră de mariachis. O serenadă o va hotări pe zeița frumuseții că locul ei nu este în muzeu printre statui, ci printre cei care se stropesc cu apă din valurile înspumate. Miturile sint încă vii în Mexic și oamenii au nevoie de ele pentru a trăi, nu pentru a-și folosi fantezia.

Intr-adevăr, nu faptul că există triburi în Mexic unde zei vechi sint cinstiți ca odinioară merită în primul rând reținut. Sau că sfinții catolici nu sint uneori decât pseudonime pentru zeii primitivi. Mai important e altceva, că vocația mitului a rămas aproape intactă. Intr-o arenă de sport, învingătorul se transformă cu ușurință în zeu. Invins, va fi apoi uitat, dar să nu-i reproșăm mexicanului această infidelitate. Foamea lui de mit trebuie hrănită mereu cu sînge proaspăt, ca odinioară zeii de care depindea universul.

Aici n-a mirat pe nimeni probabil să afle că în nopțile ei sponiole, sfința Tereza se adresa lui Hristos ca unui amant „A muri, a muri... Vivir sin ti no puedo”. Și Mexicul însuși are imaginea șarpelui inaripat. Jumătate umbră și jumătate aripă. Țărîna și cer. Singurătate și soare. Intre ruine, înflorește nopalul. Noaptea, Quetzalcóatl se înalță, poate, pentru a străluci spre dimineață pe cer. Apoi cînd zorii incendiază oceanul, el se reîntoarce obosit în statui. Nicăieri n-am înțeles mai bine ca aici că ar fi ridicol să căutăm spîrtura prin care Dante a coborît în Infern.

Mi-am notat, la începutul călătoriei, un cîntec aztec pentru Zeița Mamă.

Vă veți duce în locul cu agave sălbatece pentru a ridica o locuință de agave și cactus, pentru a împleți rogojini de agave și cactus.

Și vă veți duce în locul, de unde provine lumina și veți arunca sulțile: vultur de aur, tigrul de aur, șarpe de aur, iepure și cerb de aur.

Și vă veți duce în locul de unde-și trage originea moartea, și veți arunca sulțile

pe stea aceasta: vultur de azur, tigrul de azur, șarpe de azur, iepure și cerb de azur.

Și cînd veți fi aruncat sulțile și veți fi atins zeii, galbenul, albastrul, albul și roșul, vultur, tigrul, șarpe, iepure, cerb, așezați între miinile zeului timpului,

ale vechiului zeu pe aceia care vor veghea asupra lui: Mixcoatl, Tozpan, Ilhuitl.

Mergînd spre sud, am ajuns pe acest țărm unde zeul străveziu al timpului ascultă vîietul stîns al oceanului ca o femeie. Pescărușii continuă să dea ocol deasupra plajei goale. Sulțița aruncată nu ne-ar descoperi decât un șarpe mort, de argilă, dar Mexicul m-a învățat mai bine decât Burckhardt că trebuie să luăm din trecut focul, nu cenușa. Și dacă oricum simplificăm, cel puțin să simplificăm în favoarea noastră. Încă puțin și șarpele va zbura.

OCTAVIAN PALER ■

Ce profesim, ce profesăm

Poezie și modestie

O asemenea asociere în titlul unei însemnări suscitată de cărțile lor ar trebui să-i supere pe cei doi mai tineri confrăți dacă ea n-ar viza mai ales etica lor scriitoricească, adică acea capacitate de răbdare pe care le-o dă talentul de a și-l cultiva fără zgomot, cu modestie și tenacitate. Căci, dincolo de vocațiile lirice atît de diferite, de personale, ceea ce-i unește pe cei doi tineri autori este credința că vor răzbi în poezie chiar așa, văzîndu-și zilnic de ocupațiile lor, primul (în ordinea comentariului nostru), Gabriel Chifu ca student pînă mai ieri al Facultății de **electrotehnică** (sublinierea noastră) a Universității din Craiova, cel de-al doilea, Florea Burtan, ziarist la **Teleormanul** din Alexandria.

Primul este la cel de al doilea volum, iar ultimului abia i-a apărut cartea de debut ca urmare a cîștigării concursului de poezie al Editurii „Cartea Românească”.

Gabriel Chifu, poetul care a primit și premiul de debut al Uniunii scriitorilor pentru prima sa carte, **Sălaş în inimă**, mai sentimentală și mai contingentă la realul trăirilor lirice, se află în plină metamorfoză în acest **Real eruptiv**, după cum se intitulează programatic volumul apărut nu demult. Adevărul este că o anumită nostalgie a izbucnirii se făcea simțită încă de la debut, din acele pagini cuceritor de sincere (amintindu-l din acest punct de vedere pe Nicolae Labiș) peste care își despletă undele „Dunarea ca un salcîm înflorit”, imagine tutelară pentru întregul volum **Realul eruptiv** l'apropie mai mult de Geo Dumitrescu și pe alocuri de Nichita Stănescu, de acesta din urmă mai ales în ce privește exaltarea capacității simțurilor de a pătrunde în intimitatea materiei, de a face fiecare cuvînt, ca să-l parafrazăm pe Chifu, de îndată ce-l pierde din vedere să devină obiect. Există în această carte și o „erupție” a realului, a naturii mai ales, preponderant în volumul de debut, care sublimază în poeme precum „strugurii copti” („Cu lumina pe care o soarbe un singur bob de strugure / s-ar putea lumina un sat întreg...”) sau **Dropia** („Tatăl tatălui meu i-a spus tatei / că a văzut-o și a orbit”),

evocări ale fabulosului și mirificului.

Dacă nouă ne plac cu precădere asemenea poeme ca acelea citate mai sus nu putem să nu observăm că materia volumului formează cele scrise în viziunea și maniera celui ce dă titlul cărții: „o floare de tei răsare exploziv / dintr-un sunet / dintr-un arbore țîșnește ca sufletul din trup / o carte veche / singele e neliniștit ca un roi de albine / fuge din trup și însuflețește o stîncă / real eruptiv!” Această schimbare de locuri, cum o definește poetul în poemul citat, izvo-rită din „intermedii”, din conviețuirea intimă a ființelor și lucrurilor naturii se convertește în captivante tentative lirice, unele mai de amploare (**Descrierea anvelopel, Imaginea celor două căi spre deplinătate, Addenda**), înfățișîndu-ne un Gabriel Chifu filosof beneficiind de cunoașterea și înțelegerea modernă a mișcării lumii. Succesul său s-ar putea să fie deplin în această direcție cu condiția de a lua aminte la propriile reflecții dintr-un admirabil poem definitiv, **Riul Gama**: „...O, nu dau două parale pe descrierea riului Gama / dacă el este imaginar, / fără efect asupra realului / Abstracțiunii îi cer să lase urme / în carnea mea asemenea / celor lăsate de copita calului / în cîmpul umed, înmiresmat, de martie!”

Așezat, îndelung decantat, cu poeme implinite ca niște fructe sub impulsul răbdător al naturii, ni se prezintă Florea Burtan în volumul său de debut **Flaut pe răni** înscris sub semnul bunei tradiții, pe limba lui Zaharia Stancu, rapsodul cîmpiei teleormane, din al cărui univers descinde dealtfel și tînărul poet. Ceea ce surprinde este seninătatea demnă cu care Florea Burtan abordează aceste teme, lipsa deopotrivă a patosului dezrădăcî-nării ca și a ostentației morale rebarbative față de ora întîlnită la cîntăreții satului de dinaintea și de după primul război mondial. Contopit prin biografia și ființa sa cu acest univers, poetul are sentimentul perenității lui pentru că acesta înseamnă nu decor, ci vatră, matrice, cum am mai avut prilejul să observăm profesîndu-i un ciclu de versuri la rubrica „Vă propunem un nume” găzduită de revista de

față. Atras ca mulți poeți de evenimentul epocal ce-l vom sărbători anul viitor — aniversarea celor 2050 de ani de la crearea statului dac centralizat sub Burebista — Florea Burtan scrie un frumos ciclu intitulat nu întimplător **Sanctuar dacic**, un sanctuar însă care nu e acela de la Sarmizegetusa, ci unul natural, ca în cunoscuta evocare a lui Herodot, campestru și prodigios: „Trec corăbii pe Lotru, legănat de gînd, / Patria-i nesfîrșită dogoare, / Morile macină bobul rotund, / Mierea umblă din floare în floarea / Trec corăbii pe Istru, în sus și în jos / Femeile țes în pridvoare de lună / Sub altare de brazi, pe un prag luminos, / Izvoarele tinere se cunună”.

Izvoarele tinere se cunună intr-adevăr în poezia lui Florea Burtan și tocmai această tinerete a lor e cea care le salvează de anacronism și perimare, astfel că dăm curs, cu inimă deschisă, îndemnului de a participa la diferitele ritualuri, cu precădere cîmpenești — în ciclul de deschidere **Efigii** (în care, fapt semnificativ, este inclus organic și poemul **Sanctuar dacic**), **Ceremonial** (meditație asupra condiției omului și trecerii timpului) și **Țărm de nuntă** (în care, din păcate, se resimte uneori poetizarea și decorativul pitoresc). Cu toate că uneori e prea bucolic, alteori, ca expresie, prea obsedat de motivul îngrîșirii, al rădăcinilor, al crinilor (?!), ne plac poemele pline de vigoare ale acestui nou rapsod al cîmpiei dunărene. Dezinvoltura sa mindră, siguranța imaginilor ne amintesc viziunea unui tablou expus la clubul I.R.E.M.O.A.S., din București un ciopor de cai, care zburdă în plin bulevard și plin centru al Bucureștiului, sub silueta înaltă a Intercontinentalului și monumentalitatea clădirilor din jur. Nu altul este sentimentul ce se degajă din chiar prima strofă a poeziei de deschidere a volumului: „Lăsați mașinile o clipă și potcoviți cu iarșă caii, / Aceiași cai dintotdeauna, cu coamele mușcînd din vînt / În ochii lor se-adună spaima ca o zăpadă aminată / Și sub copite plînge drumul ce nu mai este drum de rînd”.

Fără a fi lipsită de inegalități, unele dintre ele decurgînd din căutări fertile, salutăm această poezie care, scrisă cu har și tenacitatea travaliului plin de modestie, nu e deloc modestă ca valoare intrinsecă.

NICULAE STOIAN ■

Tinerii trebuie să știe

Dicționar de lagăr

Experimente

Unul din principalii acuzaatori la procesul de la Nürnberg, arătînd atrocitățile săvîrșite în lagărele de concentrare, a spus: „Germania se transformase într-o temniță. Valetel victimelor ei au fost auzite în lumea întreagă și au făcut să se cutremure întreaga omenire civilizată”.

„Da! În lunga noapte fascistă, ce părea fără de sfîrșit, vaielele străpungeau zidurile groase ale Bunker-elor în care Gestapo-ul își schingiuia victimele, răbufneau din vagoanele ferecate ce goneau cu deportați spre lagărele de concentrare, năvăleau din camerele de gazare în clipa în care, prin orificiile dușurilor, în loc de apă, peste victime lunecau, lent, cristalele **Cyklon B**, izbucneau din ducele care intrau în curtea crematoriilor.

Erau vaielele deznădăjduite ale milioanele de oameni nevinovați, deportați și închiși în lagărele de concentrare. Strigătele, plîsetele, blestemele, suspinele și urletele lor se amestecau, toate, într-un singur și neîntrerupt vîiet al durerii și disperării, al revoltei și neputinței. Și totuși, în acest unic și neîntrerupt vîiet al durerii și disperării, al revoltei și neputinței, s-au auzit, de-a lungul întregii nopți fasciste, niște țipete distincte, sfîșietoare, de o intensitate gregară... La Dachau țipau, urlau cu o intensitate gregară deznădăjduite scufundați într-o cadă de lemn plină cu apă, în care pluteau sloiuri de gheață, și în care erau ținuți pînă înghețau, mai precis, pînă inima lor înceta să mai bată.

La Buchenwald țipau, urlau cu o intensitate gregară **Häftling**-ii din baraca nr. 46 — legați cu lanțuri de scaunele lor —, în momentul în care cutile fixate cu cauciucuri pe pulpele lor, între coapse, erau deschise de către un **Kapo** și mille de păduchi infectați cu tifos exantematic le năpădeau trupurile. La Auschwitz țipau, urlau cu o intensitate gregară deznădăjduite că-

penle, după injecția de sterilizare, li se scoteau ovarele fără anestezie, bărbații supti iradierii pentru a fi castrați, perichile de gemeni forțați cu brutalitate să se împerecheze.

La Ravensbrück țipau, urlau cu o intensitate gregară deznădăjduite căroră li se extrăgeau fragmente de oase în scopul transplantării; erau aduse direct de la lucru, erau legate strîns de masa de operație și intervenția chirurgicală începea fără să li se scoată măcar saboții.

La Dachau, la Buchenwald, la Auschwitz, la Ravensbrück... medicii SS-ști făceau **Experimente an lebendige Menschen**, experiențe pe oameni vii, iar victimele țipau, urlau cu o intensitate gregară...

Se experimenta rezistența organismului uman la joasă presiune, la frig, la otrăvuri, la gloante trase din diferite unghiuiri, în diferite puncte ale corpului.

Se făceau experiențe cu tifos exantematic, cu hormoni sexuali, cu friguri palustre, cu febră tifoidă, cu holeră, cu tuberculoză, cu difterie.

Se experimenta sterilizarea femeilor, castrarea bărbaților, înmulțirea gemenilor.

Se practica transplantarea oaselor, infectarea rănilor deschise cu bacili de gangrenă gazoasă și tetanos, provocarea de arsuri cu fosfor.

Începutul experiențelor **an lebendige Menschen** a fost timid. Doctorul Rascher, unul din inițiatori, adresîndu-se, la 15 mai 1941, **Reichsführer**-ului SS Himmler și explicînd „lipsa de material uman” întrucît „aceste experiențe sint foarte primejdioase și nimeni nu li se supune de bunăvoie”, nu îndrăznește să ceară decît 2—3 oameni. „Aceste experiențe, în cursul cărora persoanele... ar putea, bineînțeles, să moară — preciza, în continuare, Rascher — urmează să fie efectuate cu colaborarea mea”. În numai 7 zile sosește aprobarea lui Himmler: „...deznădăjduții vor fi puși la dispoziția dv. cu plăcere...” Asta a fost la început. Ulterior, Himmler nu aproba decît genul de ex-

periențe, iar deznădăjduții erau puși la dispoziția medicilor cu zecile, cu sutele, cu miile, de comandanții lagărelor.

De **Experimente an lebendige Menschen**, experiențele pe oameni vii, deveniseră atît de banale în fiecare lagăr, încît nu numai medicii SS-ști autorizați, ci fiecare **Sturmman** și **Rotenführer** care se plicțisea înția pe cont propriu cite o experiență, care era urmărită pe **Häftling**-i de diferite vîrstă și naționalități. Cît rezistă un om într-un picior sau spinuzat de o mină pînă să leșine? Cîți kilometri poate alerga cu un bolovan de 30 sau 40 kg în brațe pînă se prăbușește? La cite lovituri de cravașă ofi de bocanc rezistă?

Risetele SS-știlor care desfășurau aceste experiențe în grup, într-o mare veselle, prin observație directă, făcînd concomitent și pariuri erau tulburate de țipetele, de urletele gregare ale celor din barăcile izolate și încercuite cu sîrmă ghimpată, a căror carne era arsă pînă la os de fosforul lichid, ale căror trupuri erau năpădite de păduchi infectați cu tifos exantematic sau cărora li se extirpau diferite organe.

Țipetele și urletele gregare ale victimelor făceau să încremenească întreg lagărul. Și această încremenire speria sau, în orice caz, deranja pe medicii SS-ști: ea se putea transforma într-un „gest colectiv necontrolat”. Nu întimplător, doctorul Rascher li scrie „mult stimatului său **Reichsführer**” și-i cere să-i permită continuarea experiențelor de la Dachau, de congelare a oamenilor vii, la Auschwitz. Medicul SS-ist argumentează cu nostalgie că „dintre toate centrele de experiențe asemănătoare, Auschwitz-ul este mai convenabil decît Dachau-ul în toate privințele”. În primul rînd, pentru că acolo, adică la Auschwitz, este mai frig, iar datorită dimensiunilor sale, țipetele muribunzilor pot fi mult atenuate, dacă nu chiar absorbite de spațiile incomparabil mai mari, căci, recunoaște Rascher, „...persoanele pe care se fac experiențele brüllen, urîă, cînd îngheată”.

OLIVER LUSTIG ■
fostul Häftling nr. 112398

1) Soldat fruntaș în SS
2) Caporal

Un manuscris arghezian

Sînt două petice de hirtie îngălbenite de trecerea unei apropiate jumătăți de veac.

Oameni și glorii, orgolii și bogății și atîtea nimicnicii s-au scuturat în răs-timpul celor cinci decenii. S-au surpat multe lucruri ce se credeau veșnice, s-au scuturat potop de tezaure efemere.

Dar colile de hirtie brumate de paloarea timpului dus și sfințite de mina poetului au trecut prin ani supraviețuind cataclismelor.

O mină nobilă de cărturar le-a păstrat vechindu-le caratele. Profesorul-arhitect Mircea Alifanți, care a avut bunăvoința să ni le destăinuie, mi-a povestit că le are din fondul redacției unei reviste pe care o scotea societatea „Ford” pe la începutul celui de-al treilea deceniu al veacului nostru.

Două bucăți de hirtie acoperite cu slove prăzărte ca ale unui alfabet întocmit pentru furnicii și gize diafane aduc peste vremi mesajul poetului.

Așa cum ne-a confirmat și Gheorghe Pînescu, redactorul operelor lui Arghezi, cel care a lucrat multă vreme la definitivarea acestora alături de poet, stabilind împreună dimensiunile uriașului edificiu, manuscrisul cu titlul Vinatul de toamnă este, pare-se, inedit.

ION LARIAN POSTOLACHE ■

Vînatul de toamnă

Timpul toamnei ploioasă are o atracție romantică pentru omul din birou. Încălțat gros, îmbrăcat în piele și cojoc, bine prevăzută pe dinafară și pe dinlăuntru, drumurile lungi cu arborii desfrunziți îl cheamă să le străbată. Orașenii marilor metropole găsesc în acest sport al sălbăticiilor și al osteneții pe lapoviță o mulțumire înfrăgădită. Mina pătată de cerneală apucă să muncească, rafinamentele gustului plicticoase se întorc la instinct, foamea e mare, mămăliga e bună și o noapte, două, la un han pe scîndură tare îndrăvenesc melancoliile și monotonia.

Cunosc în Haute-Savoie pe o linie care despică o cîmpie, rezimată la orizonturi pe două rînduri de munți, cea mai luminoasă șosea de pe lume. Plantată cu meri și nuci, ca toate drumurile franceze, rezervate exclusiv pomilor cu fructe nebătuți cu pietre și cu prăjini, acum, în octombrie e sezonul ei. În duhul Alpilor sănătoși, pe burniță cenușie, întovărășite de sate vechi cu acoperișuri de țigla, îmbrăbodite cu iederă și glicină, oamenii pleacă Dumnica de acasă, fîrînd ca o coșniță, de sfară, căruciorul obicinuit al familiei, de provizii — și se întorc printr-o fermă, castele mici și grădini, de multe ori cu sacul gol, ca orice vînat. Nu-i obligatoriu să vii acasă cu ceva în căruță, dar la plăcerea peisajului și întemperiei se adaugă chinul satisfăcător căci obosești și brațele odihnite din cînd în cînd de-a lungul pelerinei în dreptul unei biserici minuscule acordată cu pămîntul și cerul și veche de 600 ani. Însă iei cîinele cu dumneata ca să nu fii de tot singur, dacă singur pleci la drum. Cîinele, mai cumințe ca omul, ar prefera să rămîie, pe o zi umedă și întunecată în patele cotețului sau în bucătărie, dar stăpînul îl scoală echipat din cap pînă-n picioare, cîinele înțelege și, așa, fără tragere de inimă, fără galoși, caschetă și impermeabil, o ia desculț după căruță și pînă la urmă se deprinde. După o jumătate de km., își schimbă atitudinea frîntă de cal după dric, e vioi și zglobiu, la el toate inițiativele drumului, își provoacă stăpînul la glume, îl mușcă de mînuși, îl scutură de pantaloni cu dinții și, brusc sentimental, îi se ridică în două labe pe piept și te murdărește.

Stăpînul nu se poate supăra de camaraderia insistență a cîinului ce-l însoțește. Cu un fox calea lungă e o petrecere în sute de acte și obșnuit cu patru picioare, inventiv, ingenios și ager e neobosit în sincerități și tertipurii. Saint-Bernardul greoi și molliu, clătinat în masa lui de pasul povîrînit, alături de prietenul lui omul, calcă metodic și se oprește rar.

Atunci vrea ceva și latră odată cu o voce de taur și fără să aștepte un răspuns, pe

care totuși tovarășul i-l dă: „Fii cumințe Blak”, o ia înainte în ritmul unui umbrel de bou înjugat. Blak are și el cite o expansiune ce-i vine de la suflet, ca o admirație că ai putut să-l urmești din loc și să-l scoți pe o distanță de o poștă. Dacă te îmbrățișează, ești fără apărare, acoperit și sufocat.

Dar oamenii din peisajul toamnei nu se mai duc după nuci. S-ar părea că fac o copilărie bufoană. Ei au luat în spinare o pușcă, s-au încins cu cartușe, ca Tartarin, au luat o traistă, citeodată două, cu ciucuri de sfoară, s-au înveșmîntat după un jurnal anglo-american și gătiți ca pentru vitrina furnisorului, pleacă departe cine știe unde, ca să dea cu pușca în frumusețile delicate ale pămîntului.

Oamenii cei mai pașnici se convertesc la ferocitate, de dragul plictisului și al unui ideal de reprezentare. Ce-i mai pașnic ca un contabil? Ei bine, cunosc un contabil care cînd vine toamna trebuie să-i epuizeze din conținutul lui sufletesc pe Tarzan, pe Buffalo-Bill, pe Pat și Patachon și pe Stan și Bran, rînd pe rînd și dintr-o dată, asimilați în mocnirea registrului de cifre, răzbuțat la cinema. Ca într-o revistă economică financiară, sumarul conștiinței unui om cumsecade cuprinde și o parte de literatură, o cronică dramatică, o poezie — nu mai mult,

— croneletă. Nu o citește, o trăiește, vorba ceea, intens.

Sensația e cu tarif redus: bilet de tren, 20 de cartușe, geantă cu conserve, o sticlă turtită cu coniac. Cu citeva sute de lei impieगत, indiferent de clasă, plătește florii care au parcurs pe om de-a lungul spinării de la Adam pînă la conferința din München. Trei zile el poate fi Celt, Scit și Dac și explorator și se poate ține după iepuri ca un Decebal, poate ochi pasărea desfășurată în văzduh și doborî-o.

Probabil că și neplăcerile conjugale incită energic la fugă de la domiciliu, în deghizament de vînat. Cîinele e indispensabil, și de astă dată e vorba de un cîine de rasă, de unul calificat, cu pedigree, hrănit igienic ca un cal de curse și sistematizat în vederea isprăvilor de colaborator. El răscolește tușiul, sperie iepurii și-i trimite în bătaia puștii, se duce înnot și aduce rața împușcată. E o fericire că pentru incurajarea vînatului și menținerea nobleței panopliei de salon, faunei normale îi lipsesc piese dificile, rînocerul, ipopotamul, pantera, crocodilul. Dacă te gîndești, nici mistrețul nu-i un client facil al vînatului amator, care, înțelept, își mărginește zonele la pădurile mici, la eleștale, evitînd întîlnirea cu fiarele și cu colții exagerați și preferînd vînatul blajin, civilizat.

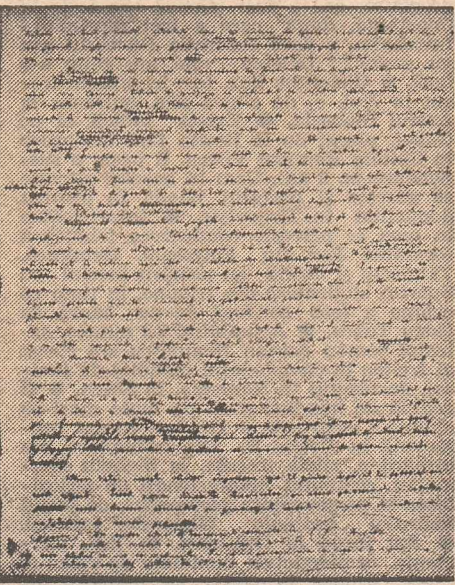
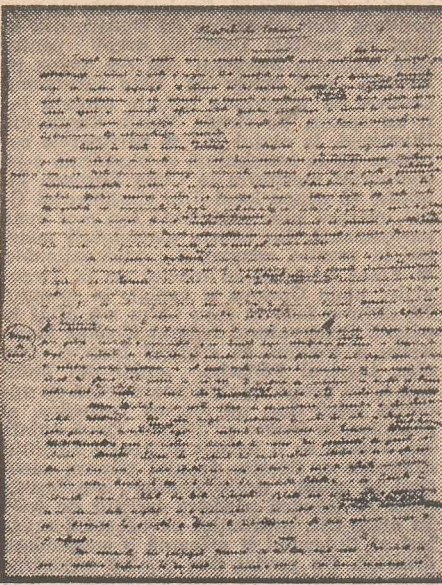
Nenorocul face parte și el totuși din vînatore și în fața unui pasionat sportman al armelor cu alice cunoscut, el se petrece, nu chiar în pădure unde vînatul se supune și se lasă, ci repede la adresa și numărul telefonului din București. Nu știu ce se întîmplă toamna și cum activează sezonul rece în apartamentul lui, că de cite ori se întoarce din haiducia cu permis, sprintarul adept al Artemizei îl găsește gol...

În acest caz, neplăcerile casnice sînt un efect și vînatului suferă de glonț deoptrînză cu vînatul: caz de justiție immanentă. Croitorul sportiv face loc unui croitor de ceremonie și toate diligențele personajului merg paralel cu divorțul și rapid. O activitate de buchete, de jerbe, de cadouri readuce pe om în civilizație și o nouă căsătorie se petrece prin lunile iernii. Căci în toamna viitoare este neapărat necesară o nouă nevastă.

Ultima dată, marele vînat împușcase sau îl găsisse împaiat la fotograf un cerb superb. Eroul pozase dinaintea obiectivului cu arma pe genunchi și cu talpa unui bocanc admirabil pe grumazul cerbului, înzestrat de natură cu un gigantic edificiu de coarne.

Un meșter dibaci i-a transformat ramurile în cuier, fixate în vestibul și vizitatorul pricepe că intră în casa unui bărbat cumsecade nu se glumește. Trei pălării prime, sease se leagănă în virfuri; una gri, una tabac și una bej, pălării de 18-20 de ani...

TUDOR ARGHEZI ■

Ocarine cu cîntec în ele

Cîndva, în Terpezița nu viețuiau mai puțini decît patru de-alde Ion Popescu și unuia dintre ei, ca să-l deosebească de ceilalți, oamenii au apucat de i-au zis Băraitaru, poreclă intrucitva stranie, care te întoarce cu gîndul la turci și la alăturile în care treceau Dunărea, cînd îi mișca din locul lor foamea. Însă, uneori, nu este destul că vor oamenii să te aleagă din alții, mai trebuie să vrei și tu însuți să fii tu, și nu altul, că atunci s-ar putea să nu fie destulă nici voința din tine. Mai trebuie atunci să se ivească și un prilej oarecare, o ispită care să te tragă din drumuri bătute spre o cărare a ta, doar a ta.

Lui Ion Popescu Băraitaru, din Terpezița Doljului, prilejul acesta i s-a ivit tîrziu, dincolo de jumătatea vieții, într-o călătorie întreprinsă spre miazănoaptea locului său de baștină. Era liniar la telefoane atunci, meserie făloasă în vremea aceea, urcase mai sus de Craiova și tocmai trecea, prin Breasta, calcînd apăsător și domol, ca omul plecat de acasă cu treburi. Cînd, dintr-o dată, i-a răsărit înainte o nuntă și i-au pătruns în auz și niște sunete sfîșietoare de ocarină. Ascultat de nuntași, un necunoscut cînta din ea ca din fluier, dar ocarina semăna mai degrabă cu

o păpușă; dacă era fluier, ar fi trebuit să fie din lemn, dar era din lut ars, șlefuită o dată de mesterul ce o zămislise și, încă o dată, de miinile tuturor celor ce se înduraseră să smulgă un cîntec din ea. Era, altfel spus, de două ori lustruită și străfulgera în privire cu scîlpătul de pește vechi, rar, cu neamul în stingere, perindîndu-se prin apele lumii ca o nălucă a vîmurilor care se duc. Și acum, cînd a trecut de mai bine de șapte decenii de viață, Ion Popescu Băraitaru afirmă cu tărie că nu a ținut ocarina aceea în miini nici o clipă, că nici măcar n-a privit-o destul de aproape, ci așa, ca și cum te-ai uita peste gard la un cîine, care nu îți vrea rîul, dar s-ar putea să nu-ți vrea nici binele. Și nu cu puțină îndolală în suflet a început el să făurească primul fluier de lut.

Unde și cum au apărut ele, ocarinele, pe lumea aceasta, cînd s-a rupt lanțul făuritorilor lor și cînd s-a legat el din nou — iată două întrebări la care Ion Popescu Băraitaru, în loc să răspundă, ridică din umeri. Și are dreptate să ridice din umeri, de vreme ce oamenii mai învățați decît el de asemenea nu știu mai nimic despre toate acestea. Cert este că există mai multe feluri de ocarine: cîntate și necîntate, pe dreapta și pe stînga, mai mici sau mai mari. Dacă s-mari de tot, din cale afară, cit ar fi ea de puternică, ră-

sufarea se pierde în vrană, laolaltă cu cîntecul, sau „cîntecul își iese din tonul muzicii”, cum zice el, mesterul, care în vreo treizeci de ani și ceva le-a dibuit înțeleșul la toate. Și nu i-au trebuit multe ca să se apuce de meșteșugul acesta: pămînt bun, ca samota, avea chiar în coasta Terpeziței, într-un loc de-i zic oamenii Valea Pulciui; un cupător potrivit și-a încropit chiar acasă, fără să-l învețe nimeni ce și cum trebuie să facă; răbdare a găsit în însăși firea lui potolită, de țaran căzut cloșcă pe un gînd care se limpeză în capul lui încet, cu nădejde. Și așa, din an în an, din poartă în poartă, numele lui a început să se audă tot mai des prin comuna Doljului. Și ne place să spunem că ocarinele lui au împinzit lumea, chiar dacă lumea unui țaran este mică, restrînsă, atît de mică și de restrînsă încît poate fi măsurată cu pasul. Și ar mai fi ceva de spus: dintre toate felurile de ocarine, Ion Popescu Băraitaru descinde prin țirguri doar cu cele cîntate. Adică ocarinele lui au un cîntec în ele. Adică înainte de a ține în mină, mesterul acesta binevoiește să-ți cînte ceva, o horă, un rustem, o doină uitată sau sirba lui Pirjol, vestită în întreaga Terpezița. Și îți vine să mori de neceaz că nu vei ști niciodată ce pirjol va fi pirjolit înima aceluia Pirjol atunci cînd i-a dat drumul în lume.

MIHAI PELIN ■

La Casa de cultură

„Mihai Eminescu” lipsește

doar anunțul: „Sintem

in concediu.

Unități apropiate...”

Casa de cultură „Mihai Eminescu”, a sectorului 2, luni 6 august, orele 18. În programul afișat la intrare este anunțat pentru această seară un recital de muzică și poezie contemporană în sala Studio. Intrăm. Nimeni nu ne oprește, nimeni nu ne întreabă nimic. De la etaj răzbat frînturi de muzică populară. La parter, nimeni. Camere goale, camere bine închise. De sus se aud zdroncînături, lovituri infundate. Urcăm. Pe hol cîțiva băieți de taraf își încearcă instrumentele, alții, vreo doi-trei, încearcă plini de zel un pas de bătută: hop, hop. Coborîm. Dintr-un grup de trei apărut între timp, cineva ne întreabă ce dorim. Este directorul casei de cultură. Obisnuitele prezentări și ne așezăm gospodărește în biroul dînsului să discutăm despre activitatea cultural-educativă a așezămîntului.

Am insistat asupra amănuntelor de mai sus pentru că, pur și simplu, la casa de cultură respectivă nu se întîmplă nimic. Directorul, Florian Petrescu, ne povestește că dînsul este încă în concediu. A fost chemat pentru că a venit c.f.i.-ul, nu știe unde se află băieții care au organizat recitalul, bănuiește că sînt undeva, la o întreprindere în Platforma Pipera iar aici, la sediu, se repară instalația electrică și fac repetiție cei din ansamblul „Perinița”. Ne interesăm care este de fapt activitatea casei de cultură în această perioadă. Dintr-un dosar pe care se află scris Program de activități pe anul 1979 desprindem manifestările de la 1 la 7 august. Este o treabă simplă care nu necesită nici efort și nici prea mult spațiu. Miercuri 1 august, ora 8 — adunarea generală a unei întreprinderi, orele 18 — repetiție „Perinița”; joi 2 august, ora 10 — Clubul vacanța (nu este menționată sala și vom vedea mai tîrziu ce înseamnă acest club), orele 18 — repetiție teatru; vineri 3 august, dimineață și la orele 15 — două adunări generale, orele 18 — repetiție „Perinița”; sîmbătă 4 august, dimineață, o adunare generală, apoi, la orele 10, o ședință cu șefii de personal din sectorul 2, orele 17 în sala Studio, — Clubul vacanța; duminică 5 august, orele 10 — matineele vacanței — filme de desene animate; luni 6 august, am arătat, la început; marți 7 august, orele 10 — Clubul vacanța; miercuri 8 august, orele 12,30 — o adunare generală, orele 18 — repetiție „Perinița”. Și tot așa în restul săptămîinii.

E limpede. Ca să fie și mai limpede, să simplificăm puțin lucrurile. Adunările generale ale diferitelor întreprinderi din sector n-au nici în clin, nici în minecă cu activitatea casei de cultură. Scîndu-le din program rămîn, în săptămîna citată, patru repetiții ale ansamblului „Perinița”, o repetiție a formației de teatru, de trei ori Clubul vacanța și o dată matineele vacanței. Contabilizăm și poate că n-ar trebui. În domeniul educației, al culturii, contabilizarea nu spune mare lucru și poate fi și păguboasă. Dar am pus cap la cap toate aceste acțiuni ale casei de cultură pentru a arăta sărăcia unei activități menite să contribuie la educarea tinerilor, să-i atragă într-un număr tot mai mare la manifestări gîndite cu har, imaginație și talent. Directorul Florian Petrescu ne spune că acum este oarecum vacanță, lumea a plecat în concediu, tot se luca la instalația electrică, „dar să vedeți după 15 august ce puternic venim!” Ce puternic vin este clar. Cu excepția citorva expunerii care vor fi ținute la unele întreprinderi din sector și unde nu este foarte precisă contribuția casei de cultură, programul este invariabil același: repetiție „Perinița”, Clubul vacanța etc. Și pentru că promisesem, să arătăm că obsedantul Club vacanța este după cite se pare apă de ploaie. Revine frecvent și nici un program nu se desfășoară. Cel puțin, nu-l cunoaște directorul. Simple proiecții și audii muzicale. Ce se proiectează? Ce muzică se ascultă? Cine se ocupă de alegerea programelor și care sînt criteriile? Dacă există programe și dacă se mai gîndește cineva și la criteriile. Sîmbăta și duminică după-amiază, cînd foarte mulți tineri au mai mult timp liber, cînd mulți nu știu ce să facă cu timpul lor liber, casa de cultură este în vacanță. O vacanță din care mai lipsește doar plăcuța „Sintem în concediu. Reveniți după...” Unități apropiate...” Și pentru că tot am pomenit de cunoscuta formulă comercială care te umple de fericire în lunile de vară, să menționăm, în încheiere, că respectiva casă a culturii și-a îndeplinit planul economic pe 1979 în numai 6 luni, treabă de care, pe bună dreptate, directorul F.P. este foarte mîndru. Ei, dar pînă la îndeplinirea îndatoririlor esențiale ale unei case de cultură lucrurile sînt departe, foarte departe, și, în orice caz, cele două aspecte nu sînt incompatibile.

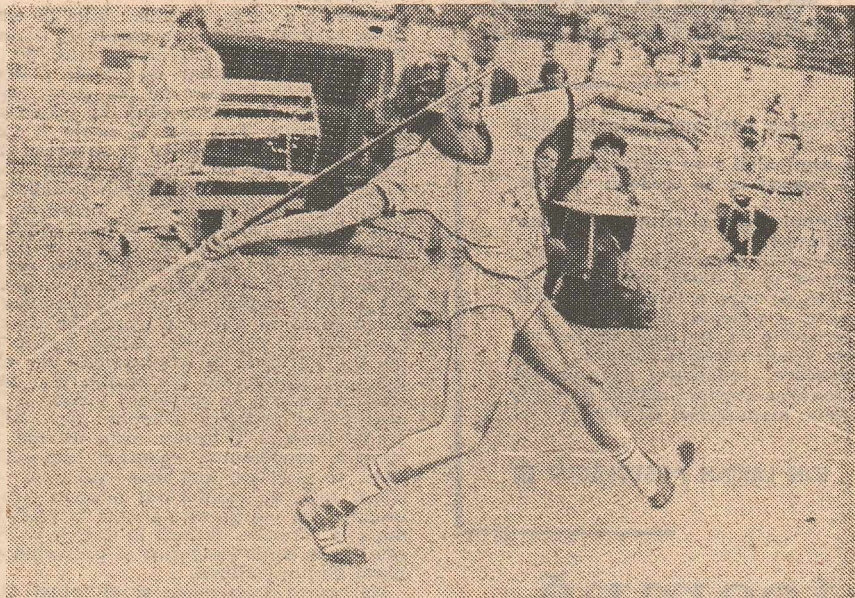
RĂZVAN BĂRBULESCU ■

Detenta Evei Zörgö-Raduly

Dacă prima parte a acestui an athletic a fost net dominată de performanțele Nataliei Mărășescu, iată că jumătatea lui vine să impună, sperăm cu lungă bătaie, numele aruncătoarei de suliță Eva Zörgö-Raduly, recent câștigătoare, premieră pentru atletismul nostru, într-o finală a Cupei Europei și selecționată în reprezentativa continentului pentru Cupa mondială de la Montreal.

Născută la Cluj, la 23 octombrie 1954, Eva a debutat cu dreptul în atletism, aruncând la numai 16 ani peste 50 de metri, 50,10 în 1970, anunțându-se drept urmașa îndreptățită a Mihaelei Penes. Apoi, însă, spre dezamăgirea specialiștilor și, în primul rând, a antrenorului Petre Nagy, care a descoperit-o și a apropiat-o de suliță, aruncătoarea a început să bată pasul pe loc, progresele ei în ritm încetinit părăsind s-o includă în capitolul eternelor speranțe. Într-o probă capricioasă, în care salturile considerabile sînt de regulă frecvente, Eva Zörgö a marcat o creștere relativ neînsemnată a recordurilor, cifrele acestora vorbind de la sine: 52,36 în 1971, 54,34 în 1972, 57,74 în 1973, 58,50 în 1974 și așa mai departe, pînă la acel 60,24 din 1977, cifră demnă de luat în seamă, dar oricum departe de anticipările tehnicienilor. E bine de spus, însă, că în toată această perioadă, pe care evoluția ulterioară a atletei a probat-o ca fiind una a acumulărilor fizice și a cizelării tehnicii de aruncare, Eva a urmat cursurile Facultății de psihologie din Cluj-Napoca, fiind o studentă eminentă.

Saltul Evei Zörgö, devenită Raduly prin căsătorie cu Carol Raduly, el însuși recordman național la suliță, s-a produs către finalul sezonului trecut. Prezentă la europenele de la Praga, atleta clujeancă a aruncat sulița pînă la 61,14 metri, ocupînd poziția a cincea și pătrunzînd în elita continentală,

fără însă a se opri aici. Cu 63,66, realizați tot în 1978, Eva și-a îmbunătățit recordul personal și național, obținînd al cincilea loc în bilanțul anual al disciplinei.

1979 s-a arătat, cel puțin pînă acum, cel mai fructuos an al carierei sale, Eva Zörgö-Raduly doborînd record după record, izbutînd la Torino, în finala de care vorbeam mai devreme, 66,28 de metri, unul din cele mai bune rezultate din istoria mondială a probei, cu atât mai prestigios cu cît el a fost dobîndit în concurență cu reductabila Ruth Fuchs, recordmena lumii cu 69,52, aruncătoare ale cărei înfrîngeri, de genul celei din capitala Piemontului, pot fi numărate pe degetele unei singure mîini de-a lungul ultimului deceniu!

După recenta victorie de la Balcaniada, 67,10 metri, rezultat excepțional, a treia performanță mondială a tuturor timpurilor, Eva a intrat din nou în febra marilor concursuri, urmînd să

participe, în calitate de studentă în anul al II-lea, fără frecvență, la educație fizică, la Jocurile mondiale universitare de la Mexico, excelentă ocazie de verificare înaintea Olimpiadei de la Moscova. Olimpiada pe care, e bine s-o spunem, aruncătoarea noastră o așteaptă încredzătoare, sperînd, pe temeiul seriozității și al perseverenței sale, dar și pe temeiul detentei ei din acest an, să urce pe podiumul de premiere, poate chiar pe cea mai înaltă treaptă a lui. Izbînda de la Torino a însemnat, fără îndoială, și un ascendent psihologic extrem de important în perspectiva J.O. din 1980, un atu al cărui rol este cel mai bine cunoscut tocmal de psihologul Eva Zörgö-Raduly!

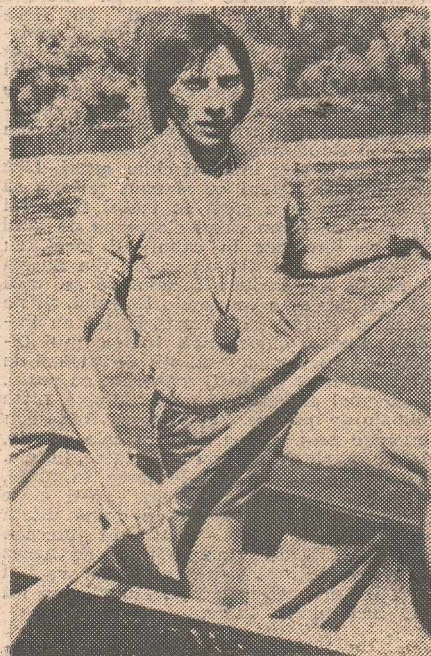
Felicitînd-o pentru recente ei performanțe, îi urăm campioanei noi și noi succese.

ANDREI GEORGESCU ■

Scurt, foarte scurt

● La Palma de Mallorca, în cadrul grupei B a Cupei Europei la înot, Carmen Bunaciu a câștigat proba de 100 metri spate în 63,51. Performanța constituie un nou record național și al doilea timp înregistrat în lume pe distanța respectivă, anul acesta. ● S-au limpezit, în sfîrșit, apele și la Pandurii Tîrgu Jiu! Conducerea noii divizionare B a fost încredințată tinărului Savu Doda, proaspăt absolvent al școlii postliceale de antrenori, fost secund al lui Teodor Pop la Mureșul Deva. ● Frații Bonciu, Dănuț și Costică, au urcat pe podiumul de premiere al competiției internaționale de ciclism dotată cu Cupa Voința. Primul dintre ei, component al echipei Dinamo, a terminat învingător la capătul celor 5 etape, în vreme ce stelistul Costică Bonciu a ieșit al treilea. ● Fostul antrenor federal Gheorghe Ola, anul trecut la F.C. Constanța, lucrează în prezent la Catedra de educație fizică a A.S.E. În plus, el pregătește divizionara C Auto-mecanica. ● Observator federal la meciul A.S.A. — Politehnica Iași, Cornel Simionescu a fost plăcut impresionat de jocul lui Cioacă, noul vîrf de atac al ieșenilor, pe care l-a notat cu foarte bine. Crescut la Sportul studentesc, unde a fost descoperit de Ion Mărășescu, pasionat șlefuitor de talente, Constantin Cioacă a ajuns la Politehnica venind de la Viitorul Vaslui. Cu privire la Poli Iași, remarcăm absența internaționalului Vasile Simionescu, oprit de doctori pentru o afecțiune cardiacă. ● Atletii și atletele noastre au stabilit noi și prețioase recorduri la Balcaniada de la Atena, deși nici echipa masculină și nici cea feminină n-au reușit să câștige! Pe lista recordurilor, Horia Toboc la 400 metri, Natalia Mărășescu la 1500, Gabriela Ionescu la pentathlon, ștafetele masculine de 4x100 și 4x400, precum și, la suliță, Eva Zörgö-Raduly. ● Luni dimineața antrenorul Chimiei Rîmnicu Vilcea, Marcel Pigulea, era cit se poate de abătut. N-am acuzat niciodată un arbitru, dar pe brașoveanul Ghiță, care ne-a fluierat cu Dinamo, trebuie să-l acuz! Primul gol a fost din ofsaid, iar al doilea a fost precedat de un fault clar asupra portarului! Dealtfel, a încheiat Pigulea, de cite ori jucăm cu Dinamo, ca din întîmplare e delegat Ghiță. Oare, întrebăm noi, numai din întîmplare?! ● Deși primul cartonaș galben costă, în virtutea măsurilor administrative impuse de federație, 500 de lei, duminică s-au acordat 15, numai la Pitești, la Tîrgu Mureș și la Scornicești meciurile desfășurîndu-se într-o atmosferă de deplină sportivitate. Se vede că au băieții de unde plăti! ● Intrucît F.R.F. n-a putut lua o măsură în disputa dintre Rulmentul Alexandria și Clubul sportiv Tîrgoviște cu privire la eventuala transferare a internaționalului Florea Voicilă, dosarul a fost înaintat procuraturii. Aceasta urmează să stabilească dacă Voicilă a semnat sau nu pentru Tîrgoviște. ● Maria Romanov, cuplurile Andrei Dirzu — Liviu Mancaș și Camelia Chiriac — Andrei Dirzu au obținut medaliile de aur la campionatele

europene de tenis pentru amatori, disputate săptămîna trecută la Sopot, în Polonia. Evoluînd excelent, Maria Romanov a întrecut-o clar în finală, 6-2, 6-1 pe Natașa Pisackova din Cehoslovacia. Felicitări. ● Se zice că baschetbalista Liliana Rădulescu face cam ce vrea la lotul național! Absentă vreme îndelungată de la pregătire, ea a fost trimisă acasă de la Constanța, după care a fost reprimată! Întrebarea e dacă federația i-a cerut sau nu scuze?! Oricum, mai are timp s-o facă. ● Gheorghe Ene, fost în sezonul trecut la Jiul, e, de citeva zile, antrenor la Azotul Slobozia. ● Există indicii că pe Gabel, plecat de la Reșița fără dezlegare la Chimia Rîmnicu Vilcea, îl paște o suspendare pe 2 ani. Cam în aceeași situație se găsește și portarul Windt, în prezent domiciliat în Tîrgoviște. ● Incertitudine în ceea ce privește conducerea tehnică a formației Jiul din Petroșani. Duminică, Tălmăci și Oaidă au urmărit meciul cu Sportul studentesc din tribune, în timp ce echipa a fost condusă de pe bancă de Gogu Tonca. ● Acumulînd 8,5 puncte, șahistul român Adrian Negulescu s-a clasat al treilea în campionatul mondial de juniori, desfășurat în Norvegia, la Skien. ● O echipă de handbal pusă pe fapte mari se anunță Constructorul Oradea, recent promovată în divizia B. Din întîmplare, am urmărit-o, zilele trecute, la Sighetu Marmației, rămînd impresionată de seriozitatea și perseverența jucătorilor, de tactul tinărului antrenor Gheorghe Ionescu. ● Azi încep la Duisburg, în R.F. Germania, campionatele mondiale de caiac și canoe, ajunse la ediția cu numărul 15. Sportivii noștri participă la toate cele 18 probe ale concursului, mari șase de a intra în posesia medaliilor avînd, după vorbele profesorului Dorin Lăncrăjan, secre-

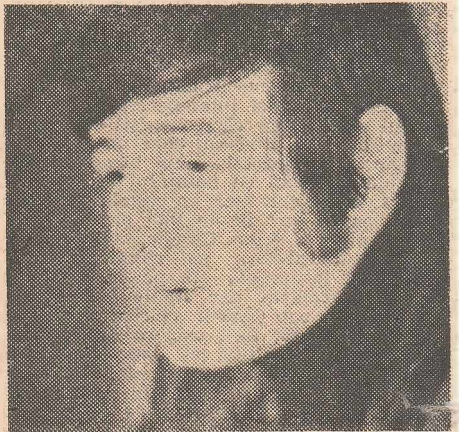

tarul federației de specialitate, Vasile Diba, Pipat Varabiev, Ion Birlădeanu și, firește, Ivan Patzaichin. Triplu campion al lumii la canoe 1000 de metri, Ivan Patzaichin, în fotografia alăturată, ne-a declarat că țintește cea de a patra medalie de aur. Îi dorim succes, lui și întregii noastre floștile. ● Fundașul craiovean Negrilă ar fi putut juca duminică, fiind absolvit de suspendare, dar telegrama de rigoare n-a ajuns în capitala Doljului, drept pentru care Valentin Stănescu nu l-a inclus pe Negrilă nici măcar pe lista rezervelor. Credem că telegrama trebuie căutată într-un sertar, pe strada Vasile Conta din București, la etajul II! ● Sărtoarele române de la trambulină și platformă s-au comportat meritoriul în Cupa Europei, izbutînd să ocupe locul 3 în clasamentul final, clasare care reprezintă cea mai bună performanță din istoria participării noastre la marile competiții internaționale. ● Final fierbinte în meciul de la Tîrgoviște, unde Craiova a egalat, în minutul 79, dintr-o fază în care Cîrțu s-a aflat în ofsaid. Observatorul federal Nicolae Marinescu e convins că arbitrul Igna și, mai ales, tușierul Förtwirt, ambii din Timișoara, au greșit, dar nu poate trece cu vederea jocul dur, pe alocuri periculos, al gazdelor, în frunte cu Tăturu. După opinia lui, Tăturu ar fi trebuit eliminat. Valentin Stănescu e, firește, de altă părere, socotînd că golul tîrgoviștenilor s-a înscris după ce mingea părăsise terenul de joc! În orice caz, presimțim că pe cei 2 cavaleri ai fluierului îi așteaptă o suspendare drastică. Un cuvînt bun pentru organizatorii din Tîrgoviște, care au asigurat condiții de deplină sportivitate încheierii meciului. ● După ani și ani de rezultate modeste, reprezentativa de fotbal juniori a României a intrat în finala Cupei Prietenia. Deci se poate. ● Bilanț slab, pe toată linia, în volei. La europenele de juniori din Portugalia, echipa noastră n-a intrat în turneul pentru locurile 1-6, iar la Constanța, în Trofeul Tomis, selecționata feminină s-a clasat abia a patra. Ceva nu-i în regulă. ● Din cite am aflat, Cămătaru a fost unul din cei mai buni jucători de pe teren în meciul dintre echipa universitară a României și Nottingham Forest, deținătoarea Cupei campionilor europeni, meci disputat la Bilbao, în Spania, și încheiat cu victoria la limită a insularilor, 2-1. Agențiile de presă remarcă jocul excelent, pătrunzător și în forță, al atacantului din Craiova.

● Să ne întorcem la campionatul de rugby. Surprinde, ca să nu zicem altfel, ciudata programare a partidelor, se joacă miercuri, de la ora 9 dimineața! Credem că federația trebuie să mai zăbovească asupra deciziei respective. ● Echipa fostreșterilor din Nehoiu, aflată în seria a III-a a diviziei C, are, pentru prima dată de la înființare, un antrenor calificat. El este Cristian Burlacu, fost jucător la Corvinul Hunedoara și C.F.R. Cluj-Napoca. ● De la C.L.A. Bicz, ne scrie Ștefan Ghimpe care nu reușește să talmăcească o hotărîre a F.R.F. privitoare la declararea câștigătoareii fostei serii a II-a din divizia C din care a promovat, după cum se știe, Energia Gheorghe Gheorghiu Dej, la egalitate de puncte, dar cu un gol în plus față de Letea Bacău. În penultima etapă,

Din nou la fotbal!

PITEȘTI: F.C. Argeș-F.C. Baia Mare 2-0 (1-0). Ca și în campionatul trecut, în tur, meciul a atins o ridicată cotă valorică, deși terenul, ca și anul trecut, a fost la fel de greu, adică îmbibat de apă. Iarși au câștigat argeșenii, la aceeași diferență de goluri. Dar, dacă anul trecut, a existat o oarecare diferență de valoare, suplinită atunci de ardoreea cu care au luptat băimărenii, în acest an, partida a stat sub semnul unui echilibru total, chiar dacă la capătul celor 90 de minute argeșenii marcase două goluri. Pentru a se impune pe tabela de marcaj, campionii s-au întrebunțat la maximum și numai o greșeală a băimărenilor (Mureșan, venit în fața propriului careu, l-a servit pe Dobrin cu un pas ideal, acesta a centrat rapid spre D. Nicolae, care a suțat năpraznic din careu, Ariciu a respins la Iovănescu, un nou șut spre poarta goală, dar a respins Condruc, Iovănescu trage în Ariciu de unde mingea a fost rețutată necruțător, în gol, de Radu II) le-a acordat un avantaj minim. El a fost majorat abia în minutul 80, cînd același Radu II a lobat mingea peste Ariciu. În afara acestor două faze, mai pot fi menționate alte citeva frumoase atacuri ale piteștenilor, dar și o suită de riposte inițiate cu mult aplomb, de către oaspeții. Respectivul atacuri s-au desfășurat mai ales pe extreme, dar centrările, efectuate în fața unor apărări surprinse, nu au fost interceptate de Roznai sau de Terheș, soșiți prea tîrziu în careu. Șansa nu le-a suris băimărenilor decît o singură dată, cînd Terheș a preluat peste Cristian, dar de puțin și peste bara transversală. În altă ordine de idei, campionii au beneficiat de citeva scîlpiri ale lui Dobrin, de jocul excelent al lui Iovănescu și de prezența de spirit a lui Radu II. În cealaltă tabără se simte absența mijlocașului ofensiv Sabău și a unui om de gol, Roznai, Terheș și Sept prînzînd toți trei o zi slabă, neinspirată. În concluzie, un meci bun și foarte util pentru viitoarele confruntări internaționale ale campionilor. Corect arbitrajul asigurat la centru de C. Bărbulescu, ajutat la linie de C. Jurja și A. Deleapu, toți trei din București. (Victor Niță)

Teodor Pop, antrenorul „șepcilor roșii”, a răsuflat ușurat duminică seara, dar greul abia începe! În orice caz „U” Cluj-Napoca a trecut cu bine primul examen al diviziei A

scrie Ștefan Ghimpe, Cimentul Bicz a jucat cu Energia, în deplasare. Tîrgu a început chiar în cabina arbitrilor, gazdele explicînd că au nevoie de o victorie cu 7-0 pentru a se menține în plasa liderului. Neajungîndu-se la nici o înțelegere, meciul s-a încheiat cu 6-0, dar el s-a desfășurat în condiții de nedescris, 2 jucători din Bicz fiind grav accidentați, antrenorul lor palmuit, iar gazdele primînd cadou de la arbitri 4 lovituri de la 11 metri și 3 indirecte între linia porții și 6 metri! Intrucît, după terminare, arbitrii au refuzat să consemneze ceva, Cimentul Bicz a înaintat la F.R.F. un memoriu, dar nici pînă azi, deși au trecut 60 de zile, nu 30 cum prevede legea, federația n-a dat nici un răspuns. Ce-a urmat? Ziarul „Sportul” a anunțat promovarea formației Letea, pentru ca, după două săptămîni, F.R.F. să revină și, acordînd 11-0 pentru Energia în meciul cu Tîrgu Ocnă, rezultat validat inițial cu 3-0 să hotărască promovarea Energiei! Asta în condițiile în care, după acel 0-11 neolial cu Energia, Tîrgu Ocnă fusese exclusă din campionat, meciul ei cu Letea încheindu-se, firește, numai cu 3-0!! Întrebarca este în ce prevedere de regulament se încadrează cele două decizii ale F.R.F.? Prin asta, întrebăm în final corespondentul nostru, nu se dovedește o dată în plus că F.R.F. ia decizii după bunul ei plac ci nu după un regulament egal pentru toată lumea fotbalistică? Așteptăm punctul de vedere al federației de specialitate. ● După părerea lui Florea Tănăsescu, care a condus delegația noastră la Turneul Prietenia pentru juniori, cei mai buni fotbaliști români au fost Gabor, Fișic, Ilie Costel, Alexa, Frunzea și Rednic. Din aceeași sursă, rezultatul finalei ar fi putut fi altul dacă, în minutul 62, la scorul de 1-2, arbitrul polonez ar fi dictat penalty la faultul clar comis în careu asupra lui Frunzea.

OVIDIU IOANIȚOIA ■

Unde ne sînt sucurile naturale ?

(Urmare din pag. 1)

linia, „Aici se află — trăgea mai apoi concluzia — cauza crizei de capsule, cu implicații atât de grave nu numai asupra resortului răcoritoare, ci și asupra desfacerii apelor minerale și a berii. În sfîrșit, pus în fața evidenței, recunoștea că printre primii păgubiți se numără și BATMAGA — baza de aprovizionare a Centralei de legume-fructe, în resortul căreia intră peste 80 la sută din răcoritoarele țării.

Înarmați cu acest rezumat mai mult decît credibil — și nouă ni se părea ciudat ca tocmai C.F.R.-ul să se ocupe de fabricarea capsulelor — am pōposit joi, 9 august a.c., la întreprinderea de producție industrială pentru construcții căi ferate Miercurea Ciuc (6 unitate aflată în plin proces de modernizare și dezvoltare, al cărei profil de bază este producerea pieselor de schimb și a utilajelor pentru carierele de piatră, cele mai multe din ele premiere naționale). Directorul întreprinderii, ing. Rakosi Zoltan, cînd află scopul vizitei noastre, ne conduce, printre mașini de tot felul direct la atelierul de capsule metalice: „Asta-i cuiul lui Pepelea pentru noi” — ne spune, istorisindu-ne pe scurt, și cum s-au ales cu cele 3 linii și presa pentru capsule (erau plasate chiar în mijlocul curții întreprinderii) și cum s-au tot purtat discuții zadarnice cu Centrala de bere, spirit, amidon pentru preluarea lor. Pare-se că în prezent din nou se duc tratative pe aceeași temă, dar, vorba directorului, cum vor cădea la înțelegere, și cînd, să lășăm timpul să vorbească. (Ca și cînd problema în discuție nu are altă soartă decît aceea de a ajunge la tarabă.)

Să ne întoarcem însă la scopul deplasării noastre la Miercurea Ciuc și anume, cum au ajuns capsulele de aici să fie reclamate peste tot. Directorul întreprinderii nu recunoaște sub nici o formă că devenirea capsulei o problemă a problemelor s-ar trage de la ei. Mai întîi, face precizarea, întregul lot de oameni au rămas pe baricada capsulelor și după trecerea întreprinderii la C.F.R.; apoi, tot ce a ținut de puterea unității, s-a făcut în materie de capsule, chiar mai mult decît le-a permis noul statut al întreprinderii, neglijînd, din pricina lor, unele probleme de strictă necesitate. E drept, recunoaște în final directorul, situația la care s-a ajuns îi îndreptățește, poate, pe cei din afară să-i arate cu degetul acuzator, ca și cînd ei ar fi capul răutăților. Au avut ca repartiție 1 800 t capsule metalice, s-au contractat 1 669 t, din care au livrat pe primele 7 luni doar 637 t, înregistrînd, pe aceeași perioadă, o restanță de 241 t. La rîndul lor, aceste tone, traduse în bucăți, înseamnă peste 80 milioane capsule restanță. (O singură tonă capsule are pînă la 370 000 bucăți.) Asta fiind situația — și o să vedem mai tîrziu și cum s-a ajuns la ea — la livrarea capsulelor s-a instaurat un principiu al repartiției ad-hoc. Dar să-l ascultăm pe director, omul care întocmește singur zilnic repartițiile pe furnizori: „Nu puteam opri mari producători de ape minerale și de bere, pentru sucuri, fie ele și

naturale. Le-am avut în vedere, în special, pe cele cu garanție mai lungă, asta-i”. Așa se face că în luna iulie, lună de vîrf a răcoritoarelor, BATMAGA a primit în loc de 8,8 tone contractate, doar 3,9. Vă lășăm dv. plăcerea să înmulțiți cele aproape 5 tone restanță cu 370 000 bucăți care încap într-o tonă.

De vină, ni se spune în cor, este masa plastică, dovadă că atunci cînd ea a fost de calitate, s-a reușit a se atinge capacitatea maximă a liniilor. Relatarea care a urmat a avut darul de a ne aduce în postura cetățeanului turmentat care se trezește întrebîndu-se: „Și eu, cu cine votez?”. V-o împărțăm. Timp de doi ani se mersese aci cu masa de etansare indigenă, adusă de la Borzești. Își făcuseră în fabrică și o linie de amestec, iar lucrurile mergeau bine. Din aprilie, brusc, s-a degradat materia primă a Borzeștiului, nimeni nedescoperind nici pînă azi de ce masa plastică se întărea în instalații, făcînd imposibilă realizarea capsulelor. (În timpul asta, forjînd instalația cu masa plastică de la Borzești, au început să aibă necazuri și cu ea.) În sfîrșit, după lungi investigații ale specialiștilor, a venit vestea: a fost un miracol că timp de doi ani Borzeștiul a livrat masă plastică de bună calitate (?). În aceste condiții s-a pus punct Borzeștiului, pornindu-se goana după noi repartiții de masă plastică de bună calitate. Iar pe aceasta au avut-o o vreme, apoi, n-au mai avut-o, și, tot așa, pînă au ajuns la situația deplorabilă de azi. Pentru august și septembrie, ni se spune, în urma intervenției la cele mai înalte niveluri, li s-a promis o nouă repartiție. Să sperăm că cel puțin în aceste două luni de zile buturuga mică nu va mai răsturna carul mare, cum zice o vorbă de-a noastră, iar Borzeștiul va regăsi calea miracolului de pînă-n urmă cu cîteva luni.

O inițiativă bine lansată tînde să fie îngropată.

Să ne deplasăm ancheta noastră într-un alt teritoriu, cel al Brașovului, unde vom „filma” pe viu urmările lipsei capsulelor. „Pînă la ora actuală — ne declară atît șeful producției industriale al IJLF Brașov, Constantin Pricop, cit și șeful atelierului local de răcoritoare, Șerban Rădulescu — față de '78 s-a produs mai puțin cu 10 milioane sticle sucuri, ceea ce reprezintă aproape 25% din planul nostru anual.”

Din nou sintem puși în fața unei triste evidențe: de la Rahova București, Brașovul are o restanță de 8,3 tone capsule, iar de la Miercurea Ciuc — 23,2 tone. Mai mult, din capsulele primite de la Miercurea Ciuc, doar jumătate au putut fi folosite, restul fiind aruncate din cauza calității necorespunzătoare. Goana după capsule se dovedește uneori pe cit de aprigă, pe atît de zadarnică. „Joia trecută (2 august — n.n.) — își reiau cei doi interlocutori păsul — am trimis pe soferul Aurel Manea cu o mașină de o tonă și a venit simbătă (4 august) cu ea goală. Joia asta (9 august) din nou a plecat același sofer, iar azi li vineri, orele 18,00, și încă nu s-a întors”. Așadar, cînd toată omenirea țîpă după benzină, IJLF Brașov (și cîte alte IJLF-uri nu procedează aiudoma),

în disperare de cauză, trimite mașinile care se întorc, adesea, cu vînt, sau, conform scriptelor, cu cîte 90, 100, 200 kg capsule. În astfel de curse, ni se face precizarea, nu se pleacă la întimplare. Exemplul celor două curse ale amintitului sofer este elocvent. Primiseră niște aprobări speciale pentru ele, emise numai la nivel de directori: directorul adjunct al BATMAGA la intervenția directorului Trustului de conserve, aprobase 1 tonă capsule, care capsule, după cum am văzut, n-au mai apucat a ajunge la destinație, cu toate intervențiile și aprobările de rigoare. Alexandru Blidea, directorul adjunct al BATMAGA, cu care am stat de vorbă la București, avea să ne spună, referitor la acest cerc vicios ce pare fără leșire, următoarele: „Cei de la Centrala berii își bat joc, pur și simplu, de noi. Una promit, și alta fac, dau capsulele ca la talcioc, cu sau fără cotă de repartiție. Bine i-a zis omul nostru tovarășului Tudorache — „ministru capsulelor”. Așa este, ce să mai vorbim! Ar fi cazul să se instituie și acolo ordinea și disciplina contractuală”. (Socotim că sublinierea făcută este cu bun-simț, mai ales că, nu este prima oară cînd ni se relatează despre modul deloc echitabil în care se face uneori repartiția capsulelor.)

Să revenim la IJLF Brașov. Toată lumea știe că Brașovul e oraș turistic, că în timpul sezonului este foarte aglomerat. A fost și motivul pentru care aici s-a construit o modernă stație-pilot de cercetare pentru concentratele din produsele indigene, axate pe fructe de pădure și de grădină. 80—85 la sută din producția de răcoritoare a întreprinderii o reprezintă sucurile naturale (cel puțin, scriptic), ele fiind

îmbrățișate cu multă trăgere de inimă atît de brașoveni, cit și de cele două secții de la Făgăraș și Rupea: Citrom, Codruț, Migdala, Mentola, Multavit, Mentavit, Cătăna ș.a. Numai că, ni se spune, pe piață, din toate acestea, nu se găsește decît Citrom, e drept, un produs natural excelent, dar unul singur și în cantități insuficiente. „Nici pe acesta să nu-i putem oferi din belșug consumatorului?” — se întreabă C. Pricop, întrebarea vizînd situația la zi: la Făgăraș secția de răcoritoare este de 4 zile închisă din lipsa capsulelor, la Rupea, de două zile, iar Brașovul și-a redus cele 3 schimburi la unul, din același motiv. „Nu putem să ne permitem să facem siropuri din celelalte concentrate tîtă vreme știm că nu avem capsule. Și ar mai fi ceva...”

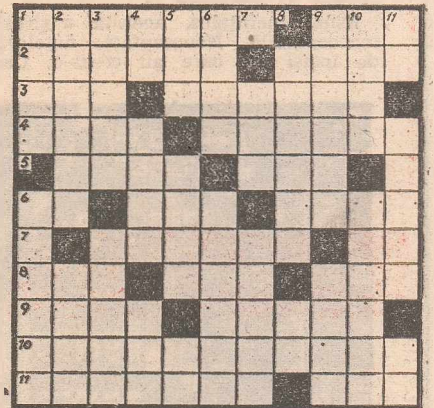
Acel „ceva” e legat de lipsa materiilor prime din fructe de pădure și unele fructe de grădină, cum ar fi caisa. „Avem 18 sortimente de sucuri naturale, omologate la vremea lor, dar abandonate pe parcurs. M.E.F.M.C.-ul nu concretizează cantitățile de fructe de pădure și pentru intern, iar la caisă, pentru care avem și o invenție de preparare a ei ca băutură răcoritoare, se știe, bazinul de caise e în sud așa încît am rămas doar cu invenția”. (O întrebare își cere drepturile: de ce nu apelează cei din sud la invenția brașoveană?)

Și, în vreme ce la Brașov o inițiativă bine lansată, cea a fabricării sucurilor naturale, tînde să fie îngropată, în vreme ce gospodarii sucurilor de aici se dau de ceasul mortii pentru procurarea capsulelor, penalizările din partea beneficiarilor curg, precum plîngerile consumatorilor, tot pe capul lor: I.C.S.A.A.P.-ul le-a cerut aproape 800 000 lei. U.J.C.C.-ul — peste 100 000 lei. Așadar, pe lîngă toate cele, îi mai apasă pe umeri și milionul de penalizări, motiv pentru care oamenii se întreabă, și pe bună dreptate, încotro s-o mai apuce ?

Consemnări

Orizontal: 1) E în toată firea — Plecat după o aprobare. 2) Plin de sensibilitate — Seară eminesciană. 3) Merge într-o rochită de vară — La masa verde. 4) Primul cosmonaut — Experți în autogoluri. 5) Ca... 5 sau 6! — În rînd cu lorzii. 6) Plăci! — Lapte concentrat — Piatra din casă (pl.). 7) Autogol... dat cu capul — Ușile noastre! 8) Ținul la distanță — Ține calea de mijloc! — Scutea... un efort! 9) Meteahna lui... plecarea la mare — Servită cu fructe pîrguite în cuptor. 10) Masa tăcerii (pl.). 11) Mai mult par decît sînt — Apă de ploaie.

Vertical: 1) Capsule somnifere — Lachei! 2) Atmosferă familiară (masc.) — Se ia la necaz. 3) Stăteau în preajma hanului (sing.) — Nereușită. 4) În centrul Tebei! — Icar privit de jos! — Trage cu ochiul. 5) Dat de bună voie — Trasă pe mijloc — Cafea! 6) Important rol de comedie — Pus la curent... continuu. 7) Unul bun de fugă — Bani adevărați. 8) Vorbe de duh (pl.) — Semicerc... rebusist! 9)

Duce direct la țintă — Atelierul harniceilor lucrătoare. 10) Dat pe brazdă — Schimburi de locuri. 11) Ultimul cuvînt la despărțire! — În preliminăriile actului unirii — Își face intrarea cu mare bătaie de cap.

MARIAN FIRIMIȚĂ ■

Hoții de curent

Sigur, problema e mai de mult cunoscută. „Hoții de curent” există de foarte multă vreme, poate de cînd energia electrică distribuită oamenilor a început să fie înregistrată, măsurată în kilowați și megawați-oră și, desigur, plătită ca atare. S-au găsit atunci, probabil foarte repede, și rău-platnici, și oameni care și-au propus să scape de îndatoririle legale, folosînd tot felul de tertipuri, de smecherii de joasă speță, personaje ușor ridicole, dacă am uita paguba pe care o produc astfel societății. Din păcate, astfel de indivizi se mai găsesc și astăzi — iar momentul nu este deloc de natură să mai acorde circumstanțe atenuante. Dimpotrivă, el conferă cit se poate de direct circumstanțe agravante astăzi, cînd imperativul tuturor devine gospodărirea cu răspundere a fiecărui kilowatt sau al fiecărui gram de combustibil. Fără îndoială că Decretul privind gospodărirea și reducerea consumului de energie este un îndreptar prețios pentru majoritatea oamenilor muncii de la noi din țară, dar el are, în același timp, calitatea de a accentua necesitatea opririi nu numai ale tuturor surselor de risipă, dar și pe cele ale pagubei voluntare din avutul obștesc. Pentru că, iată, ce altceva este energia electrică produsă în țara noastră, decît un bun al întregului popor, o avere comună, ce se cere a fi împărțită responsabil, economisită și desigur plătită în concordanță cu serviciile pe care le aduce într-o locuință modernă. A risipi astăzi energia este un act grav, de care ne vom mai ocupa și în cadrul acestor coloane, pe viitor. Dar a fura devine un act cu adevărat ireponsabil, pedepsit deahtfel de către Codul penal cu sancțiuni privative de libertate. Astfel, între cel care fură un sac de porumb ori cîteva bunuri dintr-un magazin și cel care fură stînd liniștit într-un fotoliu, încălzit la picioare de radiatoare de mii de wați putere, și gîndindu-se cum păcălește

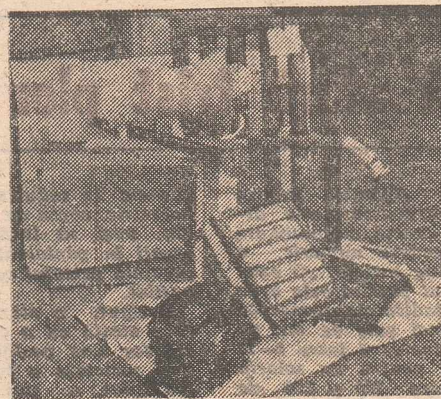
statul cu contorul lui găurit cu un cui, nu se mai află nici un fel de deosebire — aceeași inconștiență, aceeași iresponsabilitate, același fel de a primi sancțiunea meritată: furt din avutul obștesc!

„Fără îndoială, ne spunea inginerul Ion Știrbulescu, de la întreprinderea de distribuție a energiei electrice București, acum tentația este și mai mare! Decretul a prevăzut tranșe tarifare diferențiate, în funcție de consumul înregistrat pe contor. Or, desigur că acela care și-a instalat în casă, pe lîngă consumatorii obișnuiți, și cîteva radiatoare de mare putere, un aparat de sudură, în general mari consumatori, va fi și mai tentat să ocolească legea. Se consideră furt atît în cazul cînd se racordează direct la rețeaua de distribuție, cea din stradă, cit și la racordarea din rețeaua de alimentare a locuinței, înainte de contor. De asemenea, în cazul violării sigiliilor contorului, pentru inversarea contactelor. Dar toate acestea sînt lucruri evidente pentru un specialist, ele sar în ochi cum s-ar spune, și de aceea vă rog să subliniați că este vorba mai ales de inconștiență, de speranța inutilă că nu va fi observată escrocheria. Pînă la urmă, după un an, doi, tot se descoperă!”

Așa cum s-a descoperit în apartamentul lui Gheorghe Popa (str. Pașcani, Bl. M 9, etaj X, cartier Drumul Taberei) coloana de alimentare secționată savant, legată cu un circuit mascat, îngropat în tocul ușii, apoi strecurat pe sub pardoseală, totul vopsit și zugrăvit pe deasupra, circuit care alimenta, între altele, un radiator de 4 000 și altul de 1 200 wați putere. Prejudiciul calculat astfel s-a ridicat la 29 403 kWh, adică echivalentul unui vagon de petrol! Alți infractori: Gheorghe Curta (str. Glicinelor 30 B) și Constanța Gheorghe (str. Luminisului 27), ambii avînd contorul găurit spre a putea strecura un fir de păr de cal sau o sîrmă foarte subțire, care oprea rotațiile discu-

lui. La primul, prejudiciul a fost stabilit la 10 665 kWh — echivalentul consumului mediu a 10 familii, în al doilea caz 9 769 kWh, adică aproape 3 000 de lei. Apoi, Leonida Alexe (str. Valul lui Traian 1), care, prin desigilarea cutiei de borne și inversarea conductoarelor își aranjase o priză artificială de pămînt, făcînd astfel ca energia să nu mai treacă prin bobina de curent: 57 879 kWh = 17 072 lei! Nu, munca specialiștilor în aceste cazuri nu-i întotdeauna ușoară, căci și hoții sînt uneori destul de inventivi. Subinginerului Gheorghe Lăzărescu i-au trebuit cîteva ore pînă să depisteze instalația falsă de la domiciliul lui Constantin Tache (str. Florilor 4). În cele din urmă, spărgînd dusumeaua, a dat peste firele legate ilegal, iar mai sus-numitul „electrician” amator s-a ales cu 7 luni condamnare.

În fapt, cum se stabilește prejudiciul? Desigur, este limpede că lipsește tocmai „corpul delict”, obiectul furat. Se inven-

Mai multe „aparate” electrice casnice, confecționate artizanal de foștii lor proprietari: o permanentă sursă de consum irațional, de ilegalitate, dar și de incendiu sau electrocutare

DUMITRU GRAUR ■

Risipitorii economi

Un titlu paradoxal? Citiți de puțin. Este vorba despre cel mai frapant adevăr, impus din păcate de o nedorită situație internațională — criza energetică.

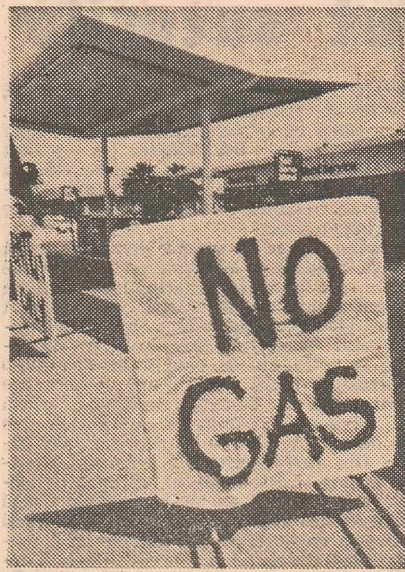
Cu puțină vreme în urmă, înaintea declanșării exploziei prețurilor la petrol, bilanțul energetic al sectorului agroalimentar al țărilor capitaliste dezvoltate este ilustrativ dacă vrem să avem imaginea reală a risipei. În S.U.A., relevă „Le Monde”, numai sectorul agroalimentar absoarbe o cantitate de energie net superioară consumului total al Indiei. Dacă se calculează rația medie în calorii și randamentul sistemului alimentar (raportul dintre energia biochimică conținută în rația consumatorului și energia din petrol necesară pentru producerea și transportul ei până la... farfurie), se poate afirma că în Franța se „mănincă” 30 de milioane tone echivalent petrol anual, ceea ce reprezintă practic un sfert din importurile anuale de petrol ale țării! Revenind cu calculele asupra cetățeanului american, ziarul parizian precizează că hrana acestuia reclamă anual 0,566 hectare și 0,465 tone echivalent petrol. În aceste condiții, dacă petrolul ar constitui singura sursă de energie utilizată în agricultură și dacă toate rezervele existente ar servi la hrana populației globului, potrivit normelor alimentare americane, ele s-ar epuiza în 57 de ani!

Un studiu al Oficiului Statistic al Comunității Economice Europene este, în același sens, relevant pentru ce privește energia utilizată risipitor de cei noi. Astfel, din cantitatea totală de energie absorbită de țările membre ale C.E.E., mai puțin de jumătate este consumată ca energie utilă, restul se pierde, fie la nivelul producerii, fie în stadiul de consum!

Este, bineînțeles, aceasta o situație inacceptabilă. Neacceptată, netolerată de inșiși cei care au creat-o. Care,

neîncrezătorii în posibilitatea — de multă vreme evidentă — a unei crize energetice, au făcut totul pentru a-i apropia apogeul. Acum, când petrolul — a cărui „rezistență” în timp a fost ignorată — a impus austeritatea, lumea ia măsuri. Se caută noi surse de energie, ieftine și eficiente, se caută să se închidă toate robinetele prin care ar îndrăzni să picure chiar și un singur gram de energie. Era firesc să se întâmple așa și, totuși, paradoxal, abia acum, aproape de ceasul al 12-lea, cu toate că avertismentele n-au lipsit de 10—15 ani, oamenii s-au trezit și pun stavilă risipei de energie. Risipitorii devin economi.

Acum, prof. Mark Ruth de la Universitatea din Michigan propune crearea unei noi profesii — specialist în izolarea termică a locuințelor. Asemeni medicilor, noii specialiști ar urma să acorde consultații la domiciliu nu oamenilor însă, ci... clădirilor. Aproximativ jumătate din așa-numitele combustibile fluide, adică produsele petroliere și gazele naturale, sunt utilizate în S.U.A. pentru încălzirea sau răcirea locuințelor, atelierelor, birourilor și altor clădiri. Dacă toate aceste incinte ar avea o izolație termică corespunzătoare, s-ar putea face mare economie de combustibil. Specialiștii despre care pomenește profesorul Ruth ar urma să fie pregătiți pentru a cunoaște toate problemele referitoare la izolația termică și încălzirea și răcirea incintelor și utilizarea combustibililor. În urma unei inspecții sumare, ei vor putea conchide dacă locuința respectivă este sau nu izolată cum se cuvine. Iar după cum apreciază specialiștii americani, aceasta ar fi una din căile cele mai importante de conservare a energiei, de eliberare a petrolului și gazelor naturale de condiția sacrificării lor prin ardere. E mult și în același timp puțin. De aceea americanii și-au întocmit și pus în aplicare un program special de cer-

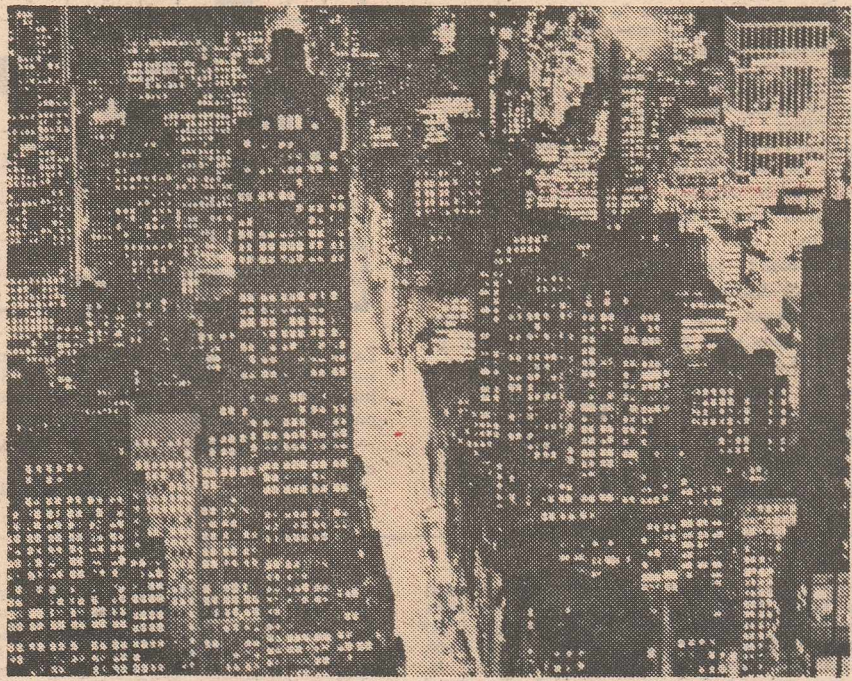
...iar astăzi tot mai frecventul NO GAS — Nu avem benzină — este replica cea mai modestă la sfidarea nechibzuinței de pină acum

cetare și dezvoltare a energiilor neconvenționale în anii '79 și '80. Rolul principal îl va juca energia solară, urmată, în ordinea priorității și eficienței, de cea eoliană, cea a biomasei și a gradientului termic al oceanelor.

În Suedia, puternic tributară importurilor petroliere, a început să se realizeze un ambițios program de culturi energetice, o încercare pe care o face țara de a se elibera de dependența „aurului negru”. Experimental, anul acesta au fost plantate 30 de hectare cu mai multe sute de specii vegetale. Urmează să se selecționeze arbuștii cei mai favorabili — ca vitează de creștere, randament, rezistență la paraziți — și să se treacă la culturi intensive, pe 100 000 hectare în 1990. Se va putea, astfel, acoperi 2 la sută din necesarul energetic suedez. Specialiștii preconizează utilizarea materiei vegetale în trei feluri: combustie directă în centrale special adaptate, conversie în metanol, combustie de rumeguș în focare speciale pe pat fluidizat. Asemenea focare ar furniza căldură sau abur în scopuri industriale și ar putea fi folosite chiar la propulsarea vehiculelor. Pentru a-și satisface integral necesitățile de energie pe baza culturilor vegetale, Suedia ar trebui să le aloce o suprafață echivalentă cu totalul terenurilor sale agricole — 3 milioane hectare. Imposibil, au decretat specialiștii, dar tot ei estimează că, pe termen lung, se pot degaja aproape 1,5 milioane hectare, impropriei culturilor agricole, care ar putea furniza anual echivalentul a 3 milioane tone petrol — jumătate din consumul energetic al țării.

Criza există. E o prezentă nedorită, apăsătoare, austeră. Și totuși ea poate fi învinsă. Oamenii de pretutindeni încep să ceară, să forțeze natura să le ofere acele surse energetice capabile, pentru moment, să atenueze efectele crizei, iar, mai târziu — cine știe? — să înlocuiască mult dorita materie primă, care este țițeiul, cu altceva. Mai bun, mai ieftin și, mai ales, nepuizabil. Un altceva capabil să relanseze omenirea în cursa ei pentru bunăstare și civilizație, incertă și forțată de criză.

IOAN ROȘCA ■

Odinioară, New Yorkul era asediat de lumini orbitoare...

Salvatore Cozzolino este, probabil, cel mai tânăr pensionar din lume. La vârsta de 11 ani, acest napolitan este învidiat de foștii lui tovarăși de muncă, unii de opt și de nouă ani, pentru că în loc să-și toace zece ore pe zi la joagăr, acum se poate juca. Salvatore, e adevărat, nu mai are nimic comun cu infernul unei copilării ciuruite de scrișnetul ferăstraielelor, dar nici cu joaca. Salvatore și-a lăsat o mină, mină dreaptă, în joagăr și pensia pe care o primește este rezultatul legal și incredibil al unui accident de muncă...

În câteva țări vest-europene, nu departe de lumea a treia, în zonele de cruntă subdezvoltare și foamete, utilizarea mîinii de lucru foarte tinere este o realitate. Cei 1 600 000 de șomeri italieni pot privi în depășire cunoștința de cauză cum sute de mii de copii au un serviciu regulat. S-ar părea că o luptă între generații pentru o subțire felie de piine se desfășoară în acest sfîrșit de secol, exact ca la sfîrșitul celuiilalt, cînd Dickens și Hugo descriau un proces asemănător. Abordînd cazul Salvatore Cozzolino nu pentru raritatea lui ci, dimpotrivă, „Corriere della sera” remarcă: „S-ar putea spune că micul Salvatore are noroc. Patronul a avut

„generozitatea” să-i cumpere o mină artificială. Și cu două mîini se poate lupta mai bine într-o viață care se anunță aspră...”. Același ziar dădea exemplul lui Emmanuele Marzocco, tot de 11 ani, care muncind într-o brutărie și-a ars amindouă mîinile... Accidentele de muncă se țin lant în rîndul acestei armate de copii puși să robotească pentru salarii de

Fără să fie escamotat, și oricît de marginal, fenomenul se vede limpede la lumina zilei ca și în bezna nopții. La Palermo, spre exemplu, copiii cară var și ciment pe șantiere, servesc pe terasele cafenelelor, lucrează în stații de benzină, încarcă poșta în port. La Milano fac muncile, e drept... marginale, în industrie. La Torino și Genova vind în piețe, curăță stră-

este de 6 000 de lire pe lună, adică mai puțin decît prețul unei perechi de pantofi. Atmosfera de galeră ar îmbrăca fără nici o îngroșare, într-o perfectă corespondență de stil, dramatismul unor asemenea cifre.

Ieșirea din acest impas, să-i spunem, se lasă așteptată. Un inspector însărcinat cu studiarea fenomenului muncii tinere în industrie spunea nici mai mult, nici mai puțin: „cînd vizităm un atelier, copiii se ascund prin unghere, prin ambalajele din curte, dispar ca veverițele...”

Cîteva sute de mii de „veverițe” trebăluiesc din greu în semiclandestinitate pînă la momentul adevărului cînd, cu prețul unui accident de muncă, intră în grupa legală a pensionarilor... Viața aceasta începută trist mi-aduce aminte de un refren lombard despre un copil care nu întîlnise încă bucuria și deci nici nu știa ce înseamnă: „Gino, micul șchiop, se întorcea de la cîmp — Și afară trist ploua — El învățase un nou cuvînt — „Bucuria” — Ce înseamnă oare asta? — Și afară trist ploua...”

RADU BUDEANU ■

„Și afară trist ploua”

submizerie. Agenția France Presse se întreba care este dimensiunea exactă, cel puțin din punct de vedere numeric, a acestei drame sociale. „O estimare absolut precisă este greu de făcut. Sindicatele avansează cifra de cinci sute de mii de copii care lucrează între 8—10 ore pe zi pentru un salariu variînd între 100 și 200 de franci. Patronatul minimalizează fenomenul, considerîndu-l... marginal. Ministerul Muncii, fără să escamoteze problema, nu posedă statistici la zi...

zile etc. În sudul sărac și fără industrie, copiii de șapte și opt ani, puși să facă treabă ca argași în pantaloni scurți, reprezintă peisajul cel mai banal posibil.

Desigur, o atare realitate care atestă cu o cruzime fără echivoc aria posibilităților într-o societate a tuturor posibilităților, a pus pe gînduri factorii responsabili. Singurul sondaj efectuat pînă la capăt a dus la o concluzie previzibilă din start: în cele 36 000 de întreprinderi anchetate, media salariului micilor muncitori

Ochii și urechile lumii

Un caracter

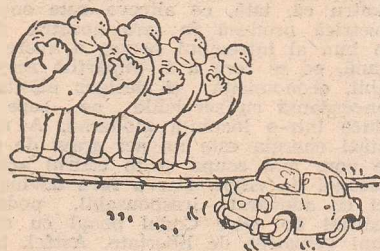
Anul acesta, Turul ciclist al Franței a avut parte de un scenariu excelent, din care au decurs, fără jenă, așa cum decurg din odiseele esențiale, serioase învățături de minte. Nu-i nici o rușine să înveți dintr-un tur ciclist, de la acești „giganți” ai drumurilor, tot atîta, cit dintr-o Etică sau Iliadă. Am avut întotdeauna neseriozitatea — răsplătită — să cred că o morală pe două roți și pe 3 000 de kilometri e la fel de valabilă ca un curs scurt

Anul acesta, marele favorit, Bernard Hinault, a pornit ca un nebun, cum nu e voie. Din primele etape, el a vrut să cîștige totul, toate sprinturile intermediare, toate cătărățile, controlînd totul, impunîndu-și superioritatea în Pirinei și pe cîmpia care ducea spre nord. Toți înțelepții dădeau negativ din cap. Așa nu se „aleargă”. N-ai voie să-ți ridiculizezi adversarii de la bun început, cu atîta cheltuială de energie: „Cînd ești superior tuturor, trebuie să știi a rămîne modest”, aprecia Knetemann, actualul campion mondial. Antrenorul lui Hinault îl amenința că dacă mai pedalează atît de nechibzuit, îi ridică împotriva întreaga echipă. Cert este că Hinault ajunge cu maioul galben de lider al cursei la Amiens, înaintea unei etape infernale, Amiens-Roubaix. E un drum de care se tem toți, pavat cu bolovani, numit „iadul nordului”. La km 96, Hinault sparge un cauciuc. Adversarii principali nu-l iartă și „trag” împreună, ca dracii, Hinault e singur, cochepierii sînt incapabili să-l ajute, liderul e distantat, maioul galben e pierdut. Hinault nu cedează. El se știe înfrînt dar pedalează fantastic 100 km, ca și cum ar trebui să cîștige la Roubaix, „Turul Franței”. El seosește totuși acolo cu o întîrziere de trei minute și ceva: „Nenorocul face parte din cursă” — declară el cu acea privire cruntă care în nuvelele clasice anunță că „pe mulți voi răspopi”. Zoetemelk, rivalul cel mai puternic, îmbracă maioul galben cu trei minute avans asupra lui Hinault. Povestea abia începe. Urmează Alpii. Hinault atacă dezlănțuit — puterea lui de luptă e pe măsura orgoliului, caz fericit. Orgoliul lui nu acoperă o impostură. Tirania pe care vrea s-o exerseze asupra plutonului nu e o incompetență. Zoetemelk nu rezistă, avansul se micșorează, după trei etape de munte. Hinault îmbracă din nou maioul galben și la ieșirea din Alpi nimeni nu se mai îndoiește că „Turul” e al lui. Vin etapele spre Paris, mai liniștite de obicei, — aș! Fapt fără precedent din 1932 încoace, Hinault cîștigă și ultimele două etape, încît, în acordurile triumfului, încep întrebările: E mai mare decît Anquetil? E mai mare decît Merckx? Vin repede nuanțele, nu întîrzie murmurale: „Turul” a avut un profil favorabil intru totul lui Hinault. Analizele cele mai competente descoveră însă altceva: cînd a cîștigat Hinault „Turul”? Nu la început cînd îi ridiculiza pe toți, nu la mijloc cînd era rugat să nu mai creze asemenea diferențe care scoteau din cursă pe toți cei slabi, nici în finalul apoteotic. Nu. Orică analiză competentă admite că Hinault a cîștigat „Turul” în ziua celei mai grele înfrîngerii, atunci cînd a sosit la Roubaix cu doar trei minute și ceva întîrziere, în loc de 10—15. Atunci a dovedit omul caracter de supercampion — căci și ei trebuie să aibă așa ceva, caracter... — în clipele cînd n-a acceptat ca nenorocul să-l răpună pînă la descurajare.

Imi plac înfrîngerile prin care birui.

RADU COSAȘU ■

Lumea se amuză

(Din JEZ — R.S.F. Iugoslavia)

Mondo umano ?

Adevărata liniștire

Se spune că italianul Michele di Vicenzio a fost un om întreprinzător ce a profitat mult de pe urma avantajelor ce le ofereau profesia lui de avocat și faptul că era singurul ce o exercita pe atunci în localitatea Castelumberto, din apropiere de Messina, capitala provinciei din nord-estul Siciliei, azi oraș cu circa 300 000 de locuitori, aproape jumătate din populația respectivei provincii siciliene. De altfel, Michele di Vicenzio își recruta clienții și din rîndul celor ce locuiau în satele din apropiere de Castelumberto dar chiar și la Messina.

Asta se întimpla cu peste 110 ani în urmă, pentru că avocatul Michele di Vicenzio a decedat în 1871. A lăsat o avere evaluată pe atunci la 52 000 lire italiene, care însemna ceva. În atare condiții, cei șase copii ai avocatului di Vicenzio nu s-au înțeles între ei cum să-și împartă moștenirea astfel încât fiecare să primească o parte egală cu celălalt. În consecință, au apelat la sprijinul instanțelor judecătorești. Dar nici una din cele 20 de sentințe date de acestea de-a lungul a 107 ani n-a fost acceptată de cei șase copii ai lui Michele di Vicenzio, apoi de copiii acestora și, mai curînd, de copiii copiilor copiilor avocatului.

Între timp lumea a intrat în ultima sută de ani a acestui mileniu, au avut loc cele două războaie mondiale, omul a ajuns pe Lună, televiziunea, automobilul și avionul au devenit elemente obișnuite ale vieții, s-au descoperit atâtea lucruri și mai bune și mai rele, în provincia Messina a avut loc un catastrofal cutremur de pământ — în 1908 — dar procesul privind împărțirea succesiunii lui di Vicenzio a continuat pînă aproape de zilele noastre. Într-un prim moment s-ar putea zice că e vorba de un fapt divers mai special ce arată cît de mult și de ferm luptă oamenii aceia ai Siciliei, deprinși cu o viață aspră, cu mari greutăți și lipsuri pentru a scăpa de toate acestea și pentru a-și spori condiția materială. Pentru că după cite am văzut în atâtea filme și am citit în atâtea cărți, ziare sau reviste, viața în Sicilia e grea, foarte grea. Poate de aceea, deci, moștenitorii lui Michele di Vicenzio s-au luptat atît de mult pentru ceea ce ar fi vrut să le revină. Între timp, dobînzile plătite de banca la care se află depuși banii au ridicat succesiunea la 40 milioane lire, dar azi puterea lor de cumpărare e inferioară sumei inițiale! Oricum, într-o bună zi, în urmă cu doi ani, cei 60 de moștenitori — cîți s-au făcut între timp — au consimțit să accepte, în sfîrșit, hotărîrea instanțelor judecătorești. Era, se pare, a 21-a sentință!

Dar, de curînd, acolo unde nu s-a amestecat nici Mafia și nici vreun bogătaş local, plictisit sau indignat de această tevatură, s-au amestecat teroristii. Prin diverse canale, aceștia i-au amenințat pe moștenitorii amintiți că dacă nu redeschid procesul vor avea crunt de suferit. Nu este, evident, un amuzament al teroristilor ci, se pare, o extindere stranie a activității acestora cu atîtea implicații asupra vieții și activității unor oameni ce-și recăpătaseră liniștea.

DUMITRU CONSTANTIN ■

Lumea se amuză

Din KROKODIL — U.R.S.S.1

Ultimul dintre pescuitorii de perle...

Ultimul pescuitor de perle dispare, consemna recent agenția France Presse, conșacrînd, printre noianul de știri și informații, nu mai puțin de patru pagini acestui subiect care face din prezent doar istorie și amintire.

Perlele naturale, cu forme miraculoase, rotunde sau alungite „în formă de pară”, avînd culori delicate, improspătate de contactul cu pielea feminină, aceste bijuterii ciudate pe care „ghawas” din golf, cu capetele rase și cu pielea roasă de sare, le scoteau, de secole, de pe fundul mărilor calde bîntuite de rechini, vor dispărea curînd din vitrinele magazinelor, fiind înlocuite de producția masivă de perle de cultură japoneze.

Era petrolieră care îndreaptă pe ultimii „ghawas” — scufundători ai golfului — spre rafinării, a pus capăt, practic, ritualului milenar al pescuitorului de perle.

Așezat în balconul casei fiului său mai mare Ahmed, din Mouharraq, odinioară capitală a pescuitorilor de perle, octogenarul „ghawas” Abdallah Al-Ghays, veteran al perioadei eroice, își însușește amintirile și regretele în fața reporterului de la France Presse. A trecut timpul cînd Al-Ghays, cel cu nume predestinat (ghays înseamnă în limba arabă scufundător), pleca în cea de-a treia lună a anului lunar (iunie) să pescuiască stridii în apele irizate ale golfului. O făcea pentru corsarii de pe coastă — „nakhoudas” — care, în schimb, asigurau supraviețuirea numeroasei sale familii: un pumn de curmale și o lingură de orz. „Chiar și acum 20 de ani, povestește el, cîțiva piraiți foarte bogați organizau, între golf și Occident, trecînd prin India, bogatul negot cu perle naturale”.

Deținînd singurele bogății ale acestor locuri, situate între Coasta Piratilor și Cornul Africii, „nakhoudas” îi imbarcau; cu voia sau fără voia acestora, pe compatrioții lor la bordul zecilor de „sambouks”, corăbiile golfului.

Pescuitorul începea în mod ritual, în fiecare dimineață, la răsăritul soarelui, după rugăciune, și se termina la apusul soarelui. Cei 20 de scufundători ai unui „sambouk”, împărțiți în echipe de cîte 10, cîte 5 oameni de fiecare parte a ambarcației, avînd o piatră de 5-6 kilograme legată la piciorul drept, plonjau pînă la o adîncime de 30 metri. În timpul fiecărei imersiuni — durînd între 3 și 5 minute, în funcție de capacitatea pulmonară — ei culegeau, după cum le era norocul, într-un săculeț de cîneapă, toate stridiile pe care le întîlneau în cale. Apoi trăgeau de frînghie, pentru a ruga „hart”-ul să-i

ridice la suprafață. Acest ritual, întrerupt la fiecare 30 de minute de o rapidă gustare cu curmale, era urmat, la capătul a două ore, de febrila operație a deschiderii cochiliilor. O făceau cu ajutorul tradiționalului cuțit „neflaga”. „Trebuia să spargem mai mult de treizeci pentru a descoperi o singură perlă, rememorează bătrînul scufundător. Le așezam atunci în mici punguțe, în funcție de reflexele, apele și numărul de boabe”.

Uneori, în timpul pescuitorului, apăreau rechinii, numeroși și feroci în această parte a Oceanului Indian, întrerupînd ritualul, mutilînd sau chiar omorînd pe unul dintre temerarii scufundători. „Eram total dezarmați în fața acestor monștri și nu ne rămînea decît să ne lăsăm în voia lui Alah”, își reaminteste, cu un aer fatal, Abdallah Al-Ghays. „De cele mai multe ori, ne înhătau pe neașteptate, cu dinții lor mai ascuțiți decît tăisul acestei lame”. precizează el, arătînd spre o sabie agățată pe perete. Rînitul era ridicat în grabă de colegi pe puntea corăbiei și îngrijit cu ce era la îndemînă. „Cînd lovea moartea, adaugă cu un aer plăcid fostul pescuitor, atunci, după cum hotăra „nakhoud”-ul, rămășițele mutilate ale victimei erau fide duse familiei, fie scufundate, simplu, în larg”.

Monotonia îndeletnicirii era spartă, uneori, de o adunare pentru pedepsirea celui găsit „neautorizat” în repaus. Cînd unul dintre „ghawas” voia să se odihnească făcînd pe bolnavul, fără a se întreba de adevărul spuselor acestuia, contramaistrul îl lega timp de citeva ore de-a lungul corăbiei, în așa fel încît să-i atîrne picioarele în apă. „Nenorocitul — își aminteste Al-Ghays — încerca neconștient să-și ridice picioarele deasupra valurilor, pentru a nu cădea pradă vreunui rechin. Apoi, cînd „nakhoud”-ul îl scotea „vindecat”, ordona ridicarea sa pe punte pentru a-i administra o pedeapsă de care să-l facă să-i treacă „pofta de a reîncepe”.

De-a lungul anilor, toate aceste servitute îi descurajau pe tradiționalii pescuitori de perle să mai plece de bună voie pe mare. Atunci, „nakhoudas” își trimiteau oamenii lor pentru a-i racola pe cetățenii nasnici, pe care-i amenințau cu biciul pentru a-i duce pe bord și a-și completa astfel echipajul.

Încă și astăzi, citeva echipaje mai părăsesc, încă, coastele golfului pentru a cuceri marea larg, citeva săptămîni, în căutarea acelei perle rare, capabile să intereseze o clientelă încă și mai rară. Dar vremea cînd ultimul pescuitor de perle nu va mai avea nici amintiri, nici regrete, nu pare să fie departe...

Caz unic în analele medicinei mondiale

Un caz unic în analele medicinei mondiale a fost consemnat în orașul Seattle, din statul american Washington. Un cetățean al acestei localități, Jon Minnoch, a stabilit un record greu de imaginat: a depășit incredibilă greutate de 630 kilograme, a anunțat cotidianul american „International Herald Tribune”. El este considerat a fi persoana care a ajuns la cel mai mare număr de kilograme în istorie. Cea mai grea persoană, cunoscută pînă în momentul de față, a cîntărit cu cel puțin 135 de kilograme mai puțin. Avînd în vedere această situație, nu e de mirare că Jon Minnoch, în vîrstă de 38 de ani, și-a petrecut cea mai mare parte a ultimelor 15 luni în spital, ducînd o luptă de-a dreptul dramatică cu propria sa greutate. În cele din urmă, ca urmare a tratamentului medical la care a fost supus, locuitorul din Seattle a reușit să dea jos circa 407 kilograme, învîtînd, în același timp, din nou, să se miște.

Această stranie întîmplare a început, ca într-un adevărat film polițist, în luna martie 1978. Atunci o echipă de pompieri a pătruns, prin îndepărtarea ferestrei, în locuința lui Minnoch. Aceștia l-au instalat pe o targă cu totul ieșită din comun în ce privește grosimea și rezistența și l-au imbarcat într-o ambulanță, avînd de asemenea, o dimensiune adecvată. La acea dată, Jon Minnoch nu mai era în stare să se miște sau să vorbească. Conform relatărilor ulterioare ale specialiștilor, el suferea în momentul aducerii la spital de inimă, în timp ce aparatele circulator și respirator cunosteau perturbări foarte serioase. Lucrul cel mai neașteptat privind acest caz este, în opinia medicului Robert Schwartz, faptul că Minnoch a supraviețuit în pofida greutății și a stării sănătății sale. Rămîne un mister pentru medicii cum de a reușit acest om să atingă asemenea proporții. Cazul a fost însă plin de învățăminte prin relevările în privința obezității pentru cei care s-au ocupat de tratarea lui, contribuînd, totodată, la o și mai bună cunoaștere a organismului uman.

T.P. ■

● FAPTE ȘI ZILE

● Orice naș își are nașul

Industriașul Augusto Antonioli, care conduce cea mai importantă firmă producătoare de sisteme de siguranță, chei, broaște etc. din Italia, a fost victima unui furt, în ciuda sistemului de alarmă deosebit de complicat și de „sigur” pe care l-a fixat la vila sa din Torino. Hoții s-au strecurat pe o fereastră, în timp ce proprietarul lipsea de acasă, reușind, nu se știe prin ce mijloace, să izoleze sistemul de alarmă, care era... direct legat de prefectura de poliție din oraș. Așa că „regele lacătelor”, cum este supranumit Antonioli, are acum o „cîroană” cam șubredă.

La Point au Gaul, Newfoundland — Statele Unite — copiii și-au petrecut zile întregi printre corpurile neinsuflete ale balenelor sinucigase, în număr de aproximativ 170. O misterioasă ruptură cu viața, un fenomen pe care știința nu a reușit încă să-l explice

● Haroun Tazieff în luptă cu Etna

Cel mai înalt vulcan din Europa, Etna, nu are liniște. Considerată de specialiști și de localnici drept „cea mai spectaculoasă” din ultimele decenii, erupția de săptămîna trecută, însoțită pentru prima oară de căderi de cenușă și bucăți de stîncă, s-a declanșat nemiloasă. Aproximativ 100 de hectare de terenuri cultivate au fost distruse de materia incandescentă. Aeroportul orașului sicilian Catania a fost închis, iar locuitorii orașului și ai împrejurimilor sint nevoiți să poarte îmbrăcăminte groasă și umbrele pentru a se proteja de cenușă, care a acoperit străzile și a înnegrît plaja siciliană. În satul Milo, al cărui 2 000 de locuitori au fost avertizați să se pregătească pentru o posibilă evacuare, celebrul vulcanolog Haroun Tazieff — prezent oriunde începe să clocească un crater — a propus ridicarea unei bariere artificiale pentru deturnarea suvoiiului de lavă care amenință două localități situate la poalele vulcanului. Dar cum din cele un milion de persoane care și-au pierdut viața în cei 2 400 de ani de istorie cunoscută a activității vulcanice a Etna, în secolul nostru nu s-a înregistrat decît o singură victimă, poate și de această dată suvoiiul de lavă se va opri înainte de a se hrăni cu vieți, mulțumindu-se doar cu spectacolul panicii omenești în fața dezlănțuirilor neașteptate ale naturii.

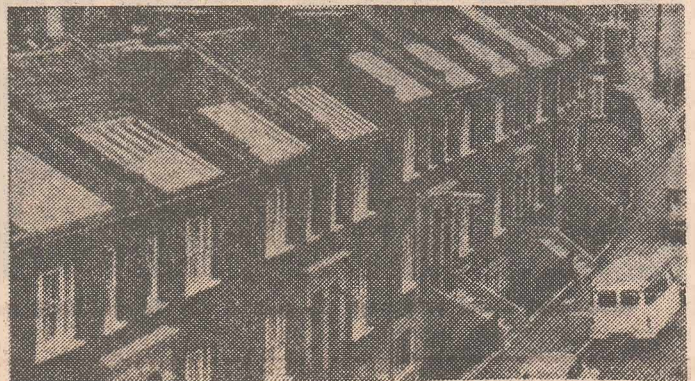
● Estivală

Să fie caniculă, să ai un fluviu la îndemînă și să nu te poți răcori, ba, mai mult, să

fii atenționat de posturile de radio, cu o frecvență de luat în seamă, să renunți la o atare intenție, nu este un lucru tocmai obișnuit pentru o țară europeană. Și totuși, în Belgia, un crocodil-femelă (!) aruncat în apele fluviului Meuse de „proprietarul” său pe motiv că „creștea prea repede” a pus în alertă poliția și a oprit pe amatorii de baie să intre în apele fluviului. Poliția din Huy, în apropiere de Liège, care trebuie să soluționeze acest neobișnuit caz a anunțat — spre consolare? — că a deschis o anchetă împotriva celui care, vrînd să se descotorosească de animal, a pus în pericol pe cei ce se scaldă în Meuse.

● Lac cu cinci etaje

Un asemenea lac, unic în felul său, există pe insula Keldin din Marea Barents. Lacul are, într-adevăr, ape stratificate în cinci „etaje” bine delimitate. Cel inferior este total lipsit de viață și are o mare concentrație de hidrogen sulfurat; următorul are ca faună numai bacterii; cel de-al treilea este sărat și constituie mediul de viață al unor pești marini etc.; al patrulea este de asemenea lipsit de viață, pentru ca ultimul, al cincilea, să aibă o apă de o cristalină puritate. Aici, la cel mai de sus etaj, se dezvoltă foarte bine fauna și flora apelor curgătoare.

Panouri solare pe acoperișurile unor case victoriene din Londra. 13 dintre casele seculare renovate au fost dotate cu asemenea panouri solare încă din iarna trecută, în vederea unui experiment privind posibilitățile de utilizare a energiei solare. „International Herald Tribune”, după care reproducem această fotografie, afirmă că, din martie pînă în octombrie a fost destul soare pentru încălzirea apei necesare băilor și bucatăriilor acestor clădiri. O contribuție deloc neglijabilă pentru economisirea energiei în condițiile lumii de astăzi, cu atît mai relevabilă cu cît, despre Marea Britanie, grație petrolului din Marea Nordului, se spune că nu prea ar avea de ce să-și facă griji...

Nedeia Dornelor

Dornă, fără a legendelor, a asprimilor și a frumuseților, misterioasă existență născută pentru eternitate, ce știi tu să ne povestești despre tine astăzi și ce vom avea oare noi de povestit mîine nepoților noștri?

Ciți ochi și cite suflete ce te-au văzut și te-au înțeles s-au putut bucura și se vor mai bucura încă în nemurire de multele și adîncile tale culori, ce-ți dau strălucirea de-afară și de dinlăuntru!

Dacă natura le-a așezat aici pe toate cu atîta chibzuală, nu-i putem fi decît recunoscători: păduri și gospodării, riuri și piriuri, flori pe pămînt, pe fațadele caselor și în glastre, clăi de fin și poiene de basm și fragi și afine și zmeură și ciuperci și brazi și vite și oi și carne și lînă și piei și mai ales lapte cum nu se poate pe lume mai bun, mai hrănitor și mai pur.

Măsura acestor valori de aur mai aur ca aurul sînt oamenii locului — harnicii crescători de animale, proprietarii ai istoriei acestor ținuturi și ai palmelor bătătorite și crăpate de muncă, la vite, la pădure sau la mină, mustind a vigoare și dăruire, a patriotism din cel mai profund. Fii dincredințat acest colț de Bucovină și de Carpați că poți fi de atîta alinare și de atîta folos oamenilor!

Oamenii aceștia ai Munților Carpați au avut duminică 12 august 1979 o sărbătoare a lor! O zi a gospodarilor, readusă din uitarea unor decenii de către asociația lor — a crescătorilor de animale dorneni — îndrumați de forurile locale, pentru cinstirea frunțașilor și a tuturor truditărilor acestui pămînt, după vrednicie: „Nedeia Dornelor”, o primă ediție a unei noi Miorițe ce se vrea mai modernă, strălucitoare și eficientă.

Alături lor au venit să-i vadă și să-i înțeleagă acolo sus, la stîna de pe virful muntelui Bărnărel, la Obcina Mică, sute de orașeni, vîrstnici și tineri, știutori sau tocmai aflători ai secretului de fabricație a fripturii și a lapteului zilnic, nelipsit de pe masa de-acasă...

Ei înșiși, ciobanii și gospodarii, și-au reamintit — prin act demonstrativ — valoroasa tradiție „măsura oilor”, acel criteriu strămoșesc al exactității aproape matematice, de stabilire a calităților productive ale animalelor lor, care îndeamnă la străduință pentru mai mult interes, mai multă selecție, mai bună îngrijire, stabilind și dreptul la folos după sirguintă.

După acest act de rememorare a unei lecțiuni de zootehnie științifică, la anul, tot ei — adunarea lor generală — vor hotărî probabil ca măsura oilor să redevină fapta practică de fiecare primăvară a dialogului cu tema „proteină animală superioară obținută cu minimum de consum de energie petrolieră”, dintre gospodari și baci!

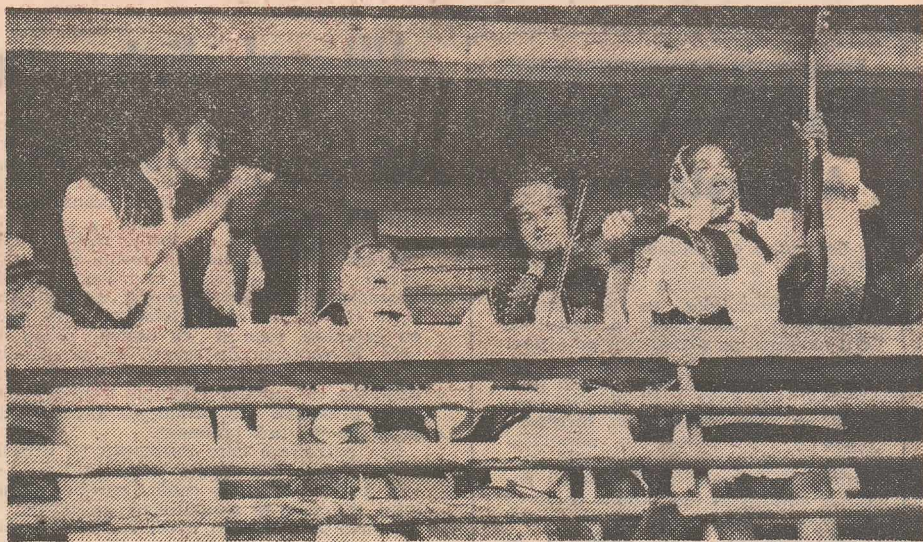
Și a fost și cîntec și dans și caș și balmoș și proșap și voie bună și mulțumire și parcă nici n-ar fi fost o zi cu ploaie...

Și a mai fost apoi și întorsul unei vizite, o veritabilă și demonstrantă apariție: asociația crescătorilor de animale din comuna Bogdan Vodă din Maramureș (unde dornenii au fost oaspeți la sărbătoarea „ruptul sterpelor”, mai în primăvară, primiți cu pită și sare) și-a trimis, ca un arc de frăție peste munți și timp, mesagerii cei mai de preț: laureații Cîntării României!

Și dornenii și-au făcut lor înșile promisiunea ca la anul, la viitoarea ediție a „Nedeii Dornelor”, să imbine și mai profund tradițiile culturale cu cele economice, poate cu ceva mai puține „tării” dar cu mai multe și mai bune animale, mai mult cîntec și joc, cu mai multe bondițe și îi, să duduie pămîntul sub tălpile bătucite pe drumuri de munte și să vuiască văile și pădurile de hohotul veseliei românilor liberi și fericiți din Carpați.

Dr. RADU REY ■

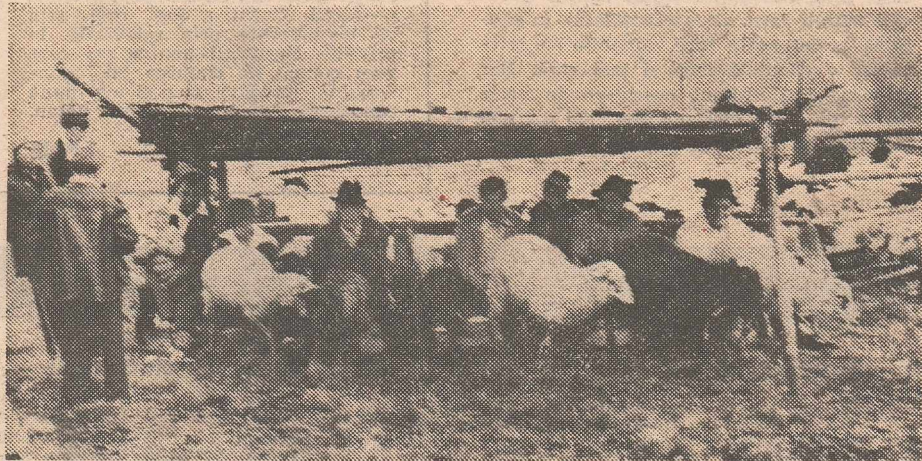
Fotografii de SORIN POSTOLACHE ■

„Descălecătorii” din Bogdan Vodă — în ospeție! — Gheorghe Man, Vasile Coman, Irina Luțai și Valerica Gogotă: premiul I la Festivalul național „Cîntarea României” ediția a doua, trofeul „Steaua litoralului” pe anul 1978, premiul I la Festivalul județean „Cîntec nou din Mehedinți”

Fiecare la datoria sa

Bravii noștri baci și ciobani

Ansamblul Casei orașenești de cultură din Vatra Dornei este „la el acasă”

La „măsură” baciul și gospodarul se află față în față, cu mina pe adevăr!

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Științei 1, căsuța poștală 3312. Oficiul 33, cod 71 341. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20, interioare: Probleme social-politice și de morală civică (Nicolae Cristache, Ilie Purcaru) — 1619; Noul în procesul muncii (N. Gr. Mărășanu, Nelu Ionescu) — 1606; Știință, învățămînt, sport (Liviu Timbus, Lionel Nișescu) — 1618; Scrieri, anchete cetățenești (Eugen Seceleanu, Marga Nedelea) — 1787 și 1617; Cultură — cenaclu (George Arion, Adrian Dohotaru) — 1619; Fotoreportaj — 1595; Secretariat de redacție — 1782, 1621 (Cornel Catană); Administrație: 17 78 82 și 17 60 10, interior 1783; secretar responsabil de redacție (Tudor OCTAVIAN — 17 63 16 și interior 1611), redactor șef adjunct (Nicolae ARSENIE — 17 63 16 și interior 1786); redactor șef — 18 22 96 și 17 60 10, int. 1822. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Științei”. Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM — Departamentul Export-Import presă, P.O. BOX — 136-137, telex: 1 12 26, București, str. 13 Decembrie nr. 3

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU